

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

Radosno mjesto Isusova rođenja

BROJ
715

Subotica, 30. prosinca 2016. Cijena 50 dinara

Digitalizirana baština

Partneri se
međusobno – jedu!

Umjetnički aktivizam

INTERVJU
Ladislav Suknović

SRETNOST

SADRŽAJ

TEMA

6-7

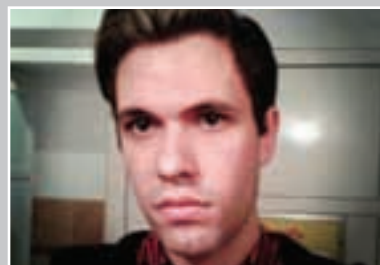
Iz povijesti bunjevačkih i šokačkih Hrvata (X.)
**IZVJEŠĆE VOJNE SLUŽBE
SIGURNOSTI IZ 1934.**

SUBOTICA

16-17

Marko Marosiuk, modni dizajner i kostimograf
DVIJE VRLO USPJEŠNE PREDSTAVE

ŠIROM VOJVODINE

22-25

Hrvatske udruge o svom radu na izmaku
2016. godine
KAKO BITI BOLJI?

KULTURA

29

Objavljen Zbornik radova s međunarodnog
filozofsko-znanstvenog skupa
**MISAONA POPUDBINA
TOME VEREŠA**

HRCKO

40-41

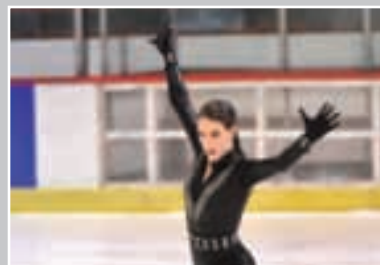
BOŽIĆNI KONCERTI

SPORT

50-51

Kvartet s naših prostora
**VELIKI REZULTATI
MALIH SPORTOVA**

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić, Martin Bačić, Josip Stantić, Ladislav
Suknović, Petar Pifat, Antun Borovac, Andrej
Španović, Josip Dumenžić, Thomas Šujić

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

LEKTORI:

Jelena Dulić Bako
Zlatko Romić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Sajnos doo Novi Sad

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација

у публикацији Библиотека

Матице српске, Нови Сад

32+659.3(497.113=163.42)

Hrvatska deblokirala otvaranje poglavlja 26

Hrvatska je deblokirala otvaranje poglavlja 26 u pregovorima Srbije s Europskom unijom, priopćio je prošloga tjedna hrvatski ministar inozemnih poslova **Davor Ivo Stier** koji je na konferenciji za novinare rekao da je do deblokade došlo, jer su se stekli uvjeti.

»Stekli su se uvjeti da možemo podići rezervu oko poglavlja 26, a želim reći da ćemo u okviru poglavlja 23 pratiti ispunjavanje svih obveza što se tiče nacionalnih manjina, s naglaskom na hrvatsku manjinu u Srbiji«, rekao je Stier.

Do odluke Hrvatske o deblokadi poglavlja 26 došlo je nakon što je u Beogradu potpisan aneks Memoranduma o surad-

nji u oblasti izdavanja udžbenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Memorandum je potpisan između Zavoda za udžbenike, resornog Ministarstva i predstavnika sedam nacionalnih manjina, među kojima i hrvatske. Hrvatska je blokirala otvaranje Poglavlja 26 sredinom mjeseca, zbog, među ostalim, i nedostatka udžbenika na hrvatskom jeziku iz kojih bi u Srbiji učili đaci te nacionalne manjine.

Anekse Memoranduma za pripremu i tiskanje nedostajućih udžbenika za školsku 2017/18. godinu, potpisali su u Beogradu ministar obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja **Mladen Šarčević**, direktor Zavoda za

udžbenike **Dragoljub Kojičić** i predstavnici sedam nacionalnih vijeća nacionalnih manjina.

»Srbijanski ministar obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja **Mladen Šarčević** je u petak u Beogradu s predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća i Zavoda za udžbenike potpisao aneks sporazuma kojim se regulira pitanje udžbenika, ali ne samo njihov prijevod sa srpskog na hrvatski i s ćirilice na latinicu, nego će u njima i biti posebni dodaci, odnosno sadržaji za hrvatsku manjinu«, kazao je Stier.

Hrvatski šef diplomacije pozdravio je takvu odluku i kazao da je ovo jako dobar dan za hrvatsku manjinu u Srbiji.

»Želim pozdraviti sporazum, odnosno aneks koji je ministar obrazovanja Republike Srbije potpisao s predstavnicima hrvatske nacionalne manjine, odnosno Vijeća i Zavoda za udžbenike. Time se regulira pitanje udžbenika, ne samo prijevod sa srpskog na hrvatski, nego i posebni dodaci i sadržaji za hrvatsku nacionalnu manjinu. Udžbenik za učenike, koji pohađaju redovni program, ali kao pripadnici manjine, a žele izborni hrvatski jezik s elementima hrvatske kulture. Dakle, i to je potpisano. Drago mi je što je potpisan i s ostalim manjinama u Srbiji«, rekao je Stier.

Z. S.

NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA

Formalistički odnos spram manjina

Prije dva dana završena je javna rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, koju je provelo Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave. Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. **Slaven Bačić** kaže da odnos prema manjinama u izradi Nacrta nije bio partnerski, već formalistički – inkluzivnost manjina formalno je osigurana kroz sudjelovanje predstavnika Koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina u radnoj grupi za izradu nacarta, međutim, vlasti su unaprijed pripremile tekst nacarta, a broj prihvaćenih primjedbi na tekst nacarta nije bio veliki, prije svega, ključnih primjedbi. Istovjetan problem se ponovio kao kod izrade Akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina!

Putem javne rasprave Ministarstvo je pozvalo sve

građane i stručnu javnost da se upoznaju s tekstom Nacrta, kao i da daju svoje prijedloge, sugestije, inicijative i komentare. Glavne primjedbe na Nacrt koje je na javnoj diskusiji održanoj 22. prosinca u Beogradu u organizaciji MDULSA i uz potporu misije OEES-a iznio predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, koje su ujedno i dostavljene Ministarstvu, jesu omogućavanje djelotvornijeg sudjelovanja manjina u vlasti i upravljanju javnim poslovima. Stavljene su naglasak na veću

političku participaciju manjina te da se u tom smislu ustanovi posebno pravo na zastupljenost manjina u predstavničkim tijelima, pozivajući se na brojne međunarodne dokumente koji govore o potrebi bolje zastupljenosti brojčano manjih manjina u Republici Srbiji u predstavničkim tijelima na svim razinama vlasti. Pozivajući se na Ustav koji propisuje da se u Narodnoj skupštini osigurava ravnopravnost i zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina, u dostavljenim primjedbama se navodi kako

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina ovo pravo treba regulirati tako da se odnosi i na brojčano manje manjine, tj. značajniji broj manjinskih zajednica, a ne tek dvije ili tri manjine.

Dostavljena je i sugestija da se na zgradama nacionalnih vijeća nacionalnih manjina te ustanova čiji su oni osnivači omogući tijekom cijele godine isticanje simbola nacionalnih manjina, a ne samo za vrijeme praznika nacionalne manjine, kao što je do sada bio slučaj.

J. D. B.

Groznica novogodišnje večeri na RTV2

Rubrika programa na hrvatskom jeziku Radio televizije Vojvodine sudjelovala je u kreiranju i snimanju novogodišnjeg programa za potrebe drugog kanala RTV-a. U pitanju je program *Groznica novogodišnje večeri* koji je proizvod svih manjinskih redakcija ove medijske kuće. Program će biti emitiran sutra (subota, 31. prosinca) s početkom u 22.30 sati.

»Energija mladih, glazba za svačiji ukus, ljubavna priča, jezični miks, ali prije svega drugarstvo, donose *Groznicu novogodišnje večeri*. Razmrdajte se uz rockere, zaljubite uz jazz, nasmijte uz folkloršaše ili budite malo buntovni s hip hoperima, otkrijte tajne različitosti vojvođanskih nacionalnosti i sve to uz tim novih lica RTV-a«, navodi se u najavi programa.

D. B. P.

PREDSJEDNIK DSHV-A U POVODU SLJEDEĆE GODINE:

Nastavimo biti odvažni

»Kao što sam to rekao i na V. sjednici Vijeća Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini, temeljna poruka vodstva DSHV-a građanima hrvatske nacionalnosti na koncu 2016. godine, u ovo predblagdansko vrijeme, jest da moramo nastaviti biti odvažni u zalaganjima za ravnopravnost i dostojanstvo Hrvata u Srbiji«, izjavio je za naš tjednik predsjednik ove stranke **Tomislav Žigmanov**.

On je, sumirajući urađeno u ovoj i govoreći o sljedećoj godini, istaknuo kako su to vrijednosti za koje se DSHV zalagao i zalagat će se:

»Bez obzira na objektivne poteškoće, bez obzira na sadaš-

nju, ne tako zahvalnu, poziciju u političkom polju, bez obzira

na skoro svakodnevne nespo- razume i napetosti u hrvatsko- srpskim odnosima, bez obzira na izloženosti opasnostima i

rizicima Hrvati u Vojvodini, to jest Srbiji, a napose članovi i

vodstvo DSHV-a moraju hra- bro i odlučno biti posvećeni artikulaciji vlastitih interesa, kao i ostvarivanju i uživanju

zakonom zagarantiranih prava, osobito onih koji spadaju u područje manjinskih, kao što su informiranje i obrazovanje na hrvatskome, zatim njegovanje i razvoj vlastite kulture te kori- stiti pravo na službeni uporabu hrvatskoga jezika i latiničnog pisma. Samo dosljedno držanje spram tako određenih ciljeva u politici, koji usto počiva na temeljnim vrijednostima, kao što su istina, pravda, jednakost i, kao što sam već napomenuo, odvažno zalaganje za ostvare- nje istih jest ono što može biti časn timer zalog naše budućnosti. Neka nam se onda takve želje i nastavlja ostvarivati tijekom 2017.«

H. R.

MAĐARSKI POKRET PODRŽAO JANKOVIĆEVU KANDIDATURU:

Prvi korak ka građanskoj Srbiji

Mađarski pokret pozdravio je najavu pučkog pravobranitelja **Saše Jankovića** da se želi kandidirati za predsjednika Srbije. U priopćenju za javnost, što ga je prethodno uputila ova politička organizacija, navodi se kako se svakodnevno suo- čavamo sa situacijom da stran- ke vladajuće koalicije u praksi pokazuju da se zakoni ne odno- se jednako na svakoga:

»Zemlju sve više vode u pravcu autokracije, u stanje u kojem maskirane osobe pod velom noći mogu uništiti dije- love grada, a da počinitelji ne budu otkriveni, kada se o viso- kim dužnosnicima najbrojnije stranke u nizu slučajeva ispo- stavljaju da su svoje fakultetske diplome, doktorske titule ste- kli pod sumnjivim okolnosti-

ma, kada se dnevno povređuju ljudska prava i slobode čovjeka,

kada cvjeta cenzura i samocen- zura, i kada je bitna samo jedna jedina stvar: lojalnost prema vladajućim strankama.«

U tekstu se dalje navodi kako je isti model vlasti prisu- tan i u Vojvodini, čemu svoj

doprinos daje i »mađarski koa- licijski partner vladajuće stran-

ke«, te da se u lokalnim samo- upravama s mađarskim življem u javnom i kulturnom životu, ali i u medijima »sve više vraća atmosfera devedesetih godina«.

»Uvjereni smo da umjesto kapitulantskog odnosa prema

političkim opcijama koje iz dana u dan smanjuju autono- miju Vojvodine, umjesto svrstava- nja uz one snage koje sve više istiskuju pripadnike nacional- nih zajednica iz javnog sektora i umjesto politiziranja iz zavjetri- ne vladajućih partija koje ostva- rivanje manjinskih prava osi- guravaju isključivo na papiru, mjesto političkih snaga Mađara u Vojvodini je na strani onih koji realno vjeruju u europske i građanske ideje, na strani gdje se prema ovoj zajednici ophode kao prema ravnopravnom par- tneru, te u okruženju u kojem ova zajednica može afirmirati svoja prava«, stoji u tekstu, uz zaključak kako je Jankovićevo kandidiranje prvi korak u razvoju normalne i građanske Srbije.

IZJAVA SAŠE JANKOVIĆA O KANDIDATURI ZA PREDsjedNIKA SRBIJE OTKRILA ODNOSE UNUTAR VLADAJUĆE KOALICIJE:

Partneri se međusobno – jedu!

Pučki pravobranitelj u Subotici najavio da će se kandidirati za predsjednika Srbije što je na noge diglo kompletan državni vrh i ispod koljena spustilo gotovo cjelokupnu oporbu

Jedna obična izjava pučkog pravobranitelja **Saše Jankovića**, dana u razgovoru za subotički portal *Magločistač*, digla je u ponedjeljak na noge cijeli državni vrh. Riječ je – kao što sigurno znate – o tome da se Janković u petak u Subotici usu-

mijera osobno. I dok je predsjednik Srpske napredne stranke i Vlade **Aleksandar Vučić** sarkastično čestitao Jankoviću izbornu pobjedu koju je »osvojio« tako što je »zloupotrijebio svoju sadašnju funkciju« dotle je predsjednik Srbije **Tomislav**

usput, – iako toga nesvjestan – Nikolić napraviti prvu grešku kao predsjednik, jer će, prema vlastitim riječima, toga dana u njegove odaje na Andrićevom vijencu unijeti badnjak što se debelo kosi s Ustavom i svim zakonima koji iz njega proizlaze

dana Srbije. Mnogo konkretniji od njega bili su potpredsjednica Vlade i članica Predsjedništva SNS-a **Zorana Mihajlović**, šef Kluba zastupnika Socijalističke partije Srbije **Đorđe Milićević** i predsjednik Pokreta socijalista i ministar za rad, socijalna i boračka pitanja **Aleksandar Vulin**, koji su, svi redom, što izravno što neizravno, zatražili da zbog objavljene kandidature za predsjednika Srbije Janković podnese ostavku na dužnost koju obavlja.

Svoju neizravnu potporu službenoj vladajućoj koaliciji dali su i Liberalno-demokratska partija i Liga socijaldemokrata Vojvodine kao značajni predstavnici redefinirane oporbe. Prvi kroz izjavu predsjednika LDP-a **Čedomira Jovanovića** da ta stranka ne podržava kandidaturu Jankovića, jer ona »ruši ideju zajedničkog kandidata oporbe«, a drugi pozivom predsjednika LSV-a **Nenada Čanka** Jankoviću da bude gost te stranke kako bi im priopćio svoje namjere (!) i »približio viđenja« za njih (Ligu) »važnih tema«. Svi ostali: Pokret *Dosta je bilo*, Socijaldemokratska stranka i Demokratska stranka, svaka pod različitim izlikama (i sloganom: »rano je«), nisu se službeno oglašavali glede za njih očito problematičnog pitanja, mada među pripadnicima posljednje navedene (DS) ima i »dezertara partije«, koji – poput **Branimira Kuzmanovića** – javno iznose vlastito mišljenje riječima kako je prirodno da svatko tko je pro-

dio javno obznaniti da će se kandidirati za predsjednika Srbije čim izbori budu raspisani, što će reći najkasnije u ožujku sljedeće godine.

U ZBOR, U ZBOR – ZA MANDAT SVOJ!

Ovu najavu s *Magločistača*, a koju su prenijeli svi nacionalni mediji – iako uobičajeno nervozno – spremno su dočekale sve utjecajnije ili manje utjecajne stranke vladajuće koalicije, uključujući i predsjednika i pre-

Nikolić skromno, ali zato mudro i objektivno procijenio da u proteklom mandatu nije napravio nijednu grešku, te da se – s obzirom na to da u Srbiji ne poznaje čovjeka koji bi tu dužnost obavljao bolje od Njega – i on ima namjeru kandidirati na mjesto koje će uskoro uprazniti. S obzirom na najavu kandidature, koja je uslijedila nakon autoanalize svoga lika i djela, i više nego čudno djeluju njegove naknadne riječi da će odluku o tome donijeti do pravoslavnog Badnjeg dana kada će, onako

(nije, naime, ured predsjednika crkva ili privatan stan pa da se u njemu moli, klanja ili obavlja bilo koji drugi vjerski obred!).

Ništa manje glasni i jasni nisu bili ni ostali visokopozicionirani dužnosnici aktualne vlasti. Nestranački, kako i priliči potpredsjedniku Vlade i ministru policije, potpredsjednik Srpske napredne stranke **Nebojša Stefanović** ocijenio je kako Janković ne obavlja dužnost pučkog pravobranitelja nego se bavi politikom, te da zbog toga i ne zastupa interese svih gra-

tiv ove vlasti »bude obradovan« Jankovićevom kandidaturom.

Jedini koji je za sada podržao Jankovićevu buduću kandidaturu je predsjednik Nove stranke **Zoran Živković**, koji se pozvao na statut svoje stranke koji kaže da predsjednik Srbije »treba biti« nestranačka osoba, dodajući kako je republički ombudsman svojim dosadašnjim radom pokazao da štiti vrijednosti za koje se i Nova stranka zalaže.

OBRNUTA SLIKA: 69 ILI 96?

Ako stvari trenutačno ovako stoje (a stoje), postavlja se pitanje otkud ovoliki izljev »grupe protiv pojedinca«? Zahvaljujući karizmi svog predsjednika najjača stranka ne samo da ne mora brinuti za buduće glasove širokih narodnih masa nego je ona zapravo kao neka, izvin'te na izrazu, crna rupa koja sebi privlači i u sebe magično uvlači od sebe mnogo manje veličine (poput SPS-a ili PS-a, recimo) i prirodno mekše partnere (poput Partije ujedinjenih penzionera Srbije, odnosno Saveza vojvođanskih Mađara).

Prije nekoliko redova navedeno ponašanje oporbe (s izuzetkom NS-a) – koja kandidaturu Jankovića vidi kao potencijalnu jabuku razdora ukoliko se na isti potez odluči i osvjedočeni baštinik europskih vrijednosti **Vuk Jeremić** – savršeno pogoduje opisanom odnosu koji se, izravno ili bočno, odvija među različitim partnerima unutar iste koalicije. Naočigled, zadovoljstvo i opću korist građana.

A što ako, međutim, stvari ne stoje tako nego se dolje potpisane samo pričinjava da se unutar vladajuće koalicije odvija harmoničan partnerski odnos? Što ako se, recimo (samo recimo), potpredsjednik SPS-a **Branko Ružić** sjeti što je govorio prije dva i pol mjeseca i opet podrži kandidaturu Saše Jankovića? Ne krije li to mogućnost cijepanja SPS-a – a samim tim i biračkog tijela – »kad mu vrijeme nije« (a nikome nikada nije, prim. a.), napose ako se u obzir uzme da se predsjednik (SPS-a) **Ivica Dačić** – iz tko zna kojih razloga – nije jednom morao ispričavati Aleksandru Vučiću zbog izjava

svog potpredsjednika? Ili: što bi uopće mogle značiti oprečne izjave dvojice čelnih ljudi SNS-a, dane istoga dana istim povodom: Nikolićeve otvorene aspiracije za kandidaturu koju će objelodaniti do 6. siječnja 2017., odnosno Vučićeve riječi kako će ova stranka, zbog toga što im se »ne žuri«, svog kandidata izabrati za dva-tri mjeseca? Kako i priliči prirodi ovog dijela teksta, nije u ni zgorega unijeti i motive bajke s elementima hipoteze. Prva je, recimo, pitanje: a što ako liliputanska oporba na koncu ipak u Jankoviću prepozna junaka koji ima potencijalne snage srušiti Gulivera? I druga, još fantazma-

goričnija: što ako i građani dođu do istog zaključka, uključujući i veći broj onih koji svojom zombijevskom apstinencijom stanje u društvu održavaju na uvijek poželjnoj razini statusa quo (u prijevodu: ne talasaj)?

Prihvatimo li prvu verziju kao ispravnu, partneri u vlasti na budućnost svoje političke demografije – i to već za nekoliko mjeseci – mogu gledati u svijetlim tonovima (roze ili nebesko plavim ili oboje, recimo). Prihvatimo li, pak, drugu: isti ti partneri se, zapravo, međusobno – jedu! Samo se nama čini nešto drugo.

Z. R.

VLAST GAJI NAJGORE I ZATIRE NAJBOLJE

Saša Janković prošloga petka (23. prosinca) u Subotici je, kako je sam izjavio, boravio kako bi s građanima provjerio jesu li nalazi iz njegovih godišnjih izvještaja točni, odnosno kako bi im ponudio mogućnost da im eventualnom reakcijom u odnosu na rad lokalne samouprave ili državnih tijela život »učini boljim«. S tim u vezi, on je rekao kako iz Subotice stiže »jako malo pritužbi« (oko 300 ove godine) što je, kako je naveo, rezultat »agilnosti lokalnog ombudsmana« (**Zlatka Marosiuka**). Janković je rekao kako se najviše od malo pritužbi građana tiče »šutnje lokalnih vlasti« na zahtjeve građana za ostvarivanje svojih prava (donošenja rješenja, izdavanja uvjerenja...). Prije tribine s građanima, koja je održana u Novoj općini, Janković je razgovarao i s predstavnicima nevladinih udruga, sindikalnih organizacija i novinarima. Ističući njihov veliki značaj, on je rekao kako je najveći problem današnje Srbije nedostatak solidarnosti građana u slučajevima brojnih kršenja njihovih prava po različitim osnovama. Janković je rekao kako je to posljedica iste politike sadašnje i ranijih struktura vlasti, koje su u građanima »njegovali ono što je najgore i zatirali ono što je najbolje«.

U NOVOJ 2017.
budite:

ODVAŽNI
DOSLJEDNI
HRABRI
PRIVRŽENI

dshv.rs

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI

PONOS
NAŠEG
IMENA

IZ POVIJESTI BUNJEVAČKIH I ŠOKAČKIH HRVATA (X.)

Izvješće vojne službe sigurnosti iz 1934.

Prije desetak godina u časopisu *Klasje naših ravni* (br. 5-6/2004) objavljeno je iznimno zanimljivo izvješće jednoga srbijanskog obavještajnog časnika iz Subotice, upućeno načelniku Obavještajnoga odjela Glavnog Generalštaba 1934. godine. Premda je ovaj dopis uglavnom poznat našoj javnosti, ipak zaslužuje biti

ponovno objavljen u cijelosti, ne samo u svjetlu politikantskih rasprava o tezi »komunističkog oktroiranog hrvatstva Bunjevaca«, koju u cijelosti opovrgava, nego i zbog šire aktualnosti pitanja koje sadržava.

Subotica, 12. 06. 1934.

Načelniku Obaveštajnog odeljenja glavnog đeneralštaba đeneralštabnom brigadnom đeneralu gosp. Vuk. Aračiću, Beograd
s molbom na uvidaj

Gospodine đenerale:

O hrvatskoj akciji među Bunjevcima, čiji uspjesi danas postaju očevidni, podnosim sledeći izveštaj: Oslobođenje i ujedinjenje je zateklo Bunjevce u sledećoj situaciji: veliki deo inteligencije je osetno mađarizovan i ima malo kontakata sa širokim masama. Narod je sačuvao svoj jezik uglavnom, ali dosta protkan mađarskim izrazima, što je posledica pohađanja mađarskih osnovnih škola. Kao ubeđenim sledbenicima katoličke vere i njenim fanatičnim pristalicama, njima je svaki pripadnik te vere – bez obzira kom narodu pripada – bliži od pravoslavnih Srba. Prvih godina posle oslobođenja se situacija toliko menja, da inteligencija pokazuje jaku volju za saradnju sa Srbima. Kod masa se to takođe u velikoj meri oseća. U isto vreme počinje se osećati i akcija Hrvata, da bunjevačke mase pridobiju za sebe. Nju vode – svakako po direktivama iz Zagreba – ono nekoliko desetina Hrvata, koji se u Suboticu naseljavaju kao činovnici ili predstavnici slobodnih profesija. Ubacuju se lozinke da Srbi žele da postanu predominantni i u ovoj varoši i ukazuje se na konkretne činjenice (veliki broj Srba u opštinskoj administraciji, gradonačelnik Srbin, veliki župan Srbin, narodni poslanici mahom Srbi itd.) i njima se veruje. Zajednička rimokatolička vera je zajednička platforma na kojoj se oni nalaze. Radićeva stranka, ne kao seljačka nego kao hrvatska ima zbog toga u poslednje doba parlamentarnog režima velikog uspeha među masama, i ako je katoličko sveštenstvo tada u glavnom indiferentno. Posle 6. januara 1929. zamenjuje se politička akcija kulturnom. Subotički istaknuti Hrvati kao: dr Katanec i Jankač – advokati, Mrljak i Mažgon, direktori banaka, sa drugima i sa nekoliko već hrvatiziranih Bunjevaca, rade sistematski, skoro neprimetno, agituju i organizuju, neumorno i ubedljivo. Oni imaju uspeha blagodarajući nebrizi i inertnosti Srba i to kako domaćih tako i doseljenih. Ne čini se nikakav pokušaj od strane Srba, da se Bunjevci privuku, dok ima vrlo mnogo incidenata koji ih ne samo odbijaju, nego i stvaraju ono psihičko raspoloženje među njima, koje akciji Hrvata ide direktno na ruku i unapređuje je. Pored toga se stvara – opet iz sitnih događaja – neka vrsta antagonizma između katoličkog sveštenstva i naših građanskih i vojnih vlasti. On počinje i javno da se manifestuje u njihovoj upadljivoj apstinenciji prilikom raznih verskih svečanosti, što mase vide i osećaju. U društvenom životu kontakt između Srba i Bunjevaca svakodnevno slabi, dok ga između Srba i Hrvata skoro nikako ni nema. Pada u oči apstinencija Bunjevaca i Hrvata u nacionalnim organizacijama kao što je Narodna odbrana, Soko, Četničko udruženje itd. i ako se od strane Srba čini sve što je moguće da se oni privuku. Međutim, razne neoprezne izjave pojedinaca Srba, koje se rđavo shvataju i zlonamerno interpretiraju, čine zlo još većim. Gradonačelnik je poslednje dve godine, istina Bunjevac, ali su mu zato mnogi referenti Srbi. Šef policije i svi njegovi pristavi (izuzev jednoga), polovina redara i detektiva su Srbi, što Bunjevcima bode oči, jer paritet nije zastupljen. Sve te činjenice i mnoge druge bivaju iskorišćene od strane Hrvata sa velikim uspehom. Oni danas mogu da gledaju na sledeće velike uspehe:

1. Da je katoličko sveštenstvo u Subotici, Bajmoku, Somboru, sa biskupom na čelu, potpuno hrvatski orijentisano i stavilo se potpuno u službu širenja hrvatske ideologije među Bunjevcima.

2. Da se danas skoro sva bunjevačka univerzitetska mladež školuje u Zagrebu, gde oni postaju hrvatski šovinisti i prenose ta shvatanja, sa uspehom, u bunjevačke mase.

3. Osnovali su Hrvatski dom u Subotici, koji je ekskluzivno hrvatski i rasadnik je te ideologije među Bunjevcima.

4. Sa Hrvatskim domom sarađuju:

a) Hrvatsko pevačko društvo Neven (pretsednik dr Katanec, horovođa advokat Jankač) koje je tehnički odlično, jako, apsolutno hrvatski nacionalno, sa oko 100 članova, velikim delom Bunjevaca. Ono je prošle godine napravilo veliku pevačku turneju po hrvatski krajevima naše države (Hercegovina, Dalmacija, Lika, Zagreb) i držanje na tom putu mu je bilo takvo da je palo u oči našim vlastima. Hrvatsko-šovinistički duh, koji su oni doneli sa tog puta, osetio se među bunjevačkim masama.

b) Bunjevačka matica, koja je danas potpuno u rukama sveštenstva. Zgradu je kupio biskup, uredio je tamo jednu kapelu. Osnovano je jedno crkveno pevačko društvo, koje tamo peva. Nedeljom i praznikom su prostorije te zgrade zborište svih onih Bunjevaca, koji se hrvatski osećaju, a njih je svakodnevno sve više.

v) Pučki krug i Katoličko momačko društvo su danas hrvatsko katoličke organizacije sa vrlo jakim uticajem na široke mase.

5) Mlađa bunjevačka književna generacija se danas može smatrati hrvatskom. Tako na primer književnik Pekić je napisao Istoriju

Bunjevaca, pre 3 godine, koja je štampana od Matice hrvatske, ali su je vlasti morale zabraniti jer širi plemenski separatizam.

6) Postoji namera kod biskupa Budanovića, da posle odlaska u Novi Sad kupi zgradu subotičke železničke direkcije i da je učini središtem hrvatsko-katoličke akcije u Subotici i na severu države.

7) Da danas među Bunjevcima ima ljudi koji su spremni i na najveće materijalne žrtve za hrvatstvo i katolicizam, pokazuje primer dr Karla Stipića, advokata i bivšeg gradonačelnika. Pored toga što on već sada materijalno potpomaže akcije Bunjevačke matice, on je pre neki dan izjavio da će testamentarno ostaviti ceo svoj imetak (kuću, zemlju, dosta gotovine, oko 4000 komada obveznica ratne štete) svakako vrlo veliki, za hrvatsko katoličku akciju.

Opaza se u poslednje vreme, da ovdašnji Hrvati vrlo vredno posećuju mise i sve katoličke verske priredbe i da je njihova saradnja sa sveštenstvom ne samo savršena, nego da je ono potpuno pridobiveno za njihove svrhe. Tako na pr. pada u oči da advokat Rude Pjecki iz Bajmoka, pri svakom dolasku u Suboticu, a to je skoro svaki dan, sa jutarnjeg voza odlazi pravo na misu u katoličku crkvu i tek posle toga obavlja svoje ostale poslove. U samom Bajmoku je sa tamošnjim sveštenikom Hegedišem nerazdvojni prijatelj.

8) I u sportskom pogledu ovdašnji Hrvati se trude da dobiju u svoje ruke vođstvo pojedinih sportskih klubova i da im udare hrvatski pečat.

To su samo oni upadljivi simptomi, koji padaju u oči. Daleko je međutim, moćnija ona sitna hrvatsko-katolička propaganda koja se vodi od strane pojedinaca među bunjevačkim masama na raznim kućevnim sastancima, večerama, domaćim priredbama itd. ne samo u varoši nego i po salašima, sa ogromnim uspehom.

Uspesi tog svake pažnje vrednog rada nekolice Hrvata, za ovih 15 godina u Subotici, Žedniku, Bajmoku, Tavankutu, Somboru itd. su danas ti, da je sva bunjevačka inteligencija i najmanje 80% bunjevačkog naroda potpuno hrvatski i strogo katolički, ne samo orijentisana, nego i oduševljeno zadahnuta.

Na severu naše države gde je pre 15 godina bilo samo nekoliko ljudi Bunjevaca, koji su se osećali Hrvatima, mi imamo danas 100000 novih Hrvata, što je sve posledica upornog, sitnog, sistematskog, marljivog i neobično predanog rada nekih 20-30 hrvatskih intelektualaca, koji su se ovamo doselili, te prema tome bili samo presađeni.

Obaveštajni oficir, Pešadijski potpukovnik
Potpis nečitljiv

Slaven Bačić

Stjepan Radić na zboru Hrvatske seljačke stranke u Subotici 1926.

»Uspesi... za ovih 15 godina u Subotici, Žedniku, Bajmoku, Tavankutu, Somboru itd. su danas ti, da je sva bunjevačka inteligencija i najmanje 80% bunjevačkog naroda potpuno hrvatski i strogo katolički, ne samo orijentisana, nego i oduševljeno zadahnuta. Na severu naše države gde je pre 15 godina bilo samo nekoliko ljudi Bunjevaca, koji su se osećali Hrvatima, mi imamo danas 100 000 novih Hrvata.«

UMJETNIČKI AKTIVIZAM (II.)

Fronta postoji, kao i uvijek

*Ako su kod nas čitave generacije stasale ne ušavši u Narodni muzej ili u Muzej suvremene umjetnosti, pa nemaju čak ni svijest o potrebi za tim, kako onda možemo očekivati da publika ili pak mediji imaju sluha za nešto više, i šire, kao što su alternativne umjetničke prakse? * Angažirana umjetnost i umjetnost uopće može i mora utjecati na društvo * U Srbiji je danas subverzivno imati vlastito mišljenje i usuditi se iskazati ga javno, kaže Nina Todorović*

Može li angažirana umjetnost mijenjati društvo i utjecati na kontekst u kojemu marginalizirani egzistiraju ili je to samo izraz glasa koji se utapa u sveopći postmoderni cirkus u ubitačnoj kombinaciji neoliberalizma i narastajućeg šovinizma. O umjetničkom aktivizmu razgovarali smo s **Ninom Todorović**, umjetnicom koja je 2014. doktorirala na beogradskom Fakultetu likovnih umjetnosti. Radovi joj se nalaze u inozemnim i ovdašnjim muzejima i kolekcijama.

Postoje li ovdje i sada, umjetničke prakse koje su angažirane i kritičke? Ako postoje u kojim umjetničkim praksama su najizraženije? Kako vi vidite te prakse?

Uz rizik da temu skrenem na neki paralelni kolosijek, moram se malo poigrati riječima, na početku. Mene trenutno više zanima postoje li ovdje istinski angažirani umjetnici, pa tek onda angažirana umjetnost, kao proizvod njihovog rada? I na to ću se vratiti na kraju. Moramo prvo razmisliti što danas, ovdje, znači angažirana umjetnička praksa. Ja smatram da gotovo svaki rad u okviru suvremene umjetnosti, a naročito vizualne, danas, po defaultu treba biti i jest angažiran. Način na koji suvremeni umjetnici percipiraju stvarnost i način na koji je transponiraju u svoja djela, već sami po sebi podrazumijevaju angažiranost i kritički stav. Što se tiče oblasti u kojoj je to najizraženije, pa, kazalište i književnost su, vjerojatno, najpogodniji da direk-

tno prenesu te kritičke stavove. Meni se čini da se upada u grešku kada se isključivo bavljenje dnevno-političkim temama smatra angažiranim. Fokusirana sam naročito na vizualnu umjetnost, budući da je to moja struka. Kritika prema društvu, politici, režimu, bilo kome i bilo čemu se može uputiti na razne, vrlo suptilne, a ipak efektne načine, kroz, na prvi pogled, ne direktno angažirane teme. Hoću reći da nije nužno da umjetnik odgovara na strogo zadanu temu i forsira neku vrstu doslovnog čitanja situacije, kako bi bio kritički nastrojen i angažiran. Meni je bitnija dosljednost u osobnoj poetici i umjetničkom izrazu, koja se treba strpljivo i temeljno graditi, pa će i sam rad imati željenu težinu, a samim tim i utjecaj na društvo. Ne treba zaboraviti ni činjenicu da živimo u vremenu u kojem se sve radi po projektima, a projekti su periodično tematski određeni, pa se tako i naš fokus pomjera doslovce s jedne problematike na drugu, a nije nužno da nas svaka problematika ili »tema« jednako zanima ili pogađa. Samim tim, to određuje i kvalitet proizvedenih »djela«, rad koji ponekad trpi, uvjetovan drugim, »važnijim« činionicima, od kojih je na prvom mjestu svakako novac, izdvojen za financiranje projekta. Ovdje se vraćam na početak i na vlastitu opasku-zapitanost u vezi s postojanjem angažiranih umjetnika. Meni je trenutno bitnije da među kolegama prepoznam ljude koji imaju izgrađen politič-

ki stav, koji se ne boje iznijeti ga javno, i koji imaju svijest o tome da nije dovoljno napraviti lijep, prigodan rad s dnevnom porukom, iza koga se treba sakriti i smatrati da je time učinjeno dovoljno. Umjetnik danas, u ovoj zemlji, mora se svim sredstvima i na svim frontama boriti kako bi obranio svoj status i

dostojanstvo vlastite struke. Ne možemo si više priuštiti neutralnost, politiku nezamjeranja i stav »Dobro jutro čaršijo, na sve četiri strane«. Apsurdno je, nerealno i nedopustivo nemati jasno formirane političke stavove. Iz jasno formiranog stava i samosvijesti će proisteci i angažirani radovi.

Nina Todorović: Arhitektura sjećanja, triptih

Imaju li te prakse dovoljnu vidljivost kod publike? Ako je nemaju, zbog čega? Obraćaju li mediji u dovoljnoj mjeri pažnju na takve umjetničke prakse?

Mislim da kod nas postoji veliki problem kada govorimo uopćeno o vidljivosti čitave naše kulture. Mediji općenito ne daju mnogo prostora kulturi, a kada se fokusiramo isključivo na suvremenu umjetnost, podrazumijevajući da je ona u cjelini angažirana i kritički nastrojena, onda je procent vidljivosti još manji. To je pitanje kulturne politike ove države, koja, kao što i znamo, odvaja sramno mali dio iz proračuna za ovu oblast. Potrebno je provesti neku vrstu »senzibilizacije« stanovništva na umjetnost, ali pod tim ne podrazumijevam da umjetnost treba prilagođavati ukusu većine, već naprotiv: da treba uvoditi nove sadržaje i obrazovati publiku. Stvarati novu publiku. Ne podilaziti joj jeftinim i jednostavnim sadržajima, što je do sada bilo i još uvijek jeste aktualno. Linija manjeg otpora u medijima, a i u kulturnoj politici nas je dovela upravo do nezavidne situacije u kojoj se nalazimo. I bit će potreban ogroman napor da se podignemo makar jedan stepenik više. Ako su kod nas čitave generacije stasale ne ušavši u Narodni muzej ili u Muzej suvremene umjetnosti, pa nemaju čak ni svijest o potrebi za tim, kako onda možemo očekivati da publika ili pak mediji imaju sluha za nešto više, i šire, kao što su alternativne umjetničke prakse?

Može li angažirana umjetnost utjecati na ovdašnju kulturnu politiku i druge javne

politike koje su s njom u vezi i može li takva kritička umjetnost u određenoj mjeri utjecati i na samo društvo? Smije li ovdašnji »mali čovjek« preko crte ili okreće glavu od takvih umjetničkih izraza?

Angažirana umjetnost i umjetnost uopće može i mora utjecati na društvo. Pomenuti »mali čovjek« ne bi smio okretati glavu ni u kom slučaju. Odgovor na ovo pitanje svakako se može naći i u onome što sam na početku rekla. Duboko vjerujem da je naša sudbina određena postupcima svakog pojedinca i da svatko treba odgovorno i po savjesti reagirati. Okretanje glave od problema nije opcija. Bez obzira što je diskutabilno u kojoj mjeri je u Srbiji zaista moguće utjecati na kulturnu politiku i politiku općenito, imajući u vidu kako bizarno funkcionira naš parlament, u kojem ne vlada zdrav razum niti empatija, već isključivo stranački interesi, ipak postoje pozitivni primjeri kao što je Asocijacija *Nezavisna kulturna scena Srbije*, koja okuplja mnoštvo različitih organizacija koje se bave kulturom i umjetnošću. Koliko znam, ciljevi Asocijacije su upravo edukacija, istraživanje, poštovanje različitosti u okviru kulture i umjetnosti, provođenje kulturne politike, eksperimenti i nove prakse... Aktivizam... Sve to bi trebalo imati utjecaja i da ostavi nekog traga. Put je u ovim uvjetima mukotrpan, s vrlo neizvjesnim rezultatima.

Kako se mogu ojačati kapaciteti aktera nezavisne kulturne scene, koja podrazumijeva i angažirane, kritičke umjetničke prakse?

Mislim da to zavisi od samih aktera. U Srbiji je kultura dovedena na razinu koja je ispod svakog ljudskog dostojanstva. Država nema svijest o potrebi njegovanja iste, institucije nam nisu od koristi, od profesionalnih udruženja koja su previše glomazna i sama se urušavaju također ne možemo očekivati pomoć. Ostaju nam privatne inicijative i dobra volja, mnogo strpljenja i upornosti, ali i spremnost da se eksponiramo, kako bismo ostvarili ciljeve. Ja konkretno sudjelujem u aktivnostima jedne male, neslužbene grupe umjetnika koja je riješila da ne sjedi i ne čeka da netko drugi pokrene neka važna pitanja. Pokrenuli smo razne akcije, u kontaktu smo s predstavnicima institucija, pišemo dopise, tražimo odgovore, javno kritiziramo, komuniciramo s medijima koji su voljni dati nam prostor; koristimo sve dostupne načine da javnost obavijestimo o našim aktivnostima. Mislim da drugog načina ovdje trenutno nema.

Postoji li centralizacija kulture u Srbiji?

Mislim da postoji. Sve nekako neminovno gravitira ka Beogradu... Ima, naravno, dobrih primjera širom Srbije, kada su u pitanju kulturni događaji, postoje već utvrđeni punktovi kao centri kulture koji su nezavisni od prijestolnice, primjerice, Čačak s galerijom i memorijalom *Nadežda Petrović*, zatim Požega s Kulturnim centrom, Gradskom galerijom, Filmskim kampom... Mogla bih još nabrajati. Ali ipak se većina kulturnih sadržaja odvija u prijestolnici. Namjerno ne pomi-

njem u tim primjerima Novi Sad, koji predstavlja poseban entitet i koji svakako nije okrenut Beogradu, već gaji jednu posebnu, vrlo živahnu i vrlo zanimljivu umjetničku scenu. Ima nešto drugo na što treba obratiti pažnju: imaju li mjesta po unutrašnjosti uopće razvijenu kulturnu strategiju i jesu li istinski definirane konkretne kulturne potrebe? Postavljam to pitanje upravo imajući u vidu jedan drugi, gorući problem, a to je da, recimo, lokalne samouprave nisu riješile pitanje statusa lokalnih samostalnih umjetnika i da se time, doduše, iz najnovijih vijesti, vidimo, neuspješno, bavi samo grad Beograd... Beograd postaje preopterećen i sadržajima i potrebama kulturne javnosti, pa u tom smislu rješenje treba tražiti u oba smjera.

Je li danas u Srbiji rokenrol još uvijek subverzivan, kao autorski izraz koji bismo mogli svrstati u širu kulturu?

U Srbiji je danas subverzivno imati vlastito mišljenje i usuditi se iskazati ga javno. Još je veći uspjeh ako se javno iskazivanje mišljenja ne ograničava na puke objave preko društvenih mreža. Ne bih se ja tu vezivala isključivo za rokenrol. Osim toga, rokenrol ne osjećam više kao dominantan, niti u većoj mjeri relevantan u ovom vremenu. Čini mi se da moja generacija spada u posljednje dinosauruse koji su odrastali uz tu muziku i koji je još uvek slušaju. Nove generacije moraju naći neki novi, vlastiti vid istinski subverzivne djelatnosti. Možda to i postoji, možda ga samo ja ne mogu prepoznati.

Zvonko Sarić

Crkva sv. Lovre, Sonta

Radosno mjesto Isusova rođenja

Božićne jasllice su znak slavljenja Božića, prizor koji nas vraća u betlehemsku noć i pobuđuje nježnost i ljubav. Umjetničko prikazivanje jasllica na kršćanskom Zapadu nalazimo već u 4 st., a prvi prikaz živih jasllica s pravim životinjama i slalomom uprisutnio je sveti **Franjo** iz Asiza 1223. godine u Grecciu. »Pojam božićnih jasllica temelji se na novozavjetnim riječima koje

je anđeo objavio pastirima: 'Naći ćete novorođenčce povijeno gdje leži u jaslama.' (Lk 2, 12) Budući da se jaslje obično nalaze u staji, Crkva na Zapadu je Kristovo rođenje smještala u staju, dok je Istočna Crkva smještala mjesto Rođenja u spilju, što je i primjerenije podneblju Svete Zemlje. Nad spiljom, za koju Predaja drži da je mjesto Isusova rođenja, carica je Jelena 335. godine sagradila

crkvu«, pojašnjava nam teologa **Mirjana Ivanković**.

Ovom prigodom donosimo prikaz nekoliko božićnih jasllica u Subotičkoj i Srijemskoj biskupiji.

CRKVA ISUSOVOG USKRSNUĆA, SUBOTICA

Crkva Isusova Uskrsnuća u Subotici posjeduje jedinstvene jasllice na ovim prostorima, s

obzirom na to da su u narodnom stilu. Sve figurice, osim Isusa, Marije i Josipa, izrađene su u bunjevačkoj narodnoj nošnji. Kako župnik msgr. **Bela Stantić** kaže: »Jer to smo mi. Isus se mogao roditi i kod nas i tad bi svi mudraci i pastiri bili odjeveni kao mi. *Divojka* nosi kolač božićnjak, mladić badnjak, otac *brime* slame, mama čorbu za večeru, a *dida* je pastir. Cijela obitelj se ide

Crkva sv. Petra i Pavla, Bajmak

Crkva Isusova Uskrsnuća, Subotica

pokloniti Isusu.« Jaslice je izradila hrvatska umjetnica iz Vinkovaca **Lojzika Ulman** 1981. godine.

CRKVA SV. PETRA I PAVLA, BAJMAK

Božićne jaslice u Bajmaku, župi sv. Petra i Pavla nedaleko od Subotice, također je izradila hrvatska umjetnica Lojzika Ulman. »Umjetnica je 1980. likovno ilustrirajući Izajjin mesijanski tekst proroštva 'Vuk će prebivati s janjetom, a djetesce njih će roditi' izrazila da dolazak Mesije pokreće svu neživu i živu prirodu bilje i životinje i sva stvorenja da se poklone novorođenome u naručju Svete Obitelji, rekao

je vlč. **Zsolt Bende**. Ove jaslice su bile izložene na Međunarodnoj izložbi jaslaca u Rimu 1987. godine, gdje su se, kako je prenio *Glas koncila* po sudu stručnjaka i posjetitelja uvrstile među najzvučnije jaslice na izložbi.«

CRKVA UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA, RUMA

Jedne od ljepših jaslaca tijekom ovih božićnih blagdana postavljene su ove godine u crkvi Uzvišenja Svetog Križa u Rumi. Tradicija uljepšavanja enterijera crkve pred božićne blagdana prisutna je u ovoj župi godinama. Pred božićne blagdana vjernici iz ove župe trude se da enterijer crkve bude

što ljepši, a da jaslice kao prikaz Isusovog rođenja bude što vjerodostojniji. Župljani su se i ove godine zajedno sa svojim župnikom **Ivicom Čaćićom**, potrudili da njihova crkva na dan proslave Isusova rođenja bude prikladno uređena. I ovoga puta ispred oltara postavljene su jaslice kao prikaz Isusovog rođenja s postavljenim figurama djeteta Isusa, Djevice Marije, sv. Josipa te pejsažnih kulisa uz likove poput pastira i anđela. Jaslice će u ovoj župi, kao i u drugim crkvama, ostati sve do blagdana Krštenja Isusova.

CRKVA SV. LOVRE, SONTA

I za ovaj Božić, kao i godi-

nama unazad, ispred oltara crkve sv. Lovre u Sonti postavljene su jaslice. Prema riječima župnika vlč. **Josipa Kujundžića** puno vjernika je zaslužno za sveukupno uređenje sončanske župne crkve, ne samo za božićne blagdana, nego i za svaku drugu svečanu prigodu. Stoga nije želio isticati imena onih koji su sudjelovali u izradi jaslaca. »Jednostavno, zahvalan sam svim svojim vjernicima zbog velikog odaziva i doprinosa u svakoj prigodi u kojoj je to potrebno, pa tako i u ovim, najsvečanijim i najradosnijim danima naše crkve«, rekao je vlč. Kujundžić.

I. A., S. D. i J. D. B.

Crkva Uzvišenja Svetog Križa, Sonta

LADISLAV SUKNOVIĆ, PREDSEDNIK HKPD-A MATIJA GUBEC IZ TAVANKUTA I DOBITNIK PRIZNANJA DR. JOSIP ANDRIĆ

Mi ovu priču ne radimo, mi je živimo

*U kreiranju turističke ponude imali smo u vidu našu kulturnu baštinu koja je postala njezin sastavni dio * Imamo mali ali vrijedan tim koji prati sve natječaje, aplicira i potom izvještava * Mi koji djelujemo na terenu moramo biti nositelji ideja, ali i aktivni sudionici realizacije svih aktivnosti u zajednici*

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Diplomirani pravnik i dugogodišnji predsjednik Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva Matija Gubec iz Tavankuta **Ladislav Suknović** ovogodišnji je dobitnik priznanja *dr. Josip Andrić* za doprinos hrvatskoj kulturi, kojega dodjeljuje Hrvatsko nacionalno vijeće.

Suknović je član *Gupca* od najranijih školskih dana, u početku s prekidima uključen u folklornu sekciju, potom od 1996. godine uključen u dramsku sekciju, a po povratku sa studija izabran u Upravni odbor Udruge. Od 2007. godine u dva mandata je biran za predsjednika Udruge.

HR: Što Vam znači priznanje *dr. Josip Andrić*?

Moja ljubav prema *Gupcu* i svom zavičaju krunisana je ovim priznanjem. Zahvalan sam dragim osobama koje su me kandidirale, ali i Povjerenstvu i vijećnicima HNV-a koji su podržali prijedlog i smatrali da zaslužujem priznanje. Ova nagrada ne pripada samo meni, ona pripada i mojoj obitelji koja me sve ove godine podržava u mom angažmanu i radu u hrvatskoj zajednici. Osim njih, nagrada svakako pripada i požrtvovanom timu *Gupca* i svim članovima, koji svakodnevno sudjeluju u provođenju naših ideja i zamisli u djelo. Rad u kulturi nije nimalo lak niti jednostavan, pogotovo je otežavajuća okolnost baviti se kulturnom pa i drugim aktivnostima u seoskoj sredini. Vjerojatno drugima djelujemo kao čudaci koji iz dana u dan u jednoj seoskoj sredini pronalaze nove ljepote, nove mogućnosti

i nove potencijale. Nadamo se svjetlijoj budućnosti upravo u jednoj takvoj sredini. Stoga zahvala pripada i svim dobrim ljudima, dobrotvorima i donatorima koji su podržali naše zamisli i spremno odgovorili na moje pozive. Kada novinari pitaju što je recept uspjeha u Tavankutu – spremno im odgovorim da je recept to što mi ovu priču ne radimo, mi je živimo.

HR: Ono što vaš HKPD izdvaja je iskorak u kulturni i ruralni turizam. Što vi, u tom smislu, nudite; koji je ukratko koncept te »priče«?

Priča o seoskom turizmu u Tavankutu započela je koncem 2011. godine, kada je Tavankut odabran za jedno od deset najturističnijih sela Vojvodine, među 45. kandidiranih sela priličnih kvaliteta. Zanimljivost je da je kandidaturu za Tavankut podnijela udruga HKPD Matija Gubec, dok su u drugim slučajevima kandidature podnosile mjesne samouprave. U to vrijeme, mali iskorak je učinjen i samom činjenicom da smo okupili sve relevantne udruge, institucije i istaknute pojedince na teritoriju sela u želji što kvalitetnijeg i cjelovitijeg prikaza naših mogućnosti. To je vrijeme kada Tavankut nije raspolagao niti s jednim ležajem, a privlačenje turista je tek bio veliki izazov koji nas je čekao u budućnosti. Zasižno da je slama kao naš brand, u kombinaciji s kulturnom baštinom i srdačnom dobrodošlicom stvorila ambijent u koji gosti rado dolaze, a oni koji jednom navrate požeće ponovno doći u Tavankut. U kreiranju turističke ponude imali smo u

vidu našu kulturnu baštinu koja je postala sastavni dio turističkog proizvoda koji smo ponudili tržištu, a time smo postojeće projekte, aktivnosti i sekcije osnažili i oplemenili novim sadržajima. U početku je to bila ponuda koja je osmišljavala boravak i zadržavanje turista nekoliko sati. Danas ova ponuda, koja nosi naziv *Snovi od slame*, bazira se na cjelodnevnom programu i boravku turista u Tavankutu. Sada se planovi razvijaju u cilju duljeg zadržavanja gostiju kroz različite oblike aktivnog odmora, različite radionice i boravka u prirodi prilagođeno potrebama različitih generacija i interesiranja. Svima kojima godi seoska sredina, mirno okruženje, prirodno i kvalitetno odabrana i pripremljena hrana, Tavankut je prava destinacija. Boravak u Tavankutu danas podrazumijeva da našim gostima i u našoj organizaciji nudimo obilazak Subotice i Palića.

HR: Koliko je ta turistička »priča« zaživjela u praksi?

Danas Tavankut broji 50 smještajnih jedinica koje su raspoređene u četiri objekta: Etnosalaš *Balažević*, Galerija slika od slame, bivši samostan časničkih sestara, te prostorije u Osnovnoj školi *Matija Gubec*. Kada govorimo o prošloj godini, bilježi se oko četiri tisuće turističkih posjeta i oko trista devedeset ostvarenih noćenja. Naravno, ovakve brojke su postigle zahvaljujući razvojnoj koncepciji organizacije kulturnih projekata i manifestacija većim dijelom prilagođenih za turiste. Tu su svakako najzanimljivije Kolonija slamarki, Seminar bunjevačkog stvaralaštva, Tavankutski festival voća, izložbe, radionice i brojne druge aktivnosti vezane za svakodnevni salašarski život.

HR: Imate li dovoljno kapaciteta, ljudskih i financijskih, da izgurate taj projekt? Ima li dovoljno mladih članova zainteresiranih da pomognu u tome?

Početak je bio vrlo skroman s jednom uposlenom osobom, danas imamo po projektima petero uposlenih i brojne volon-

tere koji nam pomažu u izgradnji ne samo turističke priče u Tavankutu već i cijele lokalne zajednice, kao i neophodne infrastrukture. Stvarili smo lokalnu mrežu dobavljača svih potrebnih namirnica i na taj način snažimo naše lokalne proizvođače, animiramo i potičemo i privatne osobe da se uključe u turističku ponudu. Posla je mnogo pogotovo iz razloga što smo oslonjeni uglavnom na vlastite snage, infrastruktura sela i signalizacija su nezadovoljavajuće, međutim mi nemamo vremena za čekanje. S obzirom na skromne uvjete smještaja upodobljene trenutačnim mogućnostima u planu je izgradnja komfornijih smještajnih jedinica u okviru Galerije čime bismo mogli privući i zahtjevnije goste za noćenje u Tavankutu.

HR: Kada je u pitanju dolaženje do sredstava na natječajima, ali i mimo njih, *Gubec* je lider među ovdašnjim hrvatskim udrugama, a reklo bi se i šire. Koji bi bio Vaš savjet drugim udrugama, kako da dođu do sredstava za svoje projekte? Na koja vrata i kako »zakucati«?

Koliko je zapravo važno dobro formulirati svoju projektnu ideju, kroz iskustvo svjedočimo da je daleko važnije dobro napisati i obrazložiti financijsko izvješće, odnosno donatorima pružiti što točniju informaciju i dokaz o utrošenim sredstvima, odnosno materijalu. Kada govorimo o financijskim sredstvima svakako najveći izvor tih sredstava je putem natječaja. Imamo mali ali vrijedan tim koji prati sve natječaje, aplicira i potom izvještava. Osim toga, rekao bih da se daleko veći dio sredstava, odnosno potrebnog materijala, može pribaviti izravno od proizvođača, koji se radije opredjeljuju i izdaju su donirati materijal nego li novac, koji je danas svima teško pribaviti.

Kada govorimo o izgradnji, adaptaciji i opremanju naših prostora lista donatora i dobročinitelja je poprilična i mi smo svjedoci da su ljudi spremni pomoći bilo kroz građevinski materijal,

građevinske usluge, opremanje soba i prostorija potrebnim mobilijarom. Od velikog broja dobrih ljudi smo besplatno dobili potreban inventar i time uštedjeli prilična sredstva. Sve ležajeve smo opremili novima dekama i posteljinom koju smo dobili od naših donatora.

HR: Vodstvo HKPD-a je, kako se u praksi pokazuje, osposobljeno za pisanje projekata. Gdje ste i kako stjecali znanja i vještine potrebne za to?

Prvi preskromni projekt u *Gubecu* sam napisao 2000. godine u to vrijeme na osobnom računalu tadašnjeg predsjednika u Gornjem Tavankutu bez ikakve prethodne edukacije. Udruga prvo polovno računalo dobiva 2002. godine. Od tada pa sve do danas se učimo na vlastitim pogreškama, dorađivajući postojeće projekte ili s velikim naporom ulazeći u nove zahtjevnije i kompliciranije koji se iskustvom lakše svladavaju. U 2015. imali smo 35 odobrenih projekata od preko 60 napisanih-apliciranih. Ukoliko nam ideja ne prođe, treba nanovo pokušati i ne odustati.

HR: Udruga je vidljiva i u tzv. velikim medijima, od RTS-a i HRT-a do RTV-a. Kako vam to polazi za rukom?

U samom startu bavljenja turizmom bilo nam je sasvim jasno da moramo biti što vidljiviji u javnosti kako bi potencijalni gosti doznali za nas i naše ponude. Zapravo je turizam bio dobra prilika da još više i kvalitetnije ispromoviramo našu kulturnu aktivnost i naše sekcije. I tako smo započeli s pozivima, lobiranjem pa pomalo i uljudnim nametanjem. Nakon dolaska navedenih medija uvjerali su se da imaju zahvalne sugovornike s puno zanimljivih tema i projekata. Medijima morate ugađati kao i svakom gostu koji nam dolazi, pa je to siguran razlog ponovnog dolaska i odabira nove teme i zanimljivih događaja.

HR: Planovi udruge, gdje vidite *Gubec* za pet ili deset godina?

Uspjeh ovisi o dobrom strateškom planiranju i još boljem financijskom upravljanju, jer je tržište iznimno konkurentno. Naravno planova i želja je mnogo, ali ih treba staviti u realne okvire.

Gubec vidim kao okosnicu razvoja Tavankuta, ali i kao udrugu koja će biti od pomoći sličnim udrugama u hrvatskoj zajednici, kroz partnerske odnose, logistiku i projektne aktivnosti. Stvaranjem stabilne i jake mreže udruga možemo očekivati i vlastiti napredak, kao i napredak cijele hrvatske zajednice. Razvojem postojeće infrastrukture, *Gubec* će biti ozbiljan partner kako u kulturnom a tako sigurno i u turističkom segmentu Subotice. Uz potporu gradske uprave, Tavankut može postati ozbiljna i bogatija nadopuna trenutno skromnoj turističkoj ponudi grada.

HR: Kao dugogodišnji aktivist u hrvatskoj zajednici, kako vidite aktualnu situaciju u tom području?

Problema i nedostataka, ali i prostora za afirmaciju ima na svakom koraku, međutim to nas ne smije obeshrabriti. Uspješnost se mjeri sposobnošću nadvladavanja problema i snažnijim aktivizmom na svim poljima. Aktivnost naše Udruge se zasigurno proteže i na druge oblasti manjinskog organiziranja i napredovanja. Mi koji djelujemo na terenu moramo biti nositelji ideja ali i aktivni sudionici realizacije svih aktivnosti u zajednici. Smatram i duboko sam uvjeren da naša zajednica ima izuzetno dobre potencijale i to kako u bogato baštinenju tradiciji, vrijednim ljudima, privrženim pojedincima pa tako i disperziranosti zajednice koja bi se mogla preokrenuti u dobitak ukoliko postoji volja i želja za suradnjom i napredovanjem. Mi svjedočimo da upornost, rad i privrženost mogu biti siguran put razvoju lokalne hrvatske zajednice. Hajde da pokušamo isti model preslikati na cijelu hrvatsku zajednicu u Srbiji: ujedinjeni možemo još i više, a sigurno bolje i kvalitetnije, prostora ima za sve.

MARKO MAROSIUK, MODNI DIZAJNER I KOSTIMOGRAF

Dvije vrlo uspješne predstave

**Kostimi u komadima
Knjeginja csárdása
i Splićanke dobili su
odlične kritike**

Posljednjih nekoliko mjeseci ove godine modni dizajner i scenograf **Marko Marosiuk** ozbiljno se našao u kazališnim vodama. Tri njegove scenografije krasile su scene teatra u Zagrebu, Splitu i, konačno, njegovoj rodnoj Subotici. Nakon razdoblja uspjeha i zapaženih modnih kreacija, sada su u njegovoj umjetničkoj karijeri aktualne glumačke odore. Na samom početku našeg razgovora, potaknutog uspješnim kazališnim komadima u kojima je aktivno sudjelovao, zamolili smo ga da nam pojasni kako se nakon modnih pisti obreo na kazališnim daskama:

»Dugo sam bio angažiran kao asistent u subotičkom Narodnom kazalištu, gdje sam svojevremeno uradio i svoju prvu kazališnu kostimografiju. Potom sam najviše asistirao **Mirni Ilić**,

a kada je glasoviti hrvatski redatelj **Ivan Leo Lemo** u Subotici postavljao komad *Idealni muž* dobrovoljno sam se ponudio da asistiram u radu na kostimografiji. Tu sam se dobro upoznao s njim i uspostavili smo profesionalni kontakt, koji će kasnije rezultirati njegovim pozivom da kao kostimograf radim na velikom projektu *Knjeginja csárdása* koji je on režirao u zagrebačkom kazalištu *Komedija*«, u kratkim crtama nam je Marko pojasnio prapovijest svog prvog angažmana u renomiranom teatru glavnog grada Hrvatske.

KNJEGINJA CSÁRDÁSA

Spletom okolnosti, koji je naš sugovornik vješto iskoristio i na velegradskoj sceni dobio priliku pokazati svoj umjetnički talent, uslijedio je njegov rad na kosti-

mografiji glasovitog komada *Knjeginja csárdása*.

»Isprva sam trebao uraditi samo osnovne skice potrebite za prezentaciju intendantu *Komedije*, ali mi je redatelj Lemo u startu sugerirao kako se nika-ko ne moram doslovno držati okvira 19. stoljeća iz kojeg datira osnovna priča, nego baš naprotiv neka haljine budu modernog dizajna i kroja. Za tu prvu oglednu postavku sam uradio nekih 30-40 skica, ali u konačnici je broj svih kostima koji su se pojavili na sceni premašio brojku 100, točnije bilo je 107. U njihovoj izradi smo ponajviše koristili svilu, til i druge kvalitetne materijale, jer je produkcija bila izuzetno reprezentativna što potvrđuje i konačna brojka od 37.000 eura, koliko je utrošeno samo za kostime svih sudionika ovog grandioznog kazališnog projekta. Prvog, nakon dugih 15 godina od posljednje postavke *Knjeginje csárdása* u Zagrebu. Što se tiče kolorature i boja koje su dominirale mojom izvedbom kostimografije, u prvom činu (Budimpešta) je to bila crvena, dok su u drugom (Beč) dominirali tzv. ledeni tonovi poput sive ili plave. Želio bih istaknuti kako u radu na ovoj predstavi nisam imao nikakvih ograničenja i izuzetno mi je godilo što sam dobio potpunu slobodu u realiziranju svoje kreativne postavke. Posao je bio zbilja obiman, radilo se praktično mjesec dana bez prestanka u pet radionica po cijelom Zagrebu i mogu reći kako sam tek tjedan dana nakon premijere došao k sebi i shvatio koliko smo veliki posao napravili. Reakcije publike i kritike za moje kostime su bile odlične, što mi je izuzet-

no drago i veoma sam ponosan na odlične ocjene za svoj rad, s obzirom na to da je u pitanju moj prvi veliki kazališni projekt«, kaže Marosiuk.

SPLIĆANKE

Suradnju s redateljem Lemom, Marko je nastavio i na svom sljedećem kazališnom projektu, komadu *Splićanke*, suvremenoj priči o pet žena koje žive u najvećem gradu Dalmacije.

»Redateljska želja je bila da se osmisli jedna kabare burleska u kojoj je moja kostimografska uloga bila napraviti slojevitu odjeću glavnih glumica, u kojoj one ovisno o scenskim situacijama isprva nose kapute, potom ih skidaju i ostaju u oskudnim odjevnim predmetima, dok na koncu i njih odbacuju, imajući na sebi samo šljašteće, blješteće korzete sa šljokicama. U tom smjeru je i izbor korištenih materijala i njihovih boja išao od klasičnih više tradicionalnih pa sve do šarenih boja za finalne, i za publiku najatraktivnije kostime. Za razliku od velike zagrebačke produkcije, ova predstava u Gradskom kazalištu mladih je rađena u mnogo opuštenijem tempu i zbilja sam mogao i uživati dok sam radio na kostimografskoj zadaći. Nažalost, sav posao se radio u Zagrebu, a čak nisam niti išao na premijeru u Split, jer sam morao žuriti za Subotici i završiti započeti posao na kazališnom komadu Narodnog kazališta *Dva u jedan*. Ali to nije ni malo umanjilo moje zadovoljstvo zbog dobro obavljena posla, nasmijao se Marosiuk.

Detalj iz predstave *Knjeginja csárdása*

foto:Gnowkovic

DVA U JEDAN

Početak prosinca subotičko *Narodno kazalište* imalo je premijeru novoga komada, *Dva u jedan*, za koji, također, kostime potpisuje naš sugovornik:

»Kada sam radio *Knjeginju csárdása*, scenografija se prilagođavala kostimima, dok je u kazališnom komadu *Dva u jedan* bio obrnuti slučaj, pa sam u suradnji sa scenografom prilagođavao odjevne artikle glumačke postave. Rad u našim kazališnim uvje-

tima je posve druga priča, jer su resursi mnogo manji i praktično se često ni iz čega mora napraviti nešto. Jako volim raditi u subotičkom kazalištu, jer sam ovdje počeo raditi za potrebe teatra, ali je stvarno izazov raditi cjelokupnu produkciju s jako malo financijskih sredstava.«

IZMEĐU MODE I TEATRA

Na koncu ove lijepe i hvale vrijedne kazališne storije morali smo zapitati Marka kako stoje

stvari s modom u njegovom umjetničkom opusu i je li ona možda sada potisnuta u drugi plan?

»Ja sam se školovao i za jedno i za drugo, jer na mojoj diplomirani piše i diplomirani kostimograf, jer smo na Akademiji paralelno radili i scenski kostim. U biti rad na kazališnim kostimima je na određeni način itekako uvjetovan brojnim zahtjevnostima, poput prilagodbi sceni i glumcu, kako bi se on mogao nesmetano kretati, igrati ili pjevati. Zbog toga

je mnogo veća sloboda baviti se modnim dizajnom, jer tamo kreator određuje vlastite granice. U svakom slučaju rad u kazalištu mi je veoma zabavan i volim raditi kostimografiju, a nadam se kako će odličan prijam mojih radova ove dvije predstave u Hrvatskoj polučiti i nastavak suradnje s redateljem Lemom i rad na novim, kazališnim projektima«, istaknuo je sve poznatiji i cjenjeniji subotički modni dizajner i kostimograf Marko Marosiuk.

Dražen Prčić

S premijere komada *Dva u jedan*

Što Vam je donijela i odnijela ova godina?

SAŠA BALIĆ,
Šid

I lijepe i ružne stvari

Ova godina meni osobno nije bila dobra barem što se zdravlja tiče zdravlja. No, bolest sam prebrodio. Ipak, najveću sreću u ovoj godini donijela mi je moja starija kćer jer je završila master studij. Njen višegodišnji trud i zalaganje se isplatio i mi smo sada ponosni roditelji jer je naše dijete uspjelo završiti nešto što zaista voli i čime se želi baviti u životu. Ovih dana angažirana je od jedne kompanije da radi za njih, što je u sadašnjim okolnostima, kada se do posla teško dolazi, jako dobro. Nadamo se da će uspjeti u svojoj karijeri i ostvariti sve svoje ciljeve. S druge strane, ova godina odnijela mi je nadam se bolest. U tijeku godine, došlo je do pogoršanja mog zdravstvenog stanja, pa sam se morao odreći nekih svojih ružnih navika, kako bih normalizirao svoje stanje. Na svu sreću, uspio sam i shvatio da samo tako mogu sebi pomoći. Nadam se da je to iza nas. Uz veliku potporu obitelji uspio sam prebroditi jedno teže razdoblje svog života. Sreća, zbog završetka školovanja moje kćeri, kao i činjenice da smo ponovno svi na okupu i da smo zajedničkim snagama uspjeli prebroditi sve krize, zamijenila je sve ono ružno što se dogodilo. Očekujem da će iduća godina biti mnogo bolja, da će moja obitelj biti zdrava, da će mlađa kćer uspješno završiti srednju školu, a sve ostalo će doći samo po sebi. Jer ako ništa drugo, u ovoj godini naučio sam više cijeniti svoju obitelj i zdravlje. Po tome ću ju i najviše pamtit, a ono ružno pokušati zaboraviti.

S. D.

**VLATKA ARANČIĆ-
KRSTULOVIĆ,**
Split

Radujemo se dolascima u Suboticu

Nekoliko važnijih događanja je obilježilo proteklu godinu, ali bih na prvom mjestu izdvojila prvu pričest moje starije kćeri **Lane**. S obzirom na to da živimo u Splitu, osobito mi je bilo drago što su ovom svečanom činu prisustvovali i moji roditelji tata **Ivica** i mama **Vera**, pa je gotovo cijela naša obitelj bila na okupu. Kao drugo ovogodišnje značajnije događanje izdajam naše putovanje u Rumunjsku, koju smo posjetili tijekom ljetnih školskih ferija. S obzirom na to da u to vrijeme uvijek dolazimo u Suboticu, ovoga puta smo iskoristili priliku i tijekom tjedan dana obišli nekoliko lijepih gradova i oblasti susjedne države upoznavajući se s njenom kulturom i znamenitostima. Kako živimo dosta daleko od mog rodnog mjesta, izuzetno su nam važni i dolasci u Suboticu, kada moje kćeri **Lana** i **Lea** imaju prilike biti sa svojim djedom i bakom, i tetom **Saškom**. Što se tiče moje profesije i rada s djecom s posebnim potrebama izuzetno sam zadovoljna napretkom koji smo ostvarili tijekom prošle i ove školske godine koja je u tijeku, i radujem se kada vidim svaki njihov edukacijski boljitak. Sada smo, na našu veliku radost, na zimskim ferijama u Subotici i tim događanjem se zaočaruje ova godina koja je na izmaku. Biti skupa s familijom i prijateljima iz djetinjstva događanje je koje u našim životima ima posebnu vrijednost. Sve u svemu, godina je bila dobra i zanimljiva, i trudim ćemo se da tako bude i u ovoj nastupajućoj 2017. godini.

D. P.

GORAN SURUČIĆ,
Novi Beograd

Što nam Bog da

Ukoliko bih se osvrnuo na prohujalih 360 dana upitno je što mi je donijela, a što odnijela. Kako napisati rezime sada već prošlog vremena, ukoliko se ne prisjetim prijelaza iz 2015. u 2016. godinu i suza koje su mi potekle. Možda će netko pomisliti – tužno. I jeste tužno kad se nalaziš unutar 4 zida, kad gledaš TV, kad sjediš u stolici, kad gledaš u ljude koji hodaju, kad vidiš kako se vesele, kad je sve drugačije od svega što ti se servira i prezentira. Samo sudbina koja ti je dodijeljena nije ni malo laka i predvidiva za osobu koja je već dugih 8 i pol ljeta vezana za invalidska kolica, ovisna o dobroj volji i pomoći druge osobe. Očekivanja, možda za nekoga mala, za mene velika da ću ponovno hodati samostalno. U tim očekivanjima ogleda se višestoljetna potreba za slobodom. A kakva je sloboda koja ti se servira na kanalima televizije? Sve je tako dobro, a u stvarnosti je sve teže. Sve je povezano s novcima, kojih je realno sve manje. Moraš se prilagođavati mogućnostima i vremenu drugih, odreći se mnogih želja i dragih prijatelja. U svemu tome jedino mi virtualna tehnologija donekle ispunjava slobodu i kretanje, što je neznatna satisfakcija za stvarnu slobodu. Dvadesetak knjiga i zbornika u kojima su objavljeni moji radovi polako odlaze u prošlost. Je li sve to dovoljno da ti pruži malo zadovoljstva? Sve je to teško razumljivo i pitaš se kako dalje. Danas, pri kraju godine, pitaš se treba li se radovati ili tugovati, ili sve pustiti niz Dunav i okrenuti se onom što ti Bog da.

I. A.

DIGITALIZIRANA BAŠTINA NA INTERNETSKOJ STRANICI ZKVH-A

Most između staroga i novoga

Projekt Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata pod nazivom *Digitalizirana baština* na internetskoj stranici ZKVH predstavljen je 22. prosinca u prostorijama Zavoda.

O digitalizaciji su govorili predsjednik Katedre za knjižničarstvo odjela za kulturologiju Sveučilišta u Osijeku i koordinator međunarodnog znanstvenog projekta *Digitalizacija*

kada su u pitanju njezini prvi koraci, Žigmanov je rekao da je i više nego zadovoljan.

»Ono što imamo za predstaviti je za ponos svoju nas. Sada možemo reći da je dio naše kulturne baštine svima dostupan; da će povijest knjige na hrvatskom od 1683. i knjige **Mihajla Radnića** do danas moći biti vidljiva na internetskoj stranici ZKVH-a te da nećemo moći

Vojvodini, kao i svima ostalima.

Tako su među prvim digitalizirani i postavljeni na internet stranicu brojevi starog tečaja *Subotičke Danice* od 1884. do 1946., dostupni brojevi župnog lista *Horizonti*, kompletirani svesci *Bunjevačkog kola*, kao i nekoliko monografskih publikacija i notnih zapisa, dok je digitalizacija fotografija najavljena za početak sljedeće godine.

U dosadašnjem tromjesečnom radu na digitalizaciji uspješno je skenirano 8.600 stranica. Digitalizirana arhivska građa dostupna je na internet stranicama ZKVH-a pod nazivom *Digitalizirana baština*, a podijeljena je na četiri kategorije: knjige, periodika, notna građa i fotografije. Tekstovi se nalaze u PDF formatu, mogu se preuzeti, a indikatori za pretragu su mogući po autoru i po naslovu.

DIGITALNA HUMANISTIKA

Tihomir Živić govorio je o važnosti digitalizacije kao i o potrebi da se ona promatra puno šire – kao jedan od segmenata digitalne humanistike:

»Digitalna humanistika obuhvaća digitalizaciju stare knjižne građe, ali digitalizacija teksta je ovdje samo izvorišno

počelo. Digitalna humanistika je zapravo most između staroga i novoga. To je multidisciplinarna i kolaborativna mogućnost koja otvara suradnju između raznih disciplina, primjerice onih humanističkih poput filologije ali isto tako i povijesti, paleografije, arheologije, društvenih znanosti, informatologije i niza drugih znanosti kojima tekst može biti izvoriste proučavanja i umrežavanja.«

Živić je naglasio i kako se ne smije zaboraviti da se može digitalizirati i umjetnička baština, umjetničke slike, likovnost, dizajn, notni zapisi te da sve to objedinjava digitalna humanistika koja je, kako kaže, jedan od suvremenih trendova kome svakako treba posvetiti dužnu pozornost.

»ZKVH je ovim projektom probio led i to na mnogo razina. Ne samo na razini digitalizacije knjižnoga teksta nego, kao što vidim, ovdje je napravljen pravi proboj u vrlo dobrom smjeru i s digitalizacijom notne građe, umjetničkog stvaralaštva Hrvata i drugih s ovih područja ali i u čuvanju od zaborava i baštine koja može biti i kulturalnog i materijalnog tipa, ali i nematerijalne baštine«, zaključio je dr. sc. Živić.

J. Dulić Bako

Tomislav Žigmanov, Tihomir Živić i Katarina Čeliković

baštinskih knjižničnih fondova: naša nužnost i obveza, docent dr. sc. **Tihomir Živić**, voditeljica Zavičajne knjižnice *Biblioteca Croatica* ZKVH-a **Katarina Čeliković**, te ravnatelj ZKVH-a, **Tomislav Žigmanov**.

SVIMA DOSTUPNO

Kulturna baština Hrvata u Vojvodini je velika, neistražena, nesistematizirana i nedostupna javnosti te se kao veliki izazov nameće učiniti je dostupnom, rekao je Žigmanov podsjećajući kako je ZKVH prepoznao potrebu za digitalizacijom kulturne baštine. Digitalizacija se realizira zahvaljujući financijskoj potpori Ministarstva kulture Srbije, a

biti objekti bilo kakvih manipulacija, prešućivanja i krivih interpretacija. Od prvoga dana rada ZKVH-a počeli smo prikupljati građu koja se nalazi ovdje u našoj knjižnici i, ako se smijem tako hrabro izraziti, napravili smo onaj prvi značajni korak, a to je bilo otvorenje naše zavičajne knjižnice *Biblioteca Croatica*. Nakon toga bilo je sasvim očekivano da nam drugi korak bude ulazak u svijet dostupnosti građe koji ne može biti drukčiji nego preko ovakvoga medija«, rekla je Čeliković uz konstataciju da je cilj ovoga projekta staru i nedostupnu periodiku s kraja XIX. i početka XX. stoljeća približiti onima koji znanstveno tematiziraju teme o Hrvatima u

Čeliković je uputila poziv svim institucijama i pojedincima

koji imaju svoje pismohrane, građu vezanu za Hrvate u

Vojvodini ili albume sa starim fotografijama da se jave i na

taj način uključe u projekt digitalizacije.

Potamnijela svjetla ljepotice

NEKAD
i
SAD

Kraj zgrade na uglu ulica Zmaj Jovine i Đure Đakovića prolazimo i ne znajući kako je ona nekada »svijetlila« svojim izgledom i fasadom (što se vidi na staroj fotografiji); smatrali su je ljepoticom. Iako je fasada danas oronula, ova građevina je značajna po tome što predstavlja jedan od najmarkantnijih objekata moderne arhitekture iz razdoblja između dva svjetska rata.

Kao što se vidi po nekadašnjim napisima na zgradi, ovdje je bila smještena Burza rada. Projekt Burze izradio je poznati arhitekt iz Novog Sada **Đorđe Tabaković** 1935. godine. Prema istraživanju arhitektice mr. **Gordane Prčić-Vujnović** (*Razvoj urbanizma i arhitekture Subotice između dva svjetska rata*), objekt je podignut 1937. godine, na tri kata. U suterenu je bilo predviđeno javno kupatilo, na prizemlju Burza rada, a na katovima radničko prihvatilište sa sobama. U poslijeratnim godinama korišten je u različite svrhe, između ostalog, do sedamdesetih godina prošlog stoljeća za domski smještaj učenika nekadašnje Željezničko-industrijske škole, potom za potrebe gospodarstva, danas za komunalna poduzeća i udruge. Na zgradi je 2015. godine saniran krov.

K. K.

Mir svima

Piše: Zsombor Szabó

Na izmaku godine svugdje u medijima i govorima dužnosnika vrši se neko sumiranje glavnih događaja u svijetu kao i u našoj zemlji. Također, vrši se i neka projekcija što bismo željeli da se dogodi u nastupajućoj godini, godinama. U svom tradicionalnom božićnom govoru »Urbi et Orbi« papa Franjo isto se osvrnuo na događaje u svijetu, naročito je naglašavao potrebu za mirom, pogotovo u onim državama koje su zahvaćene ratom. Posebno je

ta, II. svjetskog rata, na pojedinim točkama našeg planeta se permanentno ratuje. Potiho ili žešće.

PERMANENTNI RAT

Vjerujem da je svatko od nas, bar jednom u svom životu, postavio pitanje zašto toliko rata i razaranja, zašto čovječanstvo troši ogromna sredstva da bismo uništavali jedni druge. Pomalo je pogrešno i površno tumačenje da je to zbog vjerskih uvjerenja.

baju imati taj i taj proizvod, jer će ih to učiniti sretnijim. Sad u studenom, unatoč dočeku najradosnijeg događaja, došašća i rođenja Izbavitelja, prisustvujemo permanentnom jurišu kupaca u velike robne kuće i na vašare, organiziranim na gradskim trgovima. Danas se ne može gledati skoro nijedan TV program u kojem nema »reklamnih blokova« u kojima nas pozivaju da trošimo što više novaca. Nije problem ako nemam dovoljno, banke nude raznovrsne kredi-

napomenuo Alep u Siriji, zahtijevajući što prije pomoć njegovim izmučenim stanovnicima. Pažnje vrijedna je i njegova tvrdnja da danas u svijetu ima više ugroženih i teroriranih kršćana nego što ih je bilo u prvim vijekovima kršćanstva. Napomenuo je kako se danas između židova i Palestinaca ponovno generira potencijalni sukob i pozvao je dva naroda da imaju hrabrosti odbaciti mržnju i osvetu kako bio mogli »isписati nove stranice u povijesti«. Nažalost, tužna činjenica je to da od okončanja za sada najvećeg ratnog konflik-

Nekada se ratovalo da bi se osvojio teritorij i dobra drugih naroda, da se oni porobe i da budu sluge pobjednika. Kolonijalni ratovi su direktni dokaz ovoj tvrdnji, samo je trebalo naći ideološku osnovu za ovakvo ratovanje. Cinično se tvrdilo da su oni divljaci, a mi njima donosimo civilizaciju i blagostanje. Danas je doba neokolonijalizma, kada se ljudi porobljavaju drugim sredstvima, prije svega novcem, koji je također postao roba kojim se trguje. Razvijena je ideologija potrošačkog društva u kojem svi neophodno tre-

te. Meni osobno pomalo je bio degutant poziv umirovljenicima da uzmu kredit kako bi mogli kupiti svojim unucima »sve što im treba?!«. O novom »dužničkom ropstvu«, napose građana bivših socrealističkih država da ne govorim.

PUŠKA NA ZIDU

Među kazališnim djelatnicima, redateljima, scenografima, dramaturzima postoji izreka »ako u prvom činu na zidu visi puška, onda će ona na koncu biti i upotrijebljena!«. U neka-

dašnjoj SFRJ jedna od parola bila je da se trebamo naoružati kako bismo sačuvali mir i obranili se od agresora. Razvijena je i teorija o »općenarodnoj obrani« koja se pojavljivala i u udžbenicima, npr. biologije, gdje se posebni odjeljak bavio problemom »uloga šume u općenarodnoj obrani«! Nažalost, na vlastitoj koži smo iskusili što znači nago milavanje oružja. Na koncu, ostali smo bez avijacije a većina nekad moćnih oklopnih vozila završila su uglavnom u nekoj željezari. Sudeći po najnovijim vijestima, avijacija naše države bit će ponovo moćna, jer su nam prijatelji Rusi, skoro besplatno, poklonili tridesetogodišnje rashodovane avione, kojima istina treba remont, ali kada ponovno polete našim nebom, nitko nas više neće ugroziti, primoravati da klečimo. Nisam neki naročiti vojni stručnjak-strateg, ali koliko je meni poznato, većina okolnih zemalja su članice vojnog udruženja zvani NATO. Protiv njih ćemo ratovati letećim starim željezom?! Jednom smo već pokušali, rezultat je svima znan. Bojim se da je ovo samo propagandni potez za unutarnje potrebe uoči očekivanih izbora za predsjednika Republike. Vjerojatno će i ove letjelice završiti kao oni rashodovani vlakovi koje je kupio tada aktualni ministar. Radi remonta te kompozicije su dospjele u Zrenjanin kako bi bile popravljene i da takvi uzdignu naš posrnuti željeznički promet. Ovim bih završio razmatranje puške koja visi na zidu u nadi da valjda nećemo ponovo biti toliko ludi da upotrijebimo oružje. Proizvodnja oružja je veliki svjetski biznis i dok ovo traje, nažalost mira neće biti. Kao je to opisano u Bibliji, i danas vlada »zlatno tele«. Potpuno je svedjedno kakvo »maskirno ime« dajemo pojmu stalnog rasta i razvoja. Ja sam optimist, s malim elementima pesimizma, i zato svim štovanim čitateljima želim ugodan i miran »svr' godine« i ljepši život u 2017. godini.

HRVATSKE UDRUGE O SVOM RADU NA IZMAKU 2016. GODINE

Kako biti bolji?

*HKUD Vladimir Nazor iz Sombora u 2016. godini obilježilo 80. objetnicu * KUD Hrvata Bodrog iz Monoštora sa svojom muškom pjevačkom skupinom stigao do republičkog natjecanja * Najveću financijsku potporu Nazor je dobio od Veleposlanstva RH * U KUD-u Hrvata Bodrog ističu da stalnu potporu imaju od Veleposlanstva RH, HNV-a i ZKVH-a*

Među više od 40 hrvatskih udruga nekoliko njih je s područja Sombora. U Somboru od 1936. godine postoji HKUD *Vladimir Nazor*, u Monošturu KUD Hrvata *Bodrog*, u Bregu KPD *Silvije Strahimir Kranjčević*, Stanišiću HKD *Vladimir Nazor*, u Lemešu HBKUD *Lemeš*, u Somboru Udruga građana *Urbani Šokci* i u Bezdanu Hrvatska udruga *Bezdanaška marina*. Među ovim pobrojanim udrugama najdužom tradicijom može se podičiti *Vladimir Nazor*, koji je jedna od najstarijih hrvatskih udruga u Srbiji. Svima njima zajedničko je da se na razne načine, više ili manje uspješno, bore za očuvanje hrvatskog naslijeđa na ovim prostorima. Kako okupiti članstvo, kako privući mlade, kako održati sve manifestacije, kako odgovoriti pozivima za gostovanja, kako osigurati novac? To su pitanja s kojima se svakodnevno suočavaju u tim udrugama. Ta pitanja i mi smo postavili onima koji vode HKUD *Vladimir Nazor* iz Sombora i KUD Hrvata *Bodrog* iz Monoštora.

S NOVCIMA NATEGNUTO

Ova 2016. godina ostat će u povijesti HKUD-a *Vladimir Nazor* upisana kao godina u kojoj je udruga obilježila 80. objetnicu. Od 1936. do danas generacije Hrvata iz Sombora i okolice čuvali su i sačuvali hrvatski identitet, tradiciju, običaje, nošnju...

»U ovoj godini za sve naše troškove imali smo 2,1 milijun dinara. Na natječaju Pokrajine dobili smo 100.000 dinara, od HNV-a 100.000, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata 30.000 dinara, Grada Sombora 340.000, Veleposlanstva Hrvatske 700.000 dinara. Značajan prihod je i prihod koji ostvarujemo od zakup dijela poslovnog prostora u Hrvatskom domu koji izdajemo u najam. Ta suma od 2,1 milijun dinara možda izgleda da je puno novca, ali to je bilo taman da se pokrijemo. Da bismo mogli normalno funkcionirati, sa svim svojim sekcijama, održati kva-

litetno sve naše manifestacije, odgovoriti pozivima za gostovanja potrebno nam je oko tri milijuna dinara«, kaže predsjednik *Nazora* **Mata Matarić** i dodaje za su u Upravi zadovoljni onim što je urađeno u ovoj godini, bez obzira na to što su neke manifestacije bile skromnije nego što je to bilo ranijih godina.

U *Nazoru* se nadaju da će na natječaju Grada Sombora, putem kog se financiraju redovite aktivnosti udruga, naredne godine dobiti nešto više novca, s obzirom na brojne aktivnosti, sudjelovanja na smotrama i međunarodnim gostovanjima.

»Pripremit ćemo se i za natjecanje koje će raspisati Pokrajina i Republika. Očekujemo veću potporu i iz Hrvatske, s obzirom na to da je na sastanku kome smo nedavno prisustvovali u Zagrebu rečeno da će se dijaspori i udrugama više pomagati. Od hrvatskih institucija u Srbiji ne očekujemo neku veću materijalnu potporu. Naša udruga postoji i radi punih 80 godina, a tretiraju nas isto kao i udruge koje su osnovane malte ne jučer«, kaže Matarić.

A u 365 *Nazorovih* dana su Veliko bunjevačko-šokačko prelo, *Dužionica*, Međunarodni

GRADSKI PRORAČUN

Iz proračuna grada Sombora financira se rad koreografa u selima i rad kulturno-umjetničkih društava. Natječaji za 2017. godinu za financiranje rada stručnih lica kao što su koreograf ili redatelj i za sufinanciranje KUD-ova koji njeguju nacionalni identitet završeni su 16. prosinca. Rezultati tih natječaja još nisu poznati. U samom tekstu natječaja nije navaden ukupan iznos sredstava koja će biti raspoređena, ali u rashodovnoj strani proračuna je navedeno da će KUD-ovima nacionalnih zajednica biti raspoređeno 1,2 milijuna dinara, a za unaprjeđenje amaterizma na teritoriji Grada Sombora 2,2 milijuna dinara.

susret amaterskih dramskih društava, Godišnji koncert, Maraton lađa na Neretvi, turniri u šahu i stolnom tenisu, premijera nove kazališne predstave, likovna kolonija, gostovanja u Hrvatskoj...

TIMSKI RAD

U KUD-u Hrvata *Bodrog* o novcu, odnosno konkretnim brojkama ne žele pričati. Umjesto brojki predsjednik **Željko Šeremešić** kaže da sigurnu financijsku poptoru monoštorska udruga ima od Veleposlanstva Hrvatske, HNV-a i ZKVH-a. Nešto novca dobije se i na natječajima Grada Sombora i Pokrajine.

»Sve što smo planirali u ovoj godini smo i realizirali i ono što radimo naišlo je na pozitivne komentare u našem selu. Ne samo da su naše manifestacije posjećene, već se i povećava broj članova *Bodroga*. To je rezultat jednog velikog timskog rada«, kaže Šeremešić.

Sve manifestacije koje su već godinama u *Bodrogovom* kalendaru aktivnosti su održane, bilo je i gostovanja, ali onoliko koliko su dozvoljavale financije. Od aktivnosti svakako treba izdvojiti manifestaciju *Šokci i baština*, čiji su domaćini ove godine bili Monoštorci, zatim gostovanje KUD-a *Sveti Juraj* iz dubrovačkog kraja, koji su u Monoštor došli u uzvratni posjet, sudjelovanja na Pokrajinskoj smotri folkloru, do koje je stigla *ŽPS Kraljice Bodroga* s prikazom posmrtnih običaja i plasman MPS *Bodroški bečari* na republičku smotru.

»Muška pjevačka skupina osnovana je prije dvije godine. Rezultat je to velikog truda zaljubljenika 'pivanja' na ikavici. Formirali smo i dječji folklor i rekao bih da je to jedan prirodni slijed. Najveći doprinos u radu s djecom dala je **Marija Kaplar**, poslije nje došla je **Anita Đipanov-Marjanović**, a sada dječji folklor vodi **Sonja Periškić**. Sonja je studij etnologije i pedagogije završila u Zagrebu, vratila se u Monoštor, aktivna je u našoj udruzi i rekao bih da smo sada iz nekog entuzijazma u radu s djecom dostigli i jednu profesionalnu razinu«, kaže Šeremešić.

Ono što ih čeka u 2017. godini je nastavak svih manifestacija, a nekoliko ih je, kao što su *Festival Marijanskog pučkog pivanja*, *U suset Zavitnom danu*, Godišnji koncert, *Divanim šokački*, *Alasi i bečari*. Odazvat će se i pozivima na gostovanja, prije svega u Hrvatsku, a želja im je da se u punom sjaju naredne godine predstave i na *Vinkovačkim jesenima*.

Zlata Vasiljević

TJEDAN U BAČKOJ

I tako prođe godina

Još jedna godina na izmaku. Čini mi se kao da je prošla u trenu, ali valjda to dolazi s godinama. Što ih se više naniže to brže prolaze. I stalno u nekom čekanju, iščekivanju, strepnji. Ne stigneš se osvrnuti, a već kraj kalendara. A što je to obilježilo ovu 2016. godinu? Rekla bih ništa posebno, ništa što će se dugo pamtit. Ni lijepoga, a na sreću, ni ružnoga. I izgleda da smo došli do toga da i ono malo lijepoga što nam se dogodi ne primjećujemo, ne radujemo mu se, jer toliko strepimo od onog ružnog. I možda su praznici baš vrijeme da stanemo, predahnemo. Da ne ispunjavamo želje i prohtjeve drugih, već svoje. Da preispitamo sebe. Što to želimo, možemo li i kako te svoje ciljeve i želje osvariti? Znam, lako je to reći (napisati), ali kako to ostvariti? Kako barem na kratko staviti sebe u prvi plan, ispred djece, obitelji, prijatelja, posla, svakodnevnih kućanskih obveza? Rekla bih oni koji to znaju tako žive svaki dan, a mi koji ne znamo tko nam je kriv što nismo umjeli, pa ni htjeli izboriti se za sebe. Ali ima i u tome ljepote i draži. Pa zar nije ljepše obradovati drage ljude oko sebe nekim lijepim znakom pažnje, nekom ukusnom slasticom, toplim dočekom, nego li biti zagledan samo u sebe, svoje želje i prohtjeve? Barem sam ja tako posložila stvari u svome životu. I ne mislim da je to loše. Zapravo, uživam u toj ulozi koju sam si dala. Uvijek na usluzi kćeri, koja još ni ne traži, ni ne pita, a ja već skačem da joj prinesem, spremim, kupim. I da sada ne nabrajam one druge meni bližle i malo dalje ljude. Ali nekako mislim ako malo moga truda i napora može nekoga obradovati, zašto se ne potruditi? Kad-tad na neki način se to u životu vrati onim dobrim što ti se dogodi. I tako već znam: uzalud sada ja maštam kako ću eto baš za Novu godinu raditi nešto samo za svoju dušu, za svoj čef. Prošetati po dućanima, negdje sjesti i na miru piti čaj, utopli se i ne razmišljati ni o čemu, uhvatiti malo zraka i predaha. Uzalud, jer znam već koliko danas past će mi na pamet čime sutra iznenaditi i razveseliti obitelj. Znam da oni to znaju cijeniti, pa i onda kada to ne kažu glasno. Znam da to od mene i očekuju (jer tako sam ih naučila).

I tako prođe još jedna godina. Ali, ne žalim se. Važno je da smo svi skupa, da nas ima zajedno po ovim životima. Muka će biti kada netko, iz ovog ili onog razloga, ode. Još veća muka kada odu svi, a ti ostaneš sam. I što je u poređenju s tim to malo truda za druge?

Z. V.

KAKO UDRUGE U SRIJEMU OCJENJUJU ODLAZEĆU GODINU?

Veća angažiranost, veći uspjesi

Kraj godine vrijeme je kada kulturne udruge na svojim godišnjim koncertima predstavljaju javnosti sve ono što su vježbali i naučili. Uglavnom sve udruge u Srijemu ocjenjuju ovu poslovnu godinu, i pored umanjenog iznosa sredstava za kulturu, kao veoma uspješnu, a za narednu godinu postavljaju ambiciozne planove.

ZACRTANO, OSTVARENO

Za članove HKPD-a Tomislav iz Golubinaca ova godina je bila veoma uspješna.

Kako kažu, uspjeli su ostvariti sve planirano:

»Nadam se da će kvalitetu rada našeg društva prepoznati, osim hrvatskih institucija, i svi ostali. Osnovano je dosta kulturnih udruga i to je za poštovanje. Svjesni smo da se sredstva moraju dijeliti svima manje-više na jednake dijelove. Međutim, mi smatramo da mnogo bolje radimo u odnosu na neka društva. Prevladali smo 'dječje bolesti', što svojim programom i potvrđujemo i mislim da bi možda kada je raspodjela finansijskih sredstava u pitanju, trebalo izmijeniti kriterije i dijeliti novac svakom

prema zasluži. Imamo veliku potporu lokalne samouprave i to je za svaku pohvalu. Imamo potporu i od HNV-a, AP Vojvodine ali imamo ideje i projekte koje ćemo nadam se uspjeti realizirati u sljedećoj godini, aplicirajući za dodatna sredstva preko fondova Europske unije«, kaže Vlatko Čačić.

Iz HKPD-a Matija Gubec iz Rume kažu da ova godina nije bila specijalno obilježena, ali da se rad Društva uspio održati na istoj razini kako je bilo i prethodnih godina:

»Kod nas je prisutan kontinuitet u radu. Sekcije u Društvu

redovito rade, sve planirane koncerte smo održali, preostaje nam još jedan posljednji u ovoj godini koji organiziramo u povodu dana Društva. Što se financija tiče, mislim da smo sve natječaje koji su se tijekom godine pojavljivali ispratili, s više ili manje sreće. Iznosi su bili uglavnom isti kao i prošle godine. Tu prvenstveno mislim na natječaje u Pokrajini, ali smo imali potporu i općine i Veleposlanstva Hrvatske. Postoje neke stvari koje nismo riješili kao što je na primjer problem imovinsko-pravne prirode zgrade Hrvatskog doma. Postojali su

neki nagovještaji nakon sastanka srpskog premijera i predsjednice Hrvatske da će se nešto učiniti i u rješavanju tog pitanja, ali se do sada ništa nije promijenilo», ističe predsjednik *Gupca Pavle Škrobot*.

Za iduću godinu natjecat će se za sredstva kod svih institucija kod kojih su i do sada sudjelovali. No, očekuju veću pomoć za organizaciju velike manifestacije u povodu skupa kulturnih društava koja nose naziv *Matija Gubec* koja je planirana u idućoj godini.

VJEČITI PROBLEM

Problem financijske prirode prisutan je u gotovo svakoj udruzi. No, i pored toga udruge uspijevaju održati kontinuitet u radu:

»Rad udruge Hrvatske čitaonice *Ilija Okrugić* u Zemunu u 2016. godini istovjetan je kao i ranijih godina. Za rad zbora treba osigurati uvjete počevši od dirigenta do prostora, a napose u zimskom razdoblju topao prostor, jer osim dirigenta sastav zbora je amaterski i na dragovoljnoj bazi. Sredstva dobivena od HNV-a dovoljna su za rad za samo dva mjeseca. Novca je malo, a nas previše. No, nama je glavni donator Hrvatska preko Državnog ureda za Hrvate izvan domovine, a od općine ne dobivamo ništa jer ignoriraju naše postojanje još od osnutka«, kaže predsjednik *Zvonimir Rajković*, dodajući: »Za 2016. godinu, udruga je po projektima preko Veleposlanstva Hrvatske prihodovala 15.000 kuna ili 231.800 dinara za rad zbora *Odjek* i čitaonice i knjižnice. Projektima za zbor i knjižnicu kod HNV-a prihodovala je za zbor 60.000 dinara, a za knjižnicu 20.000 dinara. Za ozbiljan rad zbora, a sa zborom se ozbiljno radi, treba platiti i ravnatelja, što na godišnjoj razini iznosi približno 20.000 dinara i još potrošni materijal, garderoba za nastupe, oko 60.000 dinara. Sve u svemu, kako bismo lagodno radili, godišnje dotacije ne bi trebale biti manje od 70.000 dinara.«

Iz najzapadnije srijemske općine Šid iz Hrvatskog kulturnog društva *Šid* ističu da su zadovoljni ovom godinom, kako uspjesima njihovih članova tako i dobivenim sredstvima uz pomoć kojih će uspjeti opremiti binu u župnom dvorištu:

»Zadovoljan sam radom našeg Društva. Najveća naša investicija ove

godine je izgradnja metalne konstrukcije na otvorenoj bini za čiju izgradnju je bilo potrebno izdvojiti preko 4.000 eura što je za naše, kao i za većinu društava, prilično veliki iznos. Ali preko natječaja, prije svega na pokrajinskoj razini, uspjeli smo dobiti određena sredstva za ozvučenje i osvjetljenje, a dio sredstava dobili smo i od Veleposlanstva Hrvatske, HNV-a i općine Šid i Tovarnik. Dodatna sredstva naše Društvo osigurava i prodajom slika nastalih na likovnoj koloniji. Potrudili smo se svoje zahtjeve uputiti na više adresa i zadovoljni smo da je prepoznat značaj izgradnje bine, te su nam pomogli u realizaciji tog projekta. Od različitih društveno-političkih zajednica, mi smo ove godine dobili oko 520.000 dinara. Ta sredstva će nam biti dovoljna da završimo natkrivanje bine, za ozvučenje i pokrijemo sve ostale troškove«, ističe predsjednik *Josip Pavlović*.

I MALA POTPORA PUNO ZNAČI

Iz najmlađe hrvatske udruge u Srijemu HKD *Ljuba* ne nagovještavaju ambiciozne planove. Priznaju da su se pomalo ulijenili i nisu sudjelovali ni na jednom natječaju:

»Do sada smo u dva navrata tražili od općine Šid sredstva, kako bismo financirali naše dvije manifestacije. Dobili smo upola manje sredstava od onih koje smo tražili. No, uspjeli smo se uklopiti jer smo od HNV-a dobili sredstva za organiziranje malonogometnog turnira. Potporu imamo od HKD-a *Šid*, a sredstva prikupimo od naplate ulaznica kada napravimo druženje. Tako prikupimo sredstva za putne troškove i sitnice koje nam trebaju. Planova još uvijek nemamo za iduću godinu, a ovu poslovnu godinu ocjenjujemo slabom trojkom. Ove godine hrvatska udruga iz Ljube dobila je od općine 90.000 dinara, a od HNV-a 30.000. Iznosom koji smo dobili od općine nismo zadovoljni, jer smo tražili sredstva za organiziranje dvije manifestacije, a dobili smo novac samo za jednu. Na svu sreću, dobili smo sredstva od HNV-a pa smo uspjeli pokriti troškove. Možda smo mogli dobiti i malo više, ali dobro, mi smo zadovoljni onim što dobijemo«, ističe predsjednik *Josip Pavlović*.

S. Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Oснаženi, u nove radne pobjede

Dolazak Nove godine predstavlja razdoblje odbacivanja negativnih dojmova iz prošlosti i iščekivanja boljeg doba. Praznična euforija je pred nama, na što ukazuju okićene ulice, razni popusti u trgovinskim radnjama, uljepšani domovi i radost na licima djece koja s nestrpljenjem iščekuju darove. Odlazeća godina nekima će ostati u lijepom, drugima u manje lijepom sjećanju i sve se to nekako vrti u krug svakog prosinca iznova. U ovo vrijeme svi smo usmjereni na završetak svih poslova, raščišćavanju računa, željeći da novu godinu započnemo iznova, nadajući se da će nam ona biti uspješnija i plodonosnija od prethodne. Koliko u tome uspijevamo teško je reći, obaveza i nameta je puno, a naše mogućnosti sve manje. Novogodišnji praznici imaju moć da u čovjeku izazovu osjećaj za promjenom, ali ne i da zamaskiraju socijalno stanje u kojem se on nalazi. Jer socijalna nemoć je nešto što pahuljice ne mogu sakriti, ali s druge strane, obiteljsko blagostanje je izvor moći koji ne mogu isušiti hladno vrijeme niti hladni međuljudski odnosi bez novca. Asocijacija predstojećih blagdana svima nam je topla soba, bor, darovi, ušuškana obiteljska atmosfera, radost djece, i sve to ukazuje da nam je obitelj jedna od najvećih, ako ne i najveća vrijednost koju imamo. Zato je treba čuvati i njegovati. A nova godina je uvijek idealno vrijeme da se donesu nove odluke i da se u novu godinu uđe rasterećeniji, sretniji, koliko god da je to moguće. Život nas tjera da idemo dalje, da se borimo i živimo za nas, našu obitelj i našu djecu. Sa sviješću da se život nastavlja i poslije novogodišnje noći nastavljamo život dalje i što god da nam nova godina donosi, treba reći hvala, jer svladavanje novih izazova ima svojih draži. Zato se trebamo hrabro uhvatiti u koštac s njima i krenuti dalje, unatoč teškoćama i problemima. Mislim da nam to neće teško pasti, jer smo se tijekom proteklih godina, čini se, već navikli na njih. Zato već osnaženi, rekla bih »oguglali«, krenimo dalje ne obazirući se na one loše stvari nego uživajući u trenucima sreće sa svojim najdražima, svojom obitelji koji su nam najveći oslonac i motiv da se borimo kroz život. A ova novogodišnja euforija neka probudi dijete u nama kako bismo se i sami u toplini svoga doma, prisjetili djetinjstva, skupocenih darova od Djeda Mrza i makar na trenutak uživali u tim danima. Uz svoju obitelj, jer u suprotnom, blagdan nema svoju draž. Zato neka nam novogodišnji praznici budu prigoda da barem na kratko osjetimo toplinu doma i bliskost sa svojim najdražima, osnažimo se i krenemo dalje, u novu 2017. i u nove radne pobjede.

S. D.

SIJEČANJ Januar

- N 1 NOVA GODINA**
MARIJA BOGORODICA
P 2 Bazilije, Grgur Nazijanski
U 3 Ime Isusovo, Genoveva, Anastazija S.
S 4 Dafroza, Angela F., Borislava
C 5 Teofor, Emilijan, Miljenko
P 6 **BOGOJAVLJENJE** (Tri kralja); Gašpar
S 7 Rajmund P., Rajko, Zoran
N 8 KRŠTENJE GOSPODINOVO
Gospa od brze pom., Severin, Teofil
P 9 Julijan, Miodrag, Živko, Alix
U 10 Agaton, Dobroslov, Grgur X.
S 11 Honorat, Neven, Higin
C 12 Ernest, Tatjana Rimska
P 13 Hilarije, Veronika, Radovan
S 14 Feliks, Srećko, Veco
N 15 2. NEDJELJA KROZ GODINU
Pavao pust., Mavro, Anastazija, Stojica
P 16 Honorat, Marcel, Oton, Mislav
U 17 Antun op., Leona, Vojmil, Lavoslav
S 18 Margareta Ug., Priska, Premila
C 19 Mario Kanut, Ljiljana, Marta
P 20 Fabijan i Sebastijan
S 21 Agneza, Janja, Neža, Ines
N 22 3. NEDJELJA KROZ GODINU
Vinko đakon, Anastazija, Irena R.
P 23 Emerencijana, Ema, Vjera, Milko
U 24 Franjo Saleški, Bogoslav
S 25 **OBRACENJE SV. PAVLA AP.**, Ananija
C 26 Timotej i Tit, Bogoljub, Tješimir
P 27 Anđela Merici, Pribislav, Živko
S 28 Toma Akvinski, Tomislav
N 29 4. NEDJELJA KROZ GODINU
Valerije, Konstancije, Zdeslav
P 30 Martina, Gordana, Darinka
U 31 Ivan Bosco, Saturnin, Marcela

SRPANJ Juli

- S 1 Estera, Aron, Šimun, Predrag
N 2 13. NEDJELJA KROZ GODINU
Oton, Matinijan, Višnja, Bernardin
P 3 Toma ap., Tomo, Leon
U 4 Elizabeta Port., Elza, Jelica, Neven
S 5 Ciril i Metod, Antun M., Zakarija
C 6 Marija Goretti, Bogomila
P 7 Vilibald, Klauđija, Vilko, Lovre
S 8 Akvila i Priscila, Hadrijan, Eugen
N 9 14. NEDJELJA KROZ GODINU
Marija Petković, Kraljica mira
P 10 Amalija, Ljubica, Veronika, Vjerka
U 11 Benedikt opat, Benko, Dobroslov
S 12 Mohor, Suzana C., Ivan G.
C 13 **Majka Božja Bistrička**, Henrik, Hinko
P 14 Kamilo, Katarina, Miroslav
S 15 Bonaventura, Vladimir K., Dobriša
N 16 15. NEDJELJA KROZ GODINU
Gospa Karmel., Elvira, Karmela
P 17 Andrija, Branko, Nadan, Marcela
U 18 Fridrik, Jadviga, Natko, Miroslav
S 19 Aurelija, Zora, Zlatko, Makrina
C 20 Ilija prorok, Ilijo, Margareta
P 21 Lovro Brindiz., Danijel, Danica
S 22 Marija Magdalena, Manda, Lenka
N 23 16. NEDJELJA KROZ GODINU
Brigita Švedska, Apolinar
P 24 Kristina, Mirjana, Kunigunda
U 25 Jakov st. ap., Kristofor, Krsto
S 26 Joakim i Ana roditelji BDM, Anica
C 27 Klement Ohridski i dr., Natalija
P 28 Viktor, Beato, Nevinko, Inocent
S 29 Marta, Flora, Blaženka, Mira, Olaf
N 30 17. NEDJELJA KROZ GODINU
Petar Krizolog, Ruffin, Anda
P 31 Ignacije Loyol., Zdenka, Vatroslav

VELJAČA Februar

- S 1 Sever, Brigita, Miroslav
C 2 Prikazanje Gospodinovo, Marin, Marija
P 3 Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, Dubravko
S 4 Veronika Jeruz., Andrija Corsini
N 5 5. NEDJELJA KROZ GODINU
Agata, Jagoda, Dobriša, Silvan, Goran
P 6 Pavao Miki i dr., Doroteja, Dorica
U 7 Pio IX. papa, Držislav, Rastimir
S 8 Jeronim Emilijani, Jozefina B., Jerko
C 9 Apolonija, Sunčana, Borislava
P 10 **Alojzije Stepinac**, Skolastika
S 11 Gospa Lurdska, Mirjana
N 12 6. NEDJELJA KROZ GODINU
Eulalija, Zvonka, Zvonimir, Damjan
P 13 Katarina Ricci, Božidarka, Kastor
U 14 Valentin, Zdravko, Valentina
S 15 Klauđije Col., Georgija, Agapa, Onezim
C 16 Julijana, Miljenko, Dula
P 17 7 utemelj. Reda slugu BDM; Donat
S 18 Bernardica, Šimun, Gizela
N 19 7. NEDJELJA KROZ GODINU
Bonifacije, Konrad, Blago, Ratko
P 20 Leon, Lav, Lea
U 21 Petar Damiani, Eleonora, Damir
S 22 **Katedrala sv. Petra**, Tvrtko, Izabela
C 23 Polikarp, Grozdan, Romana
P 24 Montan, Modest, Goran
S 25 Viktorin, Valpurga, Hrvoje, Darko
N 26 8. NEDJELJA KROZ GODINU
Aleksandar, Sandra, Branimir
P 27 Gabriel od Zalosne Gospe, Tugomil
U 28 Roman, Teofil, Radovan, Bogoljub

KOLOVOZ August

- U 1 Alfons de Liguori, Vjera, Nada
S 2 Porcijunkula, Gospa od anđela
C 3 **Augustin Kažotić**, Lidijsa, Aspren
P 4 Ivan Marija Vianney, Dominika
S 5 Gospa Snježna, Nives, Snježana
N 6 18. NEDJELJA KROZ GODINU
Preobraženje Gospodinovo, Predrag
P 7 Siksto papa, Darko, Donat
U 8 Dominik, Nedjeljko, Dinko, Neda
S 9 Edith Stein, Roman, Firmin, Tvrtko
C 10 Lovro đakon, Lovorko, Erik, Laura
P 11 Klara, Jasna, Ljiljana, Suzana
S 12 Anicet, Hilarija, Veselka, Ivana Fr. Ch.
N 13 19. NEDJELJA KROZ GODINU
Poncijan i Hipolit, Ivan B., Kasijan
P 14 Maksimilijan Kolbe, Euzebijs, Alfred
U 15 UZNESENJE BDM (Velika Gospa)
S 16 Rok, Roko, Teodor, Rudolf
C 17 Hijacint, Liberat, Miron, Jacek
P 18 Jelena Krizarica, Jelka
S 19 Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla, Donat
N 20 20. NEDJELJA KROZ GODINU
Stjepan kralj, Krunoslav
P 21 Pio X. papa, Hermogen, Anastazija
U 22 BDM Kraljica, Vladislava, Mavro
S 23 Ruža Lim., Filip B., Zdenko
C 24 Bartol ap., Miroslav Bulešić
P 25 Ljudevit kralj, Josip Kalasan, Lajčo
S 26 Bernard, Branimir, Aleksandar
N 27 21. NEDJELJA KROZ GODINU
Monika, Honorat, Časlav
P 28 Augustin, Tin, Gustav, Pelagije, Zlatko
U 29 Glavosjek Ivana Krstitelja
S 30 Feliks i Adaukt, Radoslava
C 31 Rajmud, Rajko, Optat, Zeljko

OŽUJAK Mart

- S 1 Čista srijeda - **Pepehnica**, Albin
C 2 Janja Pr., Lucije, Iskra, Čedomil
P 3 Marin, Kunigunda, Kamilo, Zvezdan
S 4 Kazimir, Eugen, Natko, Mirp
N 5 1. KORIZMENA NEDJELJA (Cista)
Euzebijs, Teofil, Vedran, Lucije
P 6 Marcijan, Viktor, Zvezdana
U 7 Perpetua i Felicitas, Tereza
S 8 Ivan od Boga, Ivša, Boško (kvatre)
C 9 Franciska Rimska, Franjka, Franika
P 10 Emil, Makarije, Krunoslav (kvatre)
S 11 Eutimije, Kondid, Firmin (kvatre)
N 12 2. KORIZMENA NEDJELJA (Pačista)
Maksimilijan, Teofan, Bernard
P 13 Kristina, Rozalija, Modesta, Ratka
U 14 Matilda, Miljana, Borislava
S 15 Klement, Veljko, Vjekoslava
C 16 Agapit, Smiljan, Hrvoje
P 17 Patrik, Domagoj, Patricija, Hrvoje
S 18 Ćiril Jeruzalemski, Cvjetan, Ćiro
N 19 3. KORIZMENA NEDJELJA (Bezimenaj)
JOSIP ZARUČNIK BDM, Josu, Josipa
P 20 Niceta, Dionizije, Vladislav
U 21 Serapion, Vesna, Kristijan
S 22 Oktavijan, Jaroslav, Lea
C 23 Turbije, Oton, Pelagije, Dražen
P 24 Latin, Šimeon, Javorka, Katarina, Karin
S 25 **NAVJESTENJE GOSPODINOVO**, Marija
N 26 4. KORIZMENA NED. (Sredoposna)
Emanuel, Sabina, Montan i Maksima
P 27 Lidijsa, Rupert, Lada
U 28 Priska, Sonja, Nada, Polion
S 29 Bertold, Jona, Eustazije
C 30 Kvirin, Viktor, Vlatko
P 31 Benjamin, Amos, Ljubomir, Ljubo

RUJAN Septembar

- P 1 Egidije, Branimir, Tamara
S 2 Kalista, Maksima, Divna, Veljka
N 3 22. NEDJELJA KROZ GODINU
Grgur Veliki, Gordana
P 4 Ruža Viterpska, Rozalija, Dunja, Ida
U 5 **Majka Terezija**, Lovro Just., Borko
S 6 Zaharija, Boris, Davor
C 7 **Marko Krizevčanin**, Blaženko
P 8 Rođenje BDM (Mala Gospa), Maja
S 9 Petar Claver, Strahimir
N 10 23. NEDJELJA KROZ GODINU
Nikola Tolentinski, Tara, Pulherija
P 11 Hijacint, Cvjetko, Miljenko
U 12 Ime Marijino, Gvido, Dubravko
S 13 Ivan Zlatousti, Zlatko, Ljubo
C 14 Uzvišenje sv. križa, Višeslav
P 15 Gospa Zalosna, Melita, Dolores
S 16 Eufemija, Kornelije i Ciprijan
N 17 24. NEDJELJA KROZ GODINU
Robert Belarmin, Rane sv. Franje
P 18 Josip Kupertinski, Sonja, Irena
U 19 Januarije, Suzana, Emilija
S 20 Andrija Kim, Svjetlana (kvatre)
C 21 Matej ap. i ev., Matko, Mato
P 22 Toma Vilanov., Mavro, Zarko (kvatre)
S 23 Pio iz Pietrelcine, Lino, Tekla (kvatre)
N 24 25. NEDJELJA KROZ GODINU
Gospa od Otkupljenja, Mirko
P 25 Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda
U 26 Kuzma i Damjan, Pavao VI., Justina
S 27 Vinko Paulski, Gaj, Berislav
C 28 Vjenceslav, Večeslav, Veco
P 29 Mihael, Gabriel i Rafael, arkandeli
S 30 Jeronim, Jerko, Jere, Honorije

TRAVANJ April

- S 1 Hugo, Teodora, Božica
N 2 5. KORIZMENA NEDJELJA (Gluha)
 Franjo Paulski, Dragoljub
 P 3 Rikard, Cvijeta, Radojko, Ratko
 U 4 Izidor, Žiga, Strahimir
 S 5 Vinko Fer., Berislav, Mira
 C 6 Vilim, Celzo, Rajko, Petar
 P 7 Ivan de la Salle, Herman, Gizela
 S 8 Dionizije Kor., Alemka
N 9 CVJETNICA
 7 srijem. muč., Marija Kl., Demetrije
 P 10 Ezekijel, Apolonija, Sunčica
 U 11 Stanislav, Stana, Radmila
 S 12 Julije, Viktor, Davorka, Đula
 C 13 Veliki četvrtak, Martin I. papa, Ida
 P 14 Veliki petak, Maksim, Tiberije
 S 15 Velika subota, Damjan, Anastazija
N 16 USKRS (VAZAM)
 Josip Benedikt Labre, Bernardica
 P 17 Uskrsni ponedjeljak, Rudolf
 U 18 Eleuterije, Amadej
 S 19 Konrad, Ema, Rastislav, Marta
 C 20 Marcijan, Teotim, Bogoljub
 P 21 Anzelmo, Goran, Fortunat
 S 22 Soter i Kajo, Teodor
N 23 2. USKRSNA NEDJELJA (Bijela)
 Juraž, Bela, Đuro, Đurđica, Adalbert
 P 24 Fidelis, Vjera, Vjerko
 U 25 Marko ev., Ervin, Maroje
 S 26 Kleto i Marcelin, Zorko
 C 27 Ozana Kotorska, Jakov Zadranić
 P 28 Petar Chanel, Euzebije
 S 29 Katarina Sijenska, Kata
N 30 3. USKRSNA NEDJELJA
 Pio V. papa, Josip Cott., Benedikt

SVIBANJ Maj

- P 1 Josip radnik, Sigismund, Žiga, Jeremija
 U 2 Atanazije, Eugen, Boris
 S 3 Filip i Jakov ap., Mladen
 C 4 Florijan, Cvjetko, Cvijeta, Iskra
 P 5 Anđelko, Irena, Maksim, Silvana
 S 6 Dominik Savio, Dinko, Nedjeljko
N 7 4. USKRSNA NEDJELJA (Dobri Pastir)
 Duje, Gizela, Boris, Ivan
 P 8 BDM Posrednica Milosti, Bratoljub
 U 9 Pahomije, Herma, Mirna
 S 10 Ivan Merz, Gospa Trsatska
 C 11 Mamerto, Franjo Hieronym
 P 12 Leopold Mandić, Bogdan, Pankracije
 S 13 BDM Fatimska, Servacije, Ema, Vjerko
N 14 5. USKRSNA NEDJELJA
 Matija ap., Matko, Matiša, Bonifacije
 P 15 Izidor, Sofija, Sonja, Jakov
 U 16 Ivan Nepomuk, Ubald, Nenad
 S 17 Paskal, Paško, Bruno, Sara, Akvilin
 C 18 Ivan I. papa, Kristijan A.
 P 19 Celestin, Teofil, Rajko, Ivan
 S 20 Bernardin Sijenski, Zvezdan
N 21 6. USKRSNA NEDJELJA
 Andrija B., Dubravka
 P 22 Helena, Jagoda, Rita, Eugen
 U 23 Deziderije, Zeljko, Zeljka
 S 24 BDM Pomoćnica, Suzana
 C 25 Spasovo (Uzašašće), Grgur VII.
 P 26 Filip Neri, Zdenko
 S 27 Augustin Canter., Vojtjeh
N 28 7. USKRSNA NEDJELJA
 German, Vilim, Velimir, Ana Marija P.
 P 29 Ervin, Euzebije, Polion
 U 30 Ivana Arška, Ferdinand, Srećko
 S 31 Pohod BDM, Krunoslava, Vladimir

LIPANJ Jun

- Č 1 Justin, Mladen
 P 2 Marcelin i Petar, Blandina, Eugen
 S 3 Karlo Lwanga i drugovi, Dragutin
N 4 DUHOVI
 Kvirin Sisački, Predrag, Optat
 P 5 Marija Majka Crkve, Bonifacije
 U 6 Norbert, Neda, Paulina
 S 7 Robert, Sabinijan, Radoslav (kvatre)
 C 8 Medard, Vilim, Zorko
 P 9 Pelagija, Elrem, Ranko (kvatre)
 S 10 Margareta, Greta, Biserka (kvatre)
N 11 PRESVETO TROJSTVO
 Barnaba ap., Borna, Borko
 P 12 Ivan Fakundo, Bosiljko, Ninko
 U 13 Antun Padovanski, Tonko, Antonija
 S 14 Rikard, Ruffin, Elizej
C 15 TIJELOVO (Brašančevo)
 Vid, Jolanka, Ferdinand, Amos
 P 16 Franjo Regis, Zlatko, Borko, Zlata
 S 17 Emilija, Laura, Bratoljub, Inocent
N 18 11. NEDJELJA KROZ GODINU
 Marko i Marcelijan, Ljubomir, Grgur
 P 19 Romuald, Rajka, Bogdan
 U 20 Naum Ohrid., Goran, Margareta
 S 21 Alojzije G., Vjekoslav, Slavko
 C 22 Ivan Fisher, Toma M., Paulin Nol.
 P 23 PRESVETO SRCE ISUSOVO, Sidonija
 S 24 ROD. NANA KRISTITELJA, Srce Marijino
N 25 12. NEDJELJA KROZ GODINU
 Vilim, Henrik, Adalbert, Eleonora
 P 26 Ivan i Pavao, Vigilije, Zoran
 U 27 Ladislav Ug., Ćiril Aleks., Ema, Toma
 S 28 Irenej, Mirko, Smiljan
 C 29 PETAR I PAVAO AP., Krešimir, Beata
 P 30 Rimski prvomučenici, Ernest Praški

LISTOPAD Oktobar

- N 1 26. NEDJELJA KROZ GODINU**
 Terezija od Djeteta Isusa
 P 2 Anđeli čuvari, Anđelko, Anđelka
 U 3 Kandid, Maksimilijan, Gerhard
 S 4 Franjo Asiški, Franka, Kajo
 C 5 Faustina K., Mauro, Placid, Miodrag
 P 6 Bruno, Fides, Verica, Vjera
 S 7 BDM od Krunice (Ružarija), Rosario
N 8 27. NEDJELJA KROZ GODINU
 Demetrije i dr., Zvonimir, Šime
 P 9 Dionizije Areop., Ivan Leonardi, Denis
 U 10 Franjo Borgia, Daniel, Danko
 S 11 Ivan XXIII., Emilijan, Proh, Milan
 C 12 Serafin, Maksimilijan, Makso
 P 13 Eduard, Hugolin, Hugo, Magdalena
 S 14 Posveta subotičke katedrale, Kalist
N 15 28. NEDJELJA KROZ GODINU
 Terezija Avilska, Zlata, Rezika
 P 16 Hedviga, Marija Margareta Alacoque
 U 17 Ignacije Antiohijski, Vatroslav
 S 18 Luka ev., Lukša, Svjetlovid
 C 19 Pavao od Križa, Ivan Br. i Izak Jog.
 P 20 Vendelin, Irena, Miroslava
 S 21 Uršula, Zvezdan, Hilarija
N 22 29. NEDJELJA KROZ GODINU
 Ivan Pavao II., Marija Sal., Dražen
 P 23 Ivan Kapistran, Borislav, Severin
 U 24 Antun M. Claret, Jaroslav
 S 25 Krizant i Darija, Katarina Kotromanić
 C 26 Demetrije, Dmitar, Zvonko
 P 27 Sabina Avilska, Gordana
 S 28 Simun i Juda Tadej ap., Siniša
N 29 30. NEDJELJA KROZ GODINU
 Narcis, Donat, Darko, Ida
 P 30 Marcel, Marjko, Ferdinand, German
 U 31 Alfons Rodriguez, Wolfgang, Vuk

STUDENI Novembar

- S 1 SVI SVETI, Svetislav, Sveto
 C 2 Dušni dan, Dušica, Duško
 P 3 Martin P., Hubert, Silvija
 S 4 Karlo Boromej., Dragutin, Drago
N 5 31. NEDJELJA KROZ GODINU
 Emerik, Mirko, Elizabeta, Srijemski muč.
 P 6 Leonard, Sever, Vedran
 U 7 Engelbert, Anđelko
 S 8 Gracija Kotorski, Bogdan
 C 9 Posveta lat. bazilike, Ivan Lateranski
 P 10 Leon Vel., Ivan Skot, Lav, Lavoslav
 S 11 Martin biskup, Davorin
N 12 32. NEDJELJA KROZ GODINU
 Jozafat, Emilijan, Milan
 P 13 Stanislav Kostka, Stanko, Didak
 U 14 Nikola Tavelić, Ivan Trogirski, Zdenko
 S 15 Albert Veliki, Leopold, Berto, Albe
 C 16 Margareta, Gertruda, Agneza As.
 P 17 Salomea Krakovska, Igor
 S 18 Posveta bazilike sv. Petra i Pavla
N 19 33. NEDJELJA KROZ GODINU
 Elizabeta Ug., Krispin, Severin, Matilda
 P 20 Feliks Valois, Srećko, Edmund, Veco
 U 21 Prikazanje BDM, Gospa od zdravlja
 S 22 Cecilija, Cilika, Slavujka
 C 23 Klement, Milivoj, Blagoje
 P 24 Krizogon, Krševan, Andrija, Firmin
 S 25 Katarina Aleksandrijska, Kata, Erazmo
N 26 ISUS KRIST KRALJ SVEGA STVORENJA
 Konrad, Leonard, Dubravko
 P 27 Maksim, Severin, Virgilije
 U 28 Sostan, Jakov Markijski, Držislav
 S 29 Illuminata, Svjetlana, Vlasta
 C 30 Andrija ap., Hrvoslav, Andrijana

PROSINAC Decembar

- P 1 Elegije, Natalija, Božena
 S 2 Bibijana, Zivka, Blanka, Lara
N 3 1. NEDJELJA DOSASCA (Godina B)
 Franjo Ksaverski, Klaudije
 P 4 Barbara, Ivan Damašč., Kristijan
 U 5 Saba, Krispina, Dalmatin, Slavka
 S 6 Nikola biskup, Nikša, Vladimir
 C 7 Ambrozije, Dobroslava, Agaton
 P 8 BEZGRJESNO ZACEPE BDM, Imakulata
 S 9 Valerija, Petar F., Zdravka, Abel
N 10 2. NEDJELJA DOSASCA
 Gospa Loretska, Judita, Julija
 P 11 Damaz, Damir, Sabin
 U 12 Ivana Franciska de Chantal, Franjica
 S 13 Lucija, Jasna, Svjetlana (kvatre)
 C 14 Ivan od Križa, Spiro
 P 15 Drinske muč., Kristijana G. (kvatre)
 S 16 Adela, Etela, Zorka (kvatre)
N 17 3. NEDJELJA DOSASCA - Materice
 Lazar, Florijan, Zrinka
 P 18 Gracijan, Bosiljko, Dražen
 U 19 Urban, Tea, Božica, Vladimir
 S 20 Amon, Eugen i Makarije
 C 21 Petar Kanizije, Snježana
 P 22 Honorat, Časlav, Zenon
 S 23 Ivan Krakovski, Viktorija, Vita
N 24 4. NEDJELJA DOSASCA - Oci
 Bađnjak, Adam i Eva
 P 25 BOŽIĆ, Anastazija, Božidar
 U 26 Stjepan Prvomučnik, Krunoslav
 S 27 Ivan ap. i ev., Janko, Fabiola
 C 28 Nevina dječica, Mladen, Nevenka
 P 29 Toma B., Davor, David
 S 30 Trpimir, Sabin, Liberije
N 31 SVETA OBITELJ
 Silvestar papa, Silvije, Goran

HGU Festival bunjevački pisama u Požegi

POŽEGA – Veliki tamburaški orkestar HGU Festival bunjevački pisama pod ravnanjem prof. **Mire Temunović** gostovao je na tra-

dicionalnom božićnom koncertu Ličkog zavičajnog društva *Vila Velebita* iz Požege koji je održan u požeškom Gradskom kazalištu. Skupa s tamburašima iz Subotice, nastupili su i vokalna solistica **Miljana Kostadinović** te gajdaš **Augustin Žigmanov**. Kako je izvijestio portal pozeska-kronika.hr, posjetitelji su burnim pljeskom pozdravili nastupe gostiju. Bio je to uzvratni posjet hrvatske udruge iz Subotice, jer je *Vila Velebita* ranije gostovala kod njih.

Balašević napunio zagrebačku Arenu

ZAGREB – Poznati novosadski kantautor **Đorđe Balašević** održao je 26. prosinca koncert u Zagrebu. Prema pisanju portala index.hr, samozatajni glazbenik čiji su stihovi premostili sve barijere u regiji ponovno je uspio nemoguće – u svega nekoliko dana rasprodao je Arenu. Balašević je koncert održao u pratnji brojnih glazbenika, a svirka je trajala skoro četiti sata.

Nagrada za hrvatske autore

BEOGRAD – Udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti i dizajnera Srbije (ULUPUDS) dodijelila je ovogodišnju nagradu **Ranko Radović** za doprinos arhitekturi skupini hrvatskih autora

za monografiju *Branko Kincl*. U kategoriji za kritičko teorijske tekstove o arhitekturi, urbanizmu i gradu, nagradu za monografiju o zagrebačkom arhitektu i akademiku, u izdanju HAZU-a, dobili su autori **Zlatko Karač**, **Alen Žunić**, **Iva Körbler**, **Hela Vukadin Doronjga** i **Toni Bešlić**.

Božićni koncert u crkvi sv. Jurja u Subotici

SUBOTICA – Božićni koncert u crkvi sv. Jurja u Subotici bit će održan večeras (petak, 30. prosinca) u 19 sati. Nastupaju: **Marija Tidl** (sopran), **Lovro Tidl** (bariton), **Igor Krišto** (tenor), **Tomislav Jurić** (tenor) i **Alen Kopunović Legetin** (orgulje). Ulaz je slobodan.

Odjelo ne čini čovjeka
ali ga KULTURA
objašnjava ■

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVODANSKIH HRVATA

OBJAVLJEN ZBORNİK RADOVA S MEĐUNARODNOG FILOZOFSKO-ZNANSTVENOG SKUPA

Misaona popudbina Tome Vereša

Sredinom prosinca, u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, izašao je Zbornik radova s međunarodnog filozofsko-znanstvenog skupa *Misaona popudbina Tome Vereša*, održanog u Subotici prije četiri godine. Spomenuti je skup priređen u prosincu 2012. godine u povodu obilježavanja deset godina od smrti **Tome Vereša**, jednog od najznačajnijih intelektualaca što ga je Subotica imala u XX. stoljeću i jednog od najumnijih Hrvata iz Vojvodine u istome razdoblju. Cilj je ovoga skupa bio da, s jedne strane, aktualizira noseće sastavnice njegova bitno raznovrsnoga djela, a s druge strane bila je to prilika da se u jednom kritičkom čitanju nanovo donesu prosudbe o relevantnosti i trajnim prinosima njegova mišljenja. Zbog složenosti Verešova djela, skup je zamišljen da bude interdisciplinarni te je okupio dvadesetak filozofa, teologa, sociologa, politologa i povjesničara iz Zagreba, Osijeka, Đakova, Subotice, Novoga Sada, Beograda i Novog Pazara, koji su s različitih motrišta ne samo prikazivali njegovo djelo nego su i donijeli procjene istoga te ukazali na trajne Verešove prinose u spomenutim znanstvenim disciplinama, objavio je ZKVH.

ŽIVOT, DJELO, ZAOSTAVŠTINA

Od 21 izloženoga predavanja na skupu, u Zborniku je objavljeno 16 pristiglih radnji na hrvatskom i srpskom jeziku, koje su podijeljene u četiri tematska bloka. Nakon Predgovora, što ga potpisuje urednik **Tomislav Žigmanov**, slijedi prvi blok naslovljen *Tomo Vereš – život, djelo, zaostavština* u kojemu je objavljena radnja mr. sc. **Ivana Armande Dr. fr.** *Tomo Vereš (1930. – 2002.) – prikaz lika i djela* (str. 13.-44.), u kojoj autor donosi do sada najpotpuniji prikaz Vereševa života i djela te cjeloviti popis Fonda Tome Vereš u 103 sveska, koji se nalazi u Arhivu Hrvatske dominikanske provincije u Zagrebu. Druga cjelina – *Filozofsko-teološki prinosi* – po obimu je najveća i donosi šest radnji. Prva je dominikanca iz Zagreba prof. dr. sc. **Hrvoja Lasića** *Tomo Vereš – promicatelj i zagovornik filozofsko-teološkog dijaloga. Uloga i značenje vjere u filozof-*

sko-teološkom dijalogu (str. 47.-67.), slijedi zatim radnja asistenta s đakovačkoga KBF-a mr. sc. **Mladena Milića** *Neke od mogućih poteškoća u dijalogu između razuma i vjere* (str. 69.-78.) te Žedničanina s adresom u Slatini, doktoranda filozofije **Marjana Ostrogonca** *Bog i dijalog u filozofskoj misli Tome Vereša* (str. 79.-94.). Pitanje prevodi-

teljskoga opusa u svojoj radnji tematizira docentica s novosadskog Filozofskog fakulteta dr. sc. **Jasna Šakota-Mimica** naslovljenoj *Govor o Bogu: prevodilačke kušnje Tome Vereša* (str. 95.-109.), a Subotičanin sa zagrebačkom adresom **Tomislav Vuković** to čini na primjeru prijevoda jedne sintagme s latinskog u svojoj radnji *'Contradictio in terminis' – upozorenje Tome Vereša o Aristotelovoj i Akvinčevoj krivo prevođenoj sintagmi 'nepokretni pokretač'* (str. 111.-118.). Posljednji prilog u ovome bloku potpisuje mr. sc. **Mihailo Smiljanić** iz Beograda *Budućnost Verešovog dela. Hrišćansko bogoslovlje i filozofija nauke* (str. 119.-127.).

PITANJE DIJALOGA

U trećoj su tematskoj cjelini Zbornika objavljeni radovi koji za tematsku elaboraciju imaju filozofiju **Karla Marxa** i pitanje dijaloga u Verešovom djelu. Najprije se ovdje objavljuju tri filozofske radnje: prof. dr. sc. **Alpára Losoncza** iz Novoga Sada *Dosad je dijalog samo različito tumačen a treba ga transformisati* (str. 131.-146.), zatim docenta s đakovačkoga KBF-a dr. sc. **Stjepana Radića** *Geneza Marxova ateizma: jedan pogled iz kuta Tome Vereša* (str. 147.-167.) te izvanrednog profesora s novosadskog Filozofskog fakulteta dr. sc. **Dragana Prolea** *Verešova dijaloška ontologija* (str. 169.-186.). Slijede dvije politološko-sociološke studije: najprije redovitog profesora dr. sc. **Boška Kovačevića** iz Subotice *Dijalogom ka horizontu čovečnosti* (str. 187.-195.) te, sada već pokojnog, mr. sc. **Mirka Đorđevića** iz Šimanovaca *Tomo Vereš – mislilac dijaloga* (str. 197.-201.). U posljednjem, četvrtom, bloku – *Bački zavičaj i djelo Tome Vereša*, objavljene su četiri radnje mjesnih, subotičkih autora. Prvi je zavičajni bibliografski prilog **Katarine Čeliković** *Tomo Vereš u zavičajnom tisku* (str. 205.-218.), a drugi je dr. sc. **Slavena Bačića** *Značajke i značenje Verešove polemike sa Sekulićem na stranicama 'Marulića' početkom 1990-ih godina* (str. 219.-223.). Slijedi zatim radnja **Stevana Mačkovića** *Doprinos*

Tome Vereša historiografiji o Bunjevcima na primjeru monografije 'Bunjevačko pitanje danas' (str. 225.-229.), a posljednju radnju u Zborniku potpisuje Tomislav Žigmanov i nosi naslov *Verešov odnos prema bunjevačkom pitanju* (str. 231.-236.). Zbornik je obima 240 stranica. Sadrži i sažetke radnji te prijevode istih na neki od svjetskih jezika. Zbornik je i recenziran od strane dr. sc. **Hrvoja Jurića**, dr. sc. **Maria Bare** i dr. sc. **Branislava Filipovića**. Zbornik se, po cijeni od 800 dinara, može kupiti od nakladnika – Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (Laze Mamužića 22, Subotica).

D. B. P.

BARBARA MOČILAC, AMATERSKA SLIKARICA

Kistom do sreće

Barbara Močilac je rođena 1954. godine u Pavlovcu kraj Slunja. S tri godine odselila je s obitelji u ravničarski Srijem, u selo Nikince. Od 1973. do 1994. živjela je u Srijemskoj Mitrovici. Kako 1990. situacija za tamošnje Hrvate postaje nepovoljna, 1994. s obitelji se seli u Hrvatsku, u grad Sisak. Iako je oduvijek imala u sebi skriven poriv za likovnim stvaralaštvom, tek tada uzima kist u ruke... Članica je sisačke udruge likovnih umjetnika SULIKUM, a nedavno joj je otvorena izložba u Zagrebu, povodom 25. obljetnice Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata.

Koje su Vaše tehnike i motivi u slikarstvu?

Prvo je bilo slikanje temperama, pa sam otkrila pasteles, pa ulje i sad ludujem za akvarelom – svaka tehnika ima svojih draži. Većina mojih motiva su uglavnom pejzaži, cvjetni motivi, mrtva priroda, čak zalazim i u čari apstrakcije. Slikanje je meni terapija, to mi je bijeg od problema, od reume od svega što me tišti i boli. Nisam slikarica, »oduvijek« slikam iz prijeke potrebe u duhovnom i psihičkom smislu, tu punim baterije. Inspiraciju nalazim »na svakom ćošku«, što bi neki rekli. Sve oko nas su boje, samo ih treba vidjeti.

Za slikanje vam treba tri organa a to su oko, mozak i srce. Članica sam sisačke udruge likovnih umjetnika SULIKUM. U udruzi sam našla brojne nove prijatelje, osobe slične meni, amatere koji svoj doživljaj stvarnosti, a pogotovo svoje osjećaje i svoj identitet pretaču u nove likovne kreacije. Također, sudjelovala sam na brojnim humanitarnim kolonijama i izložbama.

Gdje ste do sada imali izložbe?

Nekoliko puta sam imala izložbe u Zagrebu, Sisku, Novigradu Podravskom... Ne ne brojim ih, za mene to nije ni

važno. Možda to jeste važno za nekog tko živi od slikanja pa mu cijena skače tim brojem. Svoje slike uglavnom poklanjam i samo manji dio prodam toliko da imam za materijal. Jednom mi je jedan kolega na poslu rekao, kad sam mu sliku naplatila po simboličnoj cijeni: »Joj teta Barice pa vi se nikad nećete obogatiti.« Pa kako i bih, slikam iz gušta...

Što nam možete reći o Vašem životu u Srijemskoj Mitrovici?

Gledajući iz ove perspektive na razdoblje prije rata, život u našoj Mitrovici je bio kao pjesma. Radilo se, družilo, radalo, raslo i uživalo, šteta da tako nije ostalo. Nekome nije odgovarao naš miran i lijep život pa su nam podmetnuli nogu dok smo mi hodali opijeni »bratstvom i jedinstvom«. Tako je bilo sve do rata kada se sve promijenilo. Pored rada u firmi jedno vrijeme smo muž i ja pjevali u gradskom zboru, a kad je počelo nacionalističko ludovanje onda smo prestali. Više nam se nije pjevalo, malo po malo sve više smo

osjećali nesugurnost za opstanak i život u gradu koji nam je bio sav naš svijet.

Godine 1994. napuštate Srijemsku Mitrovicu i selite se u Hrvatsku...

Kako se situacija zaoštravala između naših republika, tako je nama sve više padalo na pamet da odemo. Nismo bili dovoljno hrabri za neku daljinu i to nam je bila osnovna greška. Otišli smo samo malo dalje, ne dovoljno daleko da se za svagda riješimo baklanizma. Otišli smo u Sisak »koji jako liči na Mitrovicu« kako je rekao moj muž. Život dođoša razumije samo onaj tko je bio dođoš. Ti stranac stigneš u grad koji je stranac ali ako je čovjek dovoljno hrabar i stisne zube onda sve prebrodi. Uхватиš se u koštac s administracijom, birokracijom, neimaštinom. Radili smo sve što smo stigli. Niti jedan posao mi nije bio težak ako sam znala cilj. A cilj mi je bio da izvedem djecu na put. Samo da oni stanu na svoje noge i onda smo na konju, dan po dan i eto

nas s unučićima. Uz put je bilo i padova i dizanja, jednom u pauzi dva zaposlenja mi kćer iz Zagreba donese boje i papir i kaže: »Ajde mama malo probaj slikati, ja se sjećam da si nekad dobro crtala...« I tako ja počnem malo, pa malo više, pa još više, pa se učlanim u udrugu sisačkih amatera i onda još dodatno dobijem krila.

Osim slikarstva, bavite li se još nečim? Koji su Vaši daljnji planovi?

Uglavnom mi nije dosadno iako sam u mirovini. Pored kućanskih poslova imam vrt, voćnjak, moje unuke, a kao prava Srijemica i zimnicu, nađe se i po koji ručni rad. Pod broj jedan stojim na raspolaganju kao *baka servis*, to mi je najvažnije, a dalje što stignem, dala sam si truda da se i malo rekreiram pa tri puta tjedno idem na plivanje. Naučila sam da ne treba puno planirati. Znam jedino da poslije izložbe u Sisku idem u Zagreb i tamo ću imati izložbu za advent.

Dario Španović

BOŽIĆNI KONCERT U SUBOTIČKOJ KATEDRALI-BAZILICI SV. TEREZIJE AVILSKÉ

Melodije u duhu velikog blagdana

Dvadeset i sedmu godinu za redom Katedralni zbor *Albe Vidaković* priredio nam je Božićni koncert u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske. Ovaj je koncert poznat i po tradicionalnom sudjelovanju članova Subotičkog tamburaškog orkestra, a tako je bilo i ove godine.

Uz Katedralni zbor *Albe Vidaković* nastupili su i zborovi *Szent Teréz székesegyházi kórus* i *Collegium Musicum*

Catholicum. Osim prigodnih pjesama iz Bačke (*Srična noć je prispila* i *Radujte se anđeli*) i Hrvatske (*U to vrijeme godišta, Radujte se narodi, Dubrovačka pastorela, Danas se čuje*) publika je imala prigode čuti i skladbe iz Mađarske, Njemačke, Češke, Austrije, SAD-a te Španjolske. Koncertom je ravnao **Miroslav Stantić**.

»Ovo je peti Božićni koncert od kada sam preuzeo službu orguljaša i zborovođe u katedra-

li. Program sam koncipirao kao kolaž, izbor iz proteklih pet koncerata do sada. Moto koncerta je bio *Kršćanski narodi slave Božić* te su zato na programu bile božićne skladbe iz raznih dijelova svijeta«, kaže Stantić.

S dvije numere – *Kling, Glöckchen* i *Hajdmo braćo sada* predstavio se i Dječji katedralni zbor *Zlatni klasovi*, a imali smo prilike čuti i vokalne soliste: **Alenku Vojnić, Móniku Salátu, Franju Vojnića Hajduka, Eminu Tikvicki i Marka Križanovića**.

Ovo je jedan od koncerata kojim su se zborovi pridruži-

li obilježavanju 40. obljetnice Subotičkog tamburaškog orkestra s kojim Katedralni zbor *Albe Vidaković* surađuje gotovo 30 godina, osobito za božićne blagdane.

»To je jedna ozbiljna tradicija koja nas obvezuje da je ne prekidamo, da je nastavljamo i dalje. Entuzijizam s kojim radimo ovaj koncert je svaki put isti, svi se radujemo dolasku Božića i onda u tom duhu pripremamo ovakve koncerte i u tom duhu se nastupa«, kaže umjetnički voditelj STO-a **Stipan Jaramazović**.

D. B. P.

Na temelju članka 99. Zakona o planiranju i izgradnji (Sl. glasnik RS, broj 72/09, 81/09-ispisak, 64/10-Odluka US i 24/2011, 121/2012, 42/2013-odluka US, 50/2013 – odluka US, 98/2013 – odluka US, 132/14 i 145/14) i člana 16. Odluke o pribavljanju, otuđenju i davanju u zakup građevinskog zemljišta i pretvaranja prava zakupa na građevinskom zemljištu u pravo svojine (Sl. list Grada Subotice 14/2015 i 53/2016).

Gradonačelnik Grada Subotice donosi

ODLUKU

O RASPISIVANJU JAVNOG OGLASA ZA OTUĐENJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA U JAVNOJ SVOJINI GRADA SUBOTICE RADI IZGRADNJE U POSTUPKU JAVNOG NADMETANJA (DRAŽBA)

I. Predmet otuđenja:

Parcela br. 33928/34, građevinsko zemljište u površini od 1 ha 80 a 01 m², upisana u list nepokretnosti br. 6608 K.O. Donji grad, u javnoj svojini Grada Subotice.

Građevinsko zemljište (daljem tekstu: zemljište) se nalazi u centralnom dijelu Privredne zone *Mali Bajmak* u Subotici, s lijeve strane državne ceste I. B reda br. 12 Subotica – Sombor.

II. Infrastrukturna opremljenost:

Osigurana mogućnost priključenja na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu, 20 kV električni vod, plinovod, IT infrastrukturu i javnu prometnicu.

III. Urbanistički uvjeti:

Lokacija na kojoj se nalazi parcela je Izmenom Plana detaljne regulacije za dio prostora MZ *Mali Bajmak* namijenjena za komercijalne funkcije na potezu južno od magistralne ceste M-17.1 (državni put I. B reda br. 12) Subotica-Sombor u Subotici (Sl. list Grada Subotice br. 3/2012), namijenjena za izgradnju objekata industrijske djelatnosti.

Građenje objekata u okviru planiranih kompleksa komercijalno-poslovnih funkcija na građevinskim parcelama utvrđeno je pravilima građenja iz PDR-a uz uvjet da indeks zauzetosti parcele bude 50 %.

Maksimalni stupanj iskorištenja parcela je 80 % (računajući sve objekte visokogradnje i platoe s prometnicama i parkinzima).

Postotak učešća zelenila u sklopu zone je min. 20% ukoliko planirana namjena objekta zahtjeva u većem obimu manipulativne i prometne površine, kao funkcionalni dio objekta.

Visina objekta, za poslovne objekte katnosti do P+2 može biti max. 12,0 m, odnosno izuzetno, za poslovne objekte koji se grade s većom katnošću i kombinacijom standardnih i specifičnih etaža i proizvodne objekte – do 16 m.

Osigurati uvjet - jedan parking ili jedno garažno mjesto na 70 m² korisnog prostora budućeg objekta. Parking prostor za korisnike poslovnog objekta može se urediti u dijelu parcele prema ulici – ispred objekta, povlačenjem građevinske linije objekta u dubinu parcele u odnosu na regulacijsku liniju ulice u potrebnoj širini, ukoliko se time ne narušava način gradnje u uličnom potezu i stvoreni urbani red.

Rok za podnošenje urednog zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole:

Lice koje stekne svojину (u daljem tekstu: Sticatelj) se obvezuje da tijelu nadležnom za izdavanje građevinske dozvole, u roku od osam mjeseci od dana zaključenja ugovora o stjecanju zemljišta podnese uredan zahtjev za izdavanje građevinske dozvole za izgradnju objekta čija je izgradnja predviđena važećim planskim aktom.

IV. Tržišna cijena zemljišta:

Početna cijena Zemljišta koje se otuđuje je procijenjena tržišna vrijednost zemljišta koja iznosi 1.297,03 din/m² što ukupno iznosi za površinu od 1ha 80a 01m², 23.347.869,30 dinara (dvadesettrimilijunatristačetdesetsedamtisućaosamstošezdesetdevet dinara i 30/100).

Tržišnu vrijednost zemljišta utvrđuje ovlašteni sudski vještak.

Sudionici na javnom nadmetanju (u daljem tekstu: dražbi) su dužni uplatiti depozit (garantni iznos) u visini od 7.004.360,79 dinara (30% od početne cijene zemljišta) na depozitni račun Grada Subotice br. 840-1027804-55 s pozivom na broj 69-236, model 97.

Sudniku na licitaciji koji ne ostvari pravo na kupovinu zemljišta, uplaćeni depozit će se vratiti u roku od pet radnih dana od dana sprovedenog postupka (visina iznosa koji se vraća jednaka je dinarskom iznosu uplaćenom na ime depozita), izuzev ukoliko sudionik odustane od svoje ponude ili ne pristupi dražbi.

V. Postupak dražbe:

Postupak dražbe provodi Komisija za građevinsko zemljište (u daljem tekstu: Komisija).

Na dražbi mogu sudjelovati pravna i fizička lica koja podnesu pismene prijave na adresu: Subotica, Trg Slobode 1, putem Službe za opću upravu i zajedničke poslove Gradske uprave Subotica, u uslužnom centru, na prizemlju Gradske kuće, šalter broj 16 i 17 ili poštom.

Prijave se podnose u zatvorenoj koverti sa naznakom »Prijava na oglas za otuđenje građevinskog zemljišta u javnoj svojini Grada Subotice - NE OTVARATI«.

Prijave se podnose Komisiji za građevinsko zemljište putem Tajništva za imovinsko pravne poslove, Službe za imovinsko pravne poslove, stambena pitanja i građevinsko zemljište.

Na poledini se upisuje naziv i adresa podnositelja prijave, broj telefona i ime i prezime ovlaštenog lica za kontakt.

Oglas je otvoren od 30. 12. 2016. godine, do 30. 1. 2017. godine, što predstavlja rok za podnošenje pismenih prijava.

Prijava pravnog lica sadrži: pun naziv i sjedište, matični broj, poreski identifikacijski broj i broj rješenja o registraciji kod nadležnog tijela.

Prijava se ovjerava potpisom i pečatom ovlaštenog lica.

Prijava fizičkog lica sadrži: ime i prezime, adresu, jedinstveni matični broj građana, a ako je lice poduzetnik i podatke o upisu u registar nadležnog tijela (broj, datum i naziv tijela i porezni identifikacijski broj).

Prijava treba sadržati sve podatke o parceli za koje se ista podnosi.

Uz prijavu se prilaže:

- ovjerena preslika akta o registraciji, za pravna lica
- preslika osobne iskaznice ili putovnice, za fizička lica,
- rješenje o upisu radnje u Registar - za poduzetnike
- dokaz o uplati depozita,
- izjava da prihvaća sve posebne uvjete iz oglasa i
- za lica koja zastupa punomoćnik, ovjerena punomoć od strane javnog bilježnika.

Pravo sudjelovanja na dražbi imaju samo lica koja podnesu blagovremenu i potpunu prijavu, odnosno lica koja po zahtjevu Komisije za građevinsko zemljište otklone nedostatke prijave.

Zemljište se otuđuje sudioniku dražbe koji ponudi najveću cijenu za predmetno zemljište, a koja se naknadno ne može umanjivati.

Sudioniku na licitaciji čija se ponuda prihvati, uplaćeni depozit će se uračunati u kupoprodajnu cijenu i oduzeti od vrijednosti postignute na dražbi.

Dražbu otvara predsjednik ili ovlašten član Komisije i utvrđuje:

Broj blagovremenih i potpunih prijava

Broj neblagovremenih i nepotpunih prijava

Nazive odnosno imena sudionika koji su stekli pravo učešća

Prisutne sudionike javnog nadmetanja odnosno njihove zakonske zastupnike ili ovlaštene predstavnike i imaju li uredno punomoćje-ovlaštenje da sudjeluju na dražbi.

Dražba se sprovodi po sljedećem postupku:

Predsjednik ili ovlašten član Komisije objavljuje početni iznos koji je predmet dražbe i poziva sudionike da isti iznos prihvate

Ukoliko sudionik ne prihvati početni iznos gubi pravo na povraćaj uplaćenog depozita

Predsjednik ili ovlašten član Komisije poziva sudionike da daju svoje ponude iznosa cijene, uvećane za najmanje 1 % od početnog iznosa, odnosno od posljednje dane ponude

Sudionici se javljaju za davanje ponude podizanjem ruke

Predsjednik ili ovlašten član Komisije pokretom ruke dozvoljava sudioniku koji se najranije javio, da da svoju ponudu

Sudionik dražbe dužan je kazati u ime kojeg ponuđača koji iznos nudi

Predsjednik ili ovlašten član Komisije pita tri puta daje li netko više od najvećeg prethodno ponuđenog iznosa i konstatira poslije trećeg poziva koji je najveći iznos ponuđen i ime ponuđača koji stiče pravo na stjecanje zemljišta.

Svaki sudionik dražbe ima pravo da tijekom rada Komisije daje primjedbe na rad Komisije i na tijek postupka, što se unosi u zapisnik.

Po okončanom postupku dražbe, Gradonačelnik Grada Subotice će donijeti Rješenje o otuđenju zemljišta.

Rješenje se dostavlja svim udionicima u postupku.

Sticatelj je dužan da najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja o otuđenju zemljišta, s Gradom Subotica zaključi ugovor o otuđenju zemljišta.

Ukoliko Sticatelj ne zaključi ugovor o otuđenju u navedenom roku, Rješenje o otuđenju zemljišta se stavlja van snage bez prava Sticatelja na povraćaj uplaćenog depozita za sudjelovanje na dražbi.

Sticatelj zemljišta cijenu zemljišta postignutu na dražbi plaća jednokratno u roku 15 dana od zaključenja ugovora o otuđenju.

Sticatelj zemljišta preuzima zemljište u viđenom stanju.

Sudionicima će se dostaviti ugovor o otuđenju zemljišta s poukom da ukoliko smatraju da je zemljište otuđeno suprotno odredbama zakona, te da im je na taj način povređeno pravo, mogu podnijeti nadležnom sudu tužbu za poništaj ugovora u roku od osam dana od dana saznanja za zaključenje ugovora, a najkasnije 30 dana od dana zaključenja ugovora.

Postupak dražbe će se u svemu ostalom sprovesti prema odredbama Odluke o pribavljanju, otuđenju i davanju u zakup građevinskog zemljišta i pretvaranja prava zakupa na građevinskom zemljištu u pravo svojine (Sl. list Grada Subotice 14/2015 i 53/2016).

Dražba će se održati dana 7. 2. 2017. godine s početkom u 10.00 sati u Plavoj dvorani Gradske kuće, Subotica, Trg Slobode br. 1.

Kompletan tekst Oglasa objavit će se u Službenom listu Grada Subotice, na oglasnoj ploči Gradske uprave Subotica, Trg Slobode br. 1, u periodu od 30. 12. 2016. godine do 30. 1. 2017. godine, na internet stranici Grada www.subotica.rs, u rubrici *Natječaji i oglasi* i u lokalnom listovima: *Subotičke novine*, *Magyar szó* i *Hrvatska riječ*.

Sve informacije u svezi s oglasom, mogu se dobiti u Službi za imovinsko pravne poslove, stambena pitanja i građevinsko zemljište, kat II., ured broj 213 ili na tel.: 024/626-806 svakog radnog dana od 8.00 do 12.00 sati.

Gradonačelnik, Bogdan Laban s.r.

Objavljen Natječaj za dodjelu stipendija za akademsku godinu 2016./2017.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske dodijelit će studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske 500 stipendija za akademsku godinu 2016./2017., od čega 100 stipendija za studij u Republici Hrvatskoj i 400 stipendija za studij u Bosni i Hercegovini (50 stipendija više u odnosu na prošlu akademsku godinu).

Stipendije se dodjeljuju za razdoblje od 10 mjeseci u mjesečnom iznosu od 700,00 kuna.

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju studenti koji su upisani u statusu redovnog studenta na javnim visokim učilištima: u Republici Hrvatskoj:

pripadnici hrvatskog iseljeničtva s prebivalištem u inozemstvu, pripadnici hrvatske manjine s prebivalištem u 12 država u kojima žive pripadnici hrvatske manjine i pripadnici hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, koji u Republici Hrvatskoj upisuju ili nastavljaju studij u statusu redovitog studenta na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, preddiplomskom stručnom studiju ili specijalističkom diplomskom studiju.

u Bosni i Hercegovini:

pripadnici hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, koji u Bosni i Hercegovini upisuju ili nastavljaju studij u statusu redovitog studenta na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju, preddiplomskom stručnom studiju ili specijalističkom diplomskom studiju.

Rok za podnošenje prijave traje zaključno do 23. siječnja 2017. godine.

Prijave se dostavljaju isključivo poštanskim putem na adresu: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Trg hrvatskih velikana br. 6, 10000 Zagreb. Na omotnici prijave potrebno je naznačiti: »Natječaj za stipendiju za studij u Republici Hrvatskoj« ili »Natječaj za stipendiju za studij u Bosni i Hercegovini«. Za dodatne informacije možete poslati upit na adresu e-pošte: stipendije@hrvatiizvanrh.hr

KOLEKCIONARKA ANA ANTAL IZ LEMEŠA

Stotine vjerskih eksponata

Mnoštvo eksponata je iz Austrije, Njemačke, Mađarske, ponešto iz BiH (Međugorje), a opet dosta ih potiče i iz Lemeša, uglavnom od starijih ljudi koji su za života svoje svetinje zavještali znajući kako ih nakon njihove smrti nitko neće voljeti, cijeniti i uživati u njima kao Ana

Lemešanka Ana Antal posjeduje malu vjersku oazu, sobu ispunjenu kipovima, slikama, molitvenicima, kronicama, razglednicama, točnije kako sama kroz smjeh citira svoga supruga »crkvu u malom«. Stalnu postavku koja broji preko stotinu eksponata od papira, porcelana, plastike, drveta, platna, voska i drugih materijala povremeno dolaze razgledati mnogi Lemešani pa i ljudi sa strane.

U Beogradskoj ulici na kućnom broju 42 skromni je dom obitelji Antal. Na samo parkiranje automobila pred kapijom u susret nam veselo izlazi kućanica Ana toplo nas i gostoljubivo primajući pod obiteljski krov. Na licu joj uočavamo radost, pozitivnu uznemirenost, donekle i izvjesnu dozu treme ali sve opravdano jer će nas za koji trenutak uvesti u svoj strastveni svijet vjere, gdje će se u duhovnom smislu otvoriti pred nama posjetiteljima. Nismo mi ni prvi niti posljednji koji su kročili preko praga u prednju, »čistu sobu« a svako otvaranje vrata pred gostima jeste novi izazov jer reakcija posjetitelja nikada nije uniformna. Dogovarajući posjetu Ana mi je natuknula što nas očekuje, ali uz svu pripremu, koje nikada nije dovoljno, nismo se nadali onome što nas je dočekalo. U posebnom adventskom ozračju upaljenih svijeća s očiglednom ljubavlju i brigom urešeni kipovi i slike, mnoštvo anđela, par minijatura Betlehema, krunice i molitvenici, raspela, sve skladno i po nekom samo njoj poznatom redoslijedu, povede se priča

i povijest pribavljanja postaje sadašnjost.

OBITELJSKO NASLJEĐE

Ana priča kako je sve počelo spontano, iz ljubavi prema sopstvenoj vjeri prije desetak godina. Svakako da su najstariji eksponati, među kojima prednjače slika s motivom iz Getsemanske bašte i stakleni kip Isusa te najveći Betlehem, obiteljsko nasljeđe i datiraju još s početka prošloga stoljeća i stoga zauzimaju posebno mjesto kako u riznici tako i u životu kolekcionarke. Prigodom imendana, obiteljskih okupljanja ili obilježavanja značajnih datuma Ani je bilo lako izabrati poklon kojemu će se istinski obradovati pa je tako stigao kip sv. Josipa, sv. Antuna, kipovi Gospe, kip Srca

Isusova i mnogi drugi, manji ili veći, što su prijatelji, rodbina i poznanici prepoznali za nju kao najvrjednije darove. Na taj način se ustalio običaj darivanja Ane upravo sakralnim predmetima. Na pitanje koji joj je najdraži eksponat sugovornica ostaje nijema, pogled joj brzo prelazi preko sobe, ruka joj polazi lijevo pa se naglo vraća desno, hvata se za bradu, razmišlja i pogledi nam se sreću, usne razvučene u osmijeh, nije nam u mogućnosti odgovoriti jer joj je svaki predmet blisko prirastao k srcu.

MIR I UTJEHA

Mnoštvo eksponata je iz Austrije, Njemačke, Mađarske, ponešto iz Međugorja, a opet dosta potiče iz Lemeša, uglavnom od starijih ljudi koji su za

života svoje svetinje zavještali znajući kako ih nakon njihove smrti nitko neće voljeti, cijeliti i uživati u njima kao Ana. Listajući molitvenik imenjakinje Ane Feher iz Sombora nastavlja navoditi što je od koga dobila i tako evocira uspomene na ljude kojih više nema. Upravo mir kojim odiše dok razgovaramo na temu svetinja, toplina riječi i gestikulacija, mimika i zaneseni pogled odaju pravu sliku koliko je istinska zaljubljenica u vjeru Isusovu i nadasve joj naklonjena što je u osnovi ovog tipa kolekcionarstva, a što darovatelji kao takvo i prepoznaju.

U jednom momentu postavljamo pitanje koliko ovo izloženo pred nama graniči s idolatrijom, na što dobijam jednostavan odgovor kako Ana to voli, što je zatim nebrojeno puta istakla u

svom uzbuđenju, u tome nalazi mir i utjehu, izričito voli molitvu i raduje se skupljanju anđela o čemu svjedoče mnogobrojni predmeti pa čak i jastučnica i navlaka za poplun. Tijekom razgovora napominje da su za sliku Gospe s malenim Isusom u ruhu preprodavci nudili lijep novčani iznos međutim na takvo što nije, niti bi ikada pristala, pomalo naivno za današnji materijalistički pogled na svijet ali prostodušno i neiskvareno.

Svaki novi detalj u kolekciji blagoslovi se prigodom redovitog blagoslova doma. Ono što je interesantno jeste kip sv. Floriana, dar iz Beča, kojim se lemeška crkva ne može pohvaliti da ga posjeduje nasuprot Ane kao i zanimljiva činjenica da ona ne posjeduje sliku niti kip svete čije ime nosi. Kako se u goste ne ide praznih ruku ovom prigodom darovao sam Anu kipom Svete obitelji, bijelim kamenim odlivom, simbolički uoči blagdana koji je pred nama. I tako, nakon ugodnih sat vremena napuštamo dragu Anu jednako ozarenu usput nam pripovijedajući kako je dospjela u Međugorje nakon što je sanjala Gospu i mnoge anegdote kako je pribavila koji predmet. Svjedočimo kako svijet čine male stvari, svima nama pristupačne i dostupne samo ih svatko treba pronaći za sebe i spoznati da su one tu upravo radi nas.

Željko Zelić

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Božji Sin, rodivši se kao svaki drugi čovjek, započinje svoj ljudski život u obitelji. Na taj način posvećuje obitelj i daje joj jednu posebnu vrijednost, koja nadilazi puki ljudski suživot i brigu koja, po naravi i urođenoj prirodi, postoji među njezinim članovima.

TERET MODERNOG DRUŠTVA

Sveta Obitelj Isusa Marije i Josipa uprisutnjuje otajstvenu dimenziju ljudske obitelji i daje joj sigurnost u društvenim gibanjima, koja joj često ne idu u prilog. Tu otajstvenu dimenziju obitelji, koju posređuje Sveta Obitelj kršćanin spoznaje i prihvaća posredstvom vjere kao nezaslužnog Božjeg dara. Tako za vjernika ona prestaje biti samo nužna zajednica u kojoj mora živjeti, već postaje sposoban promatrati je u svjetlu vjere, kao dar od Boga, kao mjesto svog posvećenja i ostvarenja i kao čovjeka i kao vjernika.

U modernom društvu obitelj trpi mnoge pritiske, od materijalnih do moralnih, osobito u vrijeme blagdana. Raspad obiteljskog suživota, netolerancija i stavljanje osobnog ispred obiteljskog pod izlikom slobode, propagiraju se u društvu kao nešto sasvim normalno. Onda, u blagdansko vrijeme, nameće se slika idealne obitelji koja slavi zajedno i to u okviru određenih materijalnih formi, koje, u vrijeme krize

Uzor u Svetoj obitelji

kakva vlada u našem društvu, nije lako zadovoljiti. To je sve jedan društveni udar na obitelj i njezinu sigurnost, te zamagljuje pogled na obiteljsko zajedništvo koji trebamo imati promatrajući ga kroz Isusa, Mariju i Josipa.

U uvjetima modernog društva, kada se propagira slika obitelji različita od one tradicionalne, ali i kada stil života modernog čovjeka uvelike oduzima od onog obiteljskog, kakav su živjeli naši preci, kada roditelji sve manje imaju vremena za svoju djecu, djeca većinu dana provode s tetama u vrtiću, a supružnici se viđaju tek nakraju dana, umorni i slomljeni pod teretom posla i briga, potreban je sve veći napor sačuvati sigurnost i stabilnost obiteljskog zajedništva. No, kršćanin treba pronaći inspiraciju, snagu i poticaj u vjeri, u Svetoj Obitelji, da, iako mu se čini teško, očuva svoje obiteljsko zajedništvo. To traži mnogo žrtve i odricanja, mnogo snage i upornosti.

Obitelj je dar od Boga koji se mora čuvati. A da bi se očuvala, nisu dovoljna samo ljudska nastojanja, već i suradnja s Bogom. Čovjek sam ne bi mogao mnogo toga oprostiti, mnogo toga prihvatiti i podnijeti, no u suradnji s Bogom, kroz molitvu i sakramente, sve postaje drugačije.

SVETA OBITELJ

Obitelj Isusa Marije i Josipa nije živjela život kao iz bajke, već su ih morale različite poteškoće od samog početka. Bježali su pred zlim Herodom, mučili ih je siromaštvo i briga o egzistenciji, pa opet, sačuvali su zajedništvo. Ni Josip ni Marija nisu digli ruke od svega uz izgovor da će sami lakše i bolje. Snaga njihovog zajedništva

dolazila je iz predanja Bogu i potpunog povjerenja u Njega. Od samog početka slušali su njegove upute, prihvaćali njegovu volju, iako se ona iz ljudske perspektive činila u najmanju ruku čudnom. U zajedništvu s Bogom jačali su svoje zajedništvo.

Snaga obiteljskog zajedništva proizlazi upravo iz povezanosti s Bogom. Obiteljske prilike se mijenjaju, a i međuljudski odnosi prolaze kroz promjene, zato povezanost s Bogom treba biti trajna. Otac i majka, ukoliko poput Josipa i Marije surađuju s Bogom, slijede njegove zapovijedi, razgovaraju s njim kroz zajedničku molitvu i pristupaju sakramentima, bolje će razumjeti jedno drugo, imat će više snage da se žrtvuju jedno za drugu, da se međusobno podržavaju i ljube. Imat će i više razumijevanja za svoju djecu, znat će im biti podrška i oslonac, kao i usmjerenje. Sva mudrost obiteljskog života dolazi od Boga i njegove riječi. Vidimo to i iz primjera Svete Obitelji. Josip je bio običan čovjek iz naroda, ali ga je Bog izabrao da bude glava obitelji u kojoj će se roditi Njegov Sin Isus. Mudrost i snaga u čuvanju obiteljskog zajedništva Marije i Josipa nije imala drugi izvor, nego u Bogu. Živjeći svoj obiteljski život nastojali su Bogu ugoditi. To je uputa za obitelji u svakom vremenu.

Koliki god da su izazovi suvremenog društva, koliki god da je teret vremena na plećima jedne obiteljske zajednice, ostat će sigurna i jedinstvena ako bude nastojala Bogu ugoditi. U Bogu je snaga obitelji i svaka teškoća i opasnost od razdora mogu se prevladati jedino snagom Božje milosti u koju se cijela obitelj treba pouzdati.

RADIO MARIJA

NOVI SAD	90,0 MHz
SUBOTICA	90,7 MHz
SOMBOR	95,7 MHz
VRDNIK	88,4 MHz
NIŠ	102,7 MHz
LESKOVAC	107,4 MHz

MINI INTERVJU: MAJA BUZA, SLAMARKA U ZAGREBU

Prigodni ukrasi

Rođena Tavankučanka, a već više od deset godina Zagrepčanka, **Maja Buza** profesorica je hrvatskoga jezika koja uz brojne obveze uvijek nađe vremena i za rad sa slamom. Tehniku izrade predmeta od slame naučila je još dok je bila u osnovnoj školi, a danas, iako živi daleko od Tavankute, i dalje razvija svoje slamarske vještine praveći različite ukrase od ovog materijala.

Kada si počela raditi sa slamom i od koga si učila?

Uh, teško mi je točno odrediti! Negdje potkraj osnovne škole u sklopu slamarske sekcije Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* u Tavankutu. Voditeljica mi je bila **Jozefina Skenderović**. Kroz

godine sam proširivala i razvijala svoju vještinu slamarenja zahvaljujući i drugim slamarkama s kojima sam se usput sretala i promatrala ih u radu.

Što najčešće izrađuješ od slame?

Najčešće prigodne ukrase, uskrсне i božićne, perlice, slike, kutije za nakit... Ono što se u danom trenutku traži, ali mi je najdraža izrada prigodnih ukrasa i perlica.

Gdje nabavljaš materijal?

Slamu nalazim na njivi u Tavankutu, a ostalo što mi je potrebno za rad (ljepilo, kartoni, kuglice...) na uobičajenim mjestima na kojima je dostupno.

Kakve božićne ukrase izrađuješ?

Najviše ukrašavam kuglice za bor različitim motivima, ali izrađujem i anđele za bor od slamčica slame.

Prodaješ li uradke ili ih radiš samo za sebe i prijatelje? Ima li zainteresiranih kupaca u Zagrebu?

Svake godine isplaniram sebi izraditi božićne ukrase te dio njih pokloniti prijateljima, ali gotovo svake nađu se nenadani kupci pa uglavnom veliki dio radova prodam.

Kakve su reakcije prijatelja i poznanika na ono što izrađuješ od slame?

Najprije nevjerica da je korišten materijal slama, onda divljenje te želja da posjeduju neki predmet od slame.

J. Dulić Bako

IGRA

Backgammon

Engleski termin *backgammon* dolazi od *backgame* (igra unazad ili nakon početka), jer otkriveni žetoni mogu biti potisnuti od strane protivnika na jednu polazišnu točku više ili manje unazad u odnosu na polazište. Backgammon je danas igra rasprostranjena po cijelom svijetu. Igra se udvoje na karakterističnoj ploči s dvadeset i četiri naizmjenično svijetle i tamne strijelice (dvanaest jedne, dvanaest druge boje), raspoređene jedne naspram drugih s trideset žetona nazvanih dame (petnaest bijelih ili neke svijetle boje; petnaest crvenih ili u nekoj tamnoj boji). Igrač s crvenim damama ima svoju ciljnu bazu u grupi od šest strijelica s desne strane, nazvanoj unutrašnji crveni sektor; igrač s bijelim damama, u sektoru od šest strijelica s lijeve strane, nazvanom unutrašnji bijeli sektor: on je smješten naspram svog protivnika; drugi sektori nazvani su spoljni, crveni lijevi i bijeli desni. U materijal spadaju i dvije kocke sa šest strana (1 do 6). Postoji specijalna kocka za *duble*.

Evo tri osnovna pravila bekgemona: 1) nijedna dama se ne može smjestiti na strijelici na kojoj su dvije ili više protivničkih dama (polja), niti se odmarati na toj posredničkoj strijelici; 2) jedna ista strijelica može sadržati više od pet dama jednog igrača, ali to usko grlo se ne savjetuje kao prednost; 3) strijelica sa samo jednom damom na engleskom se zove blot, tj. greška, nedostatak; ako se protivnička dama smjesti na taj blot ili ga iskoristi kao posredničku strijelicu ona šalje na prečku (na engleskom bar) damu koja se na njoj nalazi: prečka se nalazi u centru ploče.

Na početku, svaki igrač baca kocku, onaj tko dobije najveći broj počinje. Ako su izjednačeni, bacanje se ponavlja. Zatim, naizmjenično, svaki igrač baca dvije kocke i s dva dobivena broja ili igra potez sa samo jednom damom za ukupan broj poena dobiven s dvije kocke, ili s dvije dame od kojih svaka napreduje za broj poena jedne odnosno druge kocke. Važno pravilo: ako se dobije *dubl*, tj. dva puta isti broj (na primjer: 4 i 4) total se množi s dva, pa igrač može napredovati za *dubl* tog broja, s jednom ili više dama po izboru (dvije, tri, pa i četiri). Kad igrač igra *dubl* sa samo jednom damom, strijelica na koju je vodi zbir poena označenim prvim brojem nazvana je posredna. Ako su dobiveni brojevi na kockicama različiti, igrač može izabrati između dvije posredničke strijelice što često omogućava da pobjegne prema eventualnim protivničkim poljima. Važno pravilo: kad igra omogućava pomjeranje samo za jedan od dobivenih brojeva, premda su obje kocke bile bačene, igrač je primoran da igra najveći broj (osim ako je potez nemoguć: u suprotnom, upotrijebit će manji broj). U svim drugim slučajevima svako bacanje kocke mora biti odigrano tako, ako je to moguće, jer igrač se ne može odreći da iskoristi jedno od dva.

TV PREPORUKA

SUBOTA, 31. PROSINCA, 21.00

Lijepom našom u Novu 2017.

Nakon Novogodišnjeg retrovizora, doček Nove godine na HTV-u nastavlja se posebnim izdanjem emisije *Lijepom našom*. U studiju Anton Marti nastupit će mnogobrojni izvođači – poznati solisti, ansambli i kulturno-umjetnička društva – koji su u seriji gostovali tijekom protekle godine.

Gledatelji će moći zapjevati i zaplesati uz glazbene hitove Miroslava Škore, Kraljeva ulice, Vere Svobode, Gazda, Đanija Stipaničeva, Jacquesa Houdeka, Cecilije, Krunoslava Kiće Slabinca, Maje Šuput, Zlatka Pejakovića, Trija Gušt, Mate Bulića, Hanke Paldum,

Halida Bešlića, Nedžada Salkovića, Jasmina Stavrosa, Mladena Grdovića, Thompsona, Mirka Švende Žige, Indire, Borisa Čire Gašparca uz pratnju Džentlmena, Milenija, Fijakera i mnogih drugih.

U bogatom glazbenom programu bit će veselja za svakoga, jer na repertoaru će biti neke od najljepših i najizvođenijih pjesama.

U kratkim predasima od glazbe za smijeh će se pobrinuti Večernja škola – Željko Pervan, Mladen Horvat – Denis, Zlatan Zuhrić Zuhra – Aljoša, Ahmed El Rahim – Antimon i Damir Folnegović – Blaž.

Vesela plesna i pjevačka podrška iz publike bit će članovi kulturno-umjetničkih društava Kraluš iz Stupnika i IGK iz Velike te kulturno-umjetničkih društava iz Kutine i Donje Stubice.

Urednik i autor projekta: Branko Uvodić

Urednik: Siniša Kovačić

Redatelj: Vladimir Košćević

Producent: Zdravko Sandrin

Scenograf: Igor Juras

KNJIGA

MARIJA JURIĆ ZAGORKA

Kamen na cesti

U autobiografskom romanu *Kamen na cesti* Marija Jurić Zagorka opisala je mnoge bolne epizode iz djetinjstva, prvenstveno se orijentirajući na svoj odnos s majkom. Njezina je majka, naime, bila uvjerena da joj kći stoji na strani oca koji se oko nateže s djevojčurama. U stvarnosti, majka ju je željela otjerati od kuće, kao i u *Kamenu na cesti*.

Moram spasiti dijete. Pokvarit će je otac i ti (dadjila Marta), svi. Huškate je protiv mene. Navodite je na zlo. Otac se pred njom nateže s djevojčurama. Čak i da je bilo tako, to nije ovisilo o curičku iz koga će izrasti literarni div.

PJESMA ZA DUŠU:

Sretna nova godina Arsen Dedić

Svako jutro, svako slovo,
Nova staza, put u novo,
Jer u srcu ima mjesta
Za još bezbroj takvih cesta.
A kad stigneš tu gdje piše
Nema dalje, nema više
Moraš samo znati riječi
Pa u drugu stazu prijeći.

Gle, na snijegu natpis sja -
Sretna nova, sretna nova!
Gle, na snijegu natpis sja -
Sretna nova godina!

Sretna nova godina!

Gle, na jelki natpis sja -
Sretna nova, sretna nova!
Gle, na jelki natpis sja -
Sretna nova godin!

Ima takva staza jedna
Sa pedeset i dva tjedna,
Sedam puta množiš dane,
Sve na takvu stazu stane.
Staza ima jednu jesen
I proljeće jedno ima,
I još ima jedno ljeto
I na kraju staze zima.

IDEMO LI VEČERAS U KAZALIŠTE? (40.)

Pripema: Milovan Miković

Otvaranje novih scenskih putova

Kada se uz redovite predstave u Velikoj kazališnoj dvorani, započne i s teatarskim postavkama u tzv. Maloj dvorani subotičkog kazališta **Mirko Huska** napisao je sljedeći tekst: »Pogon kazališta u zadnje vrijeme potrostručio se u odnosu na raniji tempo rada«, ističe ovaj glumac i redatelj, »*Opera* iz dana u dan postaje sve intenzivnija i bogatija svojim repertoarom i svojim mogućnostima.« Ova okolnost iziskivala je i potpuno opravdava otvaranje Male dvorane našega kazališta. Osim toga ako se uzme u obzir da će Mala dvorana poslužiti uglavnom za komade komornog žanra, tada se može reći, da će se njome proširiti kulturno prosvjetna misija ovoga kazališta. Svečano otvaranje izvršit će se prazničnom *Kuća mira*, kazališnog komada u tri čina, kojega je napisao naš **Matija Poljaković**. S obzirom na to, da je ovo njegovo prvo djelo – u našoj izvedbi – koje obrađuje građanski život i tematiku naše poslijeratne društvene stvarnosti, jer dosadašnja njegova tri komada koje je naše kazalište izvelo prikazivala su seljački život našega kraja, kao i to što je *Kuća mira* baš komornog žanra – Uprava kazališta s njime otvara svoju Malu dvoranu.

LAŽI I LICEMJERSTVA MORALNE AGONIJE

»*Kuća mira* je u stvari kuća laži i licemjerstva, i ona zapravo prikazuje degeneraciju zaostalih feudalnih potomaka, koje gazi novo vrijeme. To su umiruće laste, koje nemaju sposobnosti da polete u nove krajeve, na nove putove Tomo Bertić sa svo-

jom bogatom ženom Marom i njihova djeca, Mirko i Ana, te snaha Eva izgledaju kao ribe na suhom u novoj društvenoj stvarnosti. To je agonija ljudi koji su

ju duha, vitalnosti, jer su već otupjeli u svom izvještačenom životu«, piše Huska. Komad nam naročito prikazuje njihovu moralnu agoniju koju svjesno

i sam upetljan u kućnu laž ovih ljudi. Jedini Ivan Tolić, mladi liječnik, njihov zet koji se oženio Anom i živio neko vrijeme s njima, svojim mladenačkim poletom, svojim prirodnim i logičnim rezoniranjem, razotkriva ih u njihovim vlastitim očima, ruži njihov uobraženi 'kućni mir' i njihove licemjerne, izvještane odnose među sobom, kako prema događajima, tako i prema stvarnosti, pa tako oni u vlastitim očima vide svoje ništavilo«, napisao je glumac i redatelj Hrvatske drame subotičkog kazališta Huska.

MJERILO VRIJEDNOSTI

»Čovjek onoliko vrijedi, koliko je koristan zajednici i samo čovjekov stvaralački rad jeste najispravnije mjerilo njegove vrijednosti po Ivanovom shvaćanju. I zato on odlučno kida s ovim lastama koje umiru, jer neće da mu bilo što smeta na njegovom životnom putu, kojem je on dao određeni smisao i sadržaj. Svojim mislima i postupcima on snažno utiče na Evu, Tominu snahu, koja nalazi u sebi snage da, bez obzira na moralne predrasude svoje okolice, prekine sa svojim frivolnim životarenjem. Velečasni Petar, koji je žrtva svojih iluzija i svoje neodlučnosti, isto tako podliježe – u agoniji – i potpuno razočarava Maru – Tominu ženu – koja je mislila da joj je 'život dat zbog njega'. Ivan i Eva odlaze iz Kuće mira, napuštaju bez sentimentalnosti njene stanovnike, jer je njihovo izumiranje neminovno«, zaključuje Mirko Huska svoje viđenje ove drame **Matije Poljakovića** koja je u njegovoj režiji premijerno izvedena 18. travnja 1953. godine. [Naša pozornica, 9-10., 1952./53., 5.-6.]

„Kuća mira“ u početnoj fazi rada — čitača proba

MATIJA POLJAKOVIĆ :

KUĆA MIRA

Kazališni komad u 3 čina,
iz poslijeratnog građanskog života

L I C A :

Tomo Jurić	R. Opolski
Mara Jurić, žena mu	S. Bulgakov
Mirko Jurić, njihov sin	A. Skenderović
Eva Jurić, njegova žena	A. Kujavec
Anna Tolić, Marina kćerka	M. Paraskijević
Ivan Tolić, Anin muž	G. Katančić
Petar Kulić, župnik	I. Bajić
	P. Vrtipražki

Redatelj : Mirko Huska
Scenograf : Andrija De Negri

Namještaj na sceni u „Kući mira“ izrađen
je u tvornici namještaja
„**BUDUĆNOST**“
Subotica — Telefon: 13-68

navikli živjeti od tuđeg rada i da sami ništa ne rade nego bogato i udobno žive. Ovi ljudi iako su obrazovani i inteligentni, nema-

osjeća i zna samo njihov kućni prijatelj, velečasni Petar, ali on nema moralne snage oduprijeti se ovim umirućim lastama jer je

Sretna nova 1964.

Preduga zimska predvečer-ja umirovljenica **Marija Andrašić** ispunjava sjećanjima na prošlost. Suprug **Mato** napustio ju je prije šest i pol godina i preselio se k anđelima. »Dio vremena provedem u molitvama i prelistavanju starih albuma, a ima ih dosta. Moj pokojni Mato je volio fotografе, a i oni njega. Kao da je znao koliko će mi jednoga dana značiti ove uspomene«, kaže baka Marija.

OMASOVLJAVANJE

Na jednoj od fotografija iz albuma prikazane su tri žene u kaputima i dvojica muškaraca, odjevenih u bijele bluze i tamne, vjerojatno crne hlače. »Dobro se sjećam vesele prigode u kojoj je ova fotografija nastala. Rano izjutra, u prvim satima Nove godine, po mojem računu 1964., ženski dio društva odjenuo je kapute i pošao kući. Na fotografiji su moj suprug Mato, koji stoji, sa šaljivo urešenom kapicom na glavi, njegov prijatelj i kolega **Đuro Stokuća**, Đurina supruga **Nevenka**, moja i Matina obiteljska prijateljica **Eva Zlatar** i ja. Ovjekovječeni smo prigodom odlaska s dočeka Nove godine u Sindikalnoj kavani. Đuro je bio poslovođa kavane, moj Mato je vikendima i blagdanima dopunjavao kućni proračun radeći tamo na ispomoći kao konobar. Sindikalna kavana bila je u Sonti možda i najpopularnije okupljalište iz tih vremena. U njoj su održane mnoge svadbe, mnogi balovi i pokoje gostovanje tada popularnih estradnih zvijezda. Odista, ta kavana je bila središte društvenih događanja u selu«, prisjeća se baka Marija. Tih godina bilježi se razvoj industrije u svim krajevima SFRJ pa sve više mladih Sončana, do tada u većini sitnih paora, nalazi uposlenje u obližnjim gradovima, a jedan dio i

u samom selu. Kako povećanje zarada dovodi i do povećanja potrošnje, dolazi i do procvata svih vidova društvenoga života. Prijašnjih godina Sončani baš i nisu pridavali puno značaja obilježavanju Nove godine, za njih su glavna događanja bila vezana za štovanje tradicije proslave Božićnih blagdana. Navedena upošljavanja dovode i do otvaranja uposlenika za razne promjene. U svakidašnjim kontaktima s ljudima iz različitih sredina razbijaju se konzerватivne navike, stvaraju nove, pa se tako, među ostalim, započelo i s masovnim proslavama novih godina. Promjene materijalnog i društvenog statusa mladima su godile, a svoje mjesto u društvu nalaze i žene.

RAME UZ RAME

»Mato i ja smo tada bili mladi i poletni, puni planova.

On je jako dobro prihvatao sve promjene, u razmišljanjima je bio korak ispred svojih prijatelja. Mene je poštivao u punoj mjeri. Rame uz rame smo radili, ali smo se isto tako skupa i zabavljali. Svima je i uvijek govorio da žena ne smije biti rob, zauvijek zatvorena u kući. Nije sve ostajalo na riječima, to je pokazivao i u praksi. Niti na jednu zabavu, niti na jedno putovanje, nije volio ići bez mene. Volio je da se lijepo odijevam, da redovito posjećujem frizerku. Bio je vrijedan čovjek, pored svojega redovitoga posla kovača na *Mladom borcu*, radio je još nekoliko uporednih. Među njima, vikendom i blagdanima radio je kao konobar u Sindikalnoj kavani. U dodatnom školovanju položio je i ispit za kvalificiranog konobara. Tako je bilo i prigodom proslave nove 1964. godine. Iako je u kavani bio radno angaži-

ran, želio je da u Novu uđemo skupa. Nije htio da ostanem kod kuće s djecom. Tako je i bilo. Djecu su čuvali moji roditelji, a ja sam otišla na taj doček«, prisjeća se baka Marija.

ŠTIMUNG ZA PAMĆENJE

Tadašnje zabave bile su vrlo vesele, ljudi su se družili puno neposrednije. Nije bilo čuda tehnike. Glazbenici su svirali bez razglasa s nebrojeno decibela, a uz njihovu svirku moglo se i razgovarati. »Na tom dočeku imala sam i društvo. Uspjeli smo nagovoriti našu kućnu prijateljicu Evu Zlatar da pođe samnom. U društvu s nama bila je i supruga poslovođe kavane, Nevenka. Bilo nam je jako lijepo. Čempa i Pera sa svojim tamburašima cijele noći su držali štimung za pamćenje. Do pola noći su svirali plesove, kola, pjesme po svojem izboru. Plesala je cijela kavana, izgledali smo poput jedne velike obitelji na svadbi. Poslije čestitanja glazbenici su po pozivu išli od stola do stola i mnogima svirali na uvce. Nisu imali neku određenu tarifu za pjesmu, tko im je koliko dao, bilo im dovoljno. I još je nešto bilo zanimljivo. Poneki gost koji baš i nije bio nekakav plesač, platio bi im da odsviraju valcer ili kolo, pa bi onda s velikim zadovoljstvom gledao kako drugi plešu. Nije tada bilo ni uplata za doček. Kavana je bila redovito otvorena za sve goste. Radila je kuhinja s glavnom i pomoćnom kuharicom, u ponudi bi bilo praseće i svinjsko pečenje, odresci, salate, a ukoliko bi netko na vrijeme poručio, kuhao bi se i paprikaš u kotliću. Eto, tako sam Novu 1964. godinu dočekala sa svojim suprugom, iako je on radio«, sa suzom u oku završava priču baka Marija.

Ivan Andrašić

Božićni koncerti

Božić je! Svi smo sretni! Toliko smo se pripremali za ovaj važan događaj. Pripremali smo se i duhovno i tjelesno i sada se radujemo, jer se Isus rodio za nas.

Uoči Božića održano je mnoštvo božićnih koncerata u gradu na različitim mjestima, a bit će ih još. Hrcko će vam ispričati kako je bilo na koncertima u dvije subotičke osnovne škole.

OŠ Ivan Milutinović

Jedan poseban koncert bio je svakako i koncert Osnovne škole *Ivan Milutinović*. Već tradicionalno u posljednjem tjednu adventa učenici sa svojim učiteljicama i nastavnicama prirede glazbeni događaj u kojemu svi uživaju, i oni koji su ga pripremili, a posebice oni koji su ga došli slušati. Tako je bilo i u srijedu, 21. prosinca, kada smo se okupili u dvorani za tjelesni odgoj ove škole. Pjevali su i mali i veliki, a pridružili su im se i mališani iz susjednog im vrtića *Marija Petković –Sunčica*. Bilo je nekoliko i solista. A tek svirači?! Svirale su

se violine, tambure, klarinet, gitare, klavir, bongosi, triangel i nezaobilazni prigodni praporci. Tamburaše je pripremila učiteljica **Dajana Romić**, »mali hor« učiteljica **Ana Kovač**, »veliki hor« i soliste **Jovana Cvetković Stojaković** dok je djecu iz vrtića vodila njihova odgojiteljica **Marina Piuković**.

Učenici OŠ Ivan Milutinović darivali za Božić

Božićnjaci – pleteni ukrasni kolači s figuricama koje su od tijesta izradili učenici hrvatskih odjela Osnovne škole *Ivan Milutinović* i ove godine krasit će Božić na šest lokacija u gradu. Prije samog Božića, podijeljeni u nekoliko skupina sa svojim učiteljicama učenici su obišli ustanove s kojima surađuju tijekom godine i darivali ih prekrasnim božićnjacima. Posjetili su Hrvatsko nacionalno vijeće, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, NIU *Hrvatska riječ*, Gradsku knjižnicu, Gradsku kuću i biskupa **Ivana Penzeša**.

Hvala u ime svih onih koji su primili ove znakovite darove za Božić od učenika hrvatskih odjela OŠ *Ivan Milutinović*.

U Gradskoj knjižnici

OŠ Matko Vuković

Bio je četvrtak, 22. prosinac i bližio se kraj škole. Toga dana su učenici Osnovne škole *Matko Vuković* bili posebno uzbuđeni jer su priredili tradicionalni Božićni koncert. U dvorani za tjelesni odgoj se okupilo mnoštvo ljudi koji su htjeli podijeliti radost dolaska i rođenja Isusa Krista kroz pjesmu i sviranje nezaobilaznih tamburaša koje je pripremila učiteljica **Ana Čavrgov**. Nizale su se točke, sve ljepše i ljepše da bi kulminiralo zajedničkom čestitkom za sretan Božić i blagoslovljenu novu 2017. godinu. Doma su svi otišli sretni i zadovoljni.

u Hrvatskoj riječi

NOVOGODIŠNJA AKCIJA

-20 **-17**

SUBOTICA 024/ 551 045

PETAK
30.12.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:27 McLeodove kćeri, serija
 10:12 Na vodenome putu:
 Hamburg - vrata svijeta,
 dokumentarna serija
 11:12 Ekumena: Božić u znaku
 mira i dijaloga?
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Život teče dalje
 13:15 Hrvatska uživo
 13:58 Kod doktora, talk-show
 14:41 Normalan život
 15:26 Znanstveni krugovi
 15:55 Kako je obranjena
 Hrvatska, dokumentarna
 serija
 17:00 Vijesti
 17:18 Moj HRT
 17:47 Manjinski mozaik
 18:06 Zašto dama sjedi sama?,
 dokumentarni film
 19:00 Dnevnik 2
 19:47 Tema dana - svijet u
 2016.
 20:03 Škola kuhanja: Grijano
 vino
 20:14 Crno-bijeli svijet - gledali
 ste
 20:15 Crno-bijeli svijet, serija
 21:05 Sport u 2016.
 22:50 Eurojackpot
 23:00 Dnevnik 3
 23:35 Naši dani - priče
 o hrvatskom rocku,
 dokumentarna serija
 00:35 Posljednje zavođenje,
 američki film
 02:30 McLeodove kćeri, serija
 03:15 Kod doktora, talk-show
 03:58 Reprizni program
 04:58 Hrvatska uživo
 05:40 Tema dana
 05:52 Život teče dalje

05:50 Regionalni dnevnik
 06:30 Vrijeme na Drugom
 06:33 Moji najbolji neprijatelji
 07:00 Juhuhu
 08:31 Jurica Urica, crtana serija
 08:56 Medvjedići
 09:02 Andyjeve divlje
 pustolovine,
 09:22 Prugasti prijatelji,
 dokumentarna serija
 09:30 Legenda o vilama i
 vilenjacima, crtana serija
 09:55 Novogodišnji pidžama

party
 10:40 Baxter, serija za mlade
 11:05 Kućni ljubimci Marca
 Morronea, dokumentarna
 serija
 11:30 Don Matteo, serija
 12:35 Slastice a'la Mimi,
 dokumentarna serija
 13:03 Veterinarske priče,
 dokumentarna serija
 13:35 Kristinin davni Božić,
 američki film
 15:05 Mjesto pod suncem -
 Ostati ili otići
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 Obersdorf: Novogodišnja
 turneja četiri skakaonice,
 prijenos
 17:50 Obersdorf: Novogodišnja
 turneja četiri skakaonice,
 prijenos
 18:35 Novogodišnji
 malonogometni turnir
 Kutija šibica, prijenos
 20:35 Savršena formula,
 američki film
 22:15 Vrijeme na Drugom
 22:25 Umorstva u Midsomeru,
 serija
 23:55 Pa to je fantastično,
 humoristična serija
 00:30 Kristinin davni Božić,
 američki film
 01:55 Noćni glazbeni program

06:45 RTL Danas, (R)
 07:35 Sve u šest, magazin (R)
 08:10 Lego Ninjago, (R)
 08:35 Superknjiga
 09:15 Naša mala klinika, (R)
 10:10 TV prodaja
 10:25 Pet na pet, kviz
 11:35 Wipeout, game show (R)
 12:25 Ruža vjetrova, serija
 13:20 Četiri vjenčanja i
 sprovod, romantična
 komedija (R)
 15:30 Ranjena ljubav - nova
 serija, dramska serija
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Najbolji ninja ratnici
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:25 Pet na pet, kviz
 20:00 Luda Noć vještica - TV
 premijera, film, komedija
 21:45 Pink Panther, igrani film
 23:25 Nemoguća misija, igrani
 film, akcijski
 01:25 RTL Danas, (R)
 02:10 Kraj programa

SUBOTA
31.12.2016.

06:37 TV kalendar
 06:52 Klasika mundi: Božićni

koncert u Palači HAZU:
 Martina Filjak i Monika
 Leskovar, 2015.
 07:55 Silvestrovo uz HRT
 08:00 Vijesti
 08:05 Silvestrovo uz HRT
 09:00 Vijesti
 09:05 Silvestrovo uz HRT
 12:00 Dnevnik 1
 12:27 Dan očeva, američki film
 14:05 Prizma
 14:54 Crno-bijeli svijet - gledali
 ste
 14:55 Crno-bijeli svijet, serija
 15:49 Kućni ljubimci
 16:21 Slatka kuharica: Nova
 godina
 17:00 Vijesti
 17:25 Vruća sedla, američki
 film
 19:00 Dnevnik 2
 19:49 Tema dana
 20:00 Loto 7/39
 20:10 Novogodišnji retrovizor
 21:00 Lijepom našom u Novu
 2017.
 00:20 Štemer, američki film
 02:15 Jerry Maguire, američki
 film
 04:30 Za dobra stara vremena,
 američki film
 06:10 Prizma

05:50 Regionalni dnevnik
 06:30 Vrijeme na Drugom
 06:33 Moji najbolji neprijatelji,
 serija za djecu
 07:00 Juhuhu
 08:30 Jurica Urica, crtana serija
 08:55 Medvjedići,
 dokumentarna serija
 09:03 Andyjeve divlje
 pustolovine
 09:17 Prugasti prijatelji,
 dokumentarna serija
 09:30 Farscape - Bijeg u svemir,
 serija
 10:25 Pite i pudinzi Paula
 Hollywooda,
 dokumentarna serija
 11:15 Vrtlarica
 11:50 Umorstva u Midsomeru,
 serija
 13:25 Auto Market Magazin -
 sponzorirani program
 13:45 Najljepši vrtovi - pogled
 iz zraka, dokumentarna
 serija
 14:35 Luka i prijatelji
 15:05 Mjesto pod suncem -
 Ostati ili otići
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Tom Sawyer i
 Huckleberry Finn, film
 18:00 Najduži dan:
 Organizatorica vjenčanja,
 dokumentarna serija
 18:45 Koncert Nina Badrić -
 Arena, Pula, 8.kolovoza
 2016.

20:05 Smiri živce, američki
 film
 22:00 Vrijeme na Drugom
 22:10 Opasan let, američki film
 00:05 Briljantin, američki film
 01:50 Kralj ribara, američki
 film
 03:55 Noćni glazbeni program

06:00 RTL Danas, (R)
 06:45 Jezikova juha, reality
 show
 08:05 Mala sirena
 08:30 Zvezdani ratovi:
 Pobunjenici
 09:25 Luda božićna svjetla,
 reality
 10:20 Naša mala klinika,
 humoristična serija (R)
 11:10 Znatiželjni George, igrani
 film, animirani
 12:35 Heroji, igrani film, film
 katastrofe
 14:55 Luda Noć vještica, igrani
 film, komedija (R)
 16:30 RTL Vijesti, informativna
 emisija
 16:45 Pink Panther, igrani film,
 komedija (R)
 18:30 RTL Danas
 19:20 Galileo, zabavno-
 obrazovna emisija
 20:00 Četiri brata, igrani film,
 akcijski triler
 22:00 Odračun među
 plaćenicima, igrani film,
 akcijski triler
 23:40 Teret krivnje, igrani film,
 triler
 01:10 Nemoguća misija, igrani
 film, akcijski (R)
 03:00 RTL Danas, (R)
 03:45 Kraj programa

NEDJELJA
1.1.2017.

07:24 TV Kalendar
 07:40 Trapez, američki film -
 Zlatna kinoteka
 09:30 Pozitivno
 10:00 Zagreb: Misa, prijenos
 11:00 Biblija
 11:15 Beč: Novogodišnji
 koncert, prijenos
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Mir i dobro
 15:48 Ovo je opera: Manon -
 Jules Massenet
 17:00 Vijesti 17
 17:15 Bajkovita Hrvatska
 17:25 Duh u močvari, hrvatski
 film
 19:00 Dnevnik 2
 19:47 Tema dana
 20:00 LOTO 6/45
 20:10 Gnathi Seauton

- Upoznati samog sebe,
 dokumentarni film
 21:45 U dobru i u zlu, američki
 film
 23:50 Dnevnik 3
 00:17 Desetka, američki film
 02:17 Nedjeljom u dva
 03:17 Trapez, američki film -
 Zlatna kinoteka
 05:02 Ovo je opera: Manon -
 Jules Massenet
 05:52 Mir i dobro
 06:22 Tema dana
 06:34 Reprizni program

06:03 Regionalni dnevnik
 06:33 Moji najbolji neprijatelji,
 serija za djecu
 07:00 Juhuhu
 08:30 Drazesne životinje,
 dokumentarni film
 09:20 Kratki dokumentarni
 film
 09:30 Detektiv Murdoch, serija
 10:20 Detektiv Murdoch, serija
 11:10 Ciglu po ciglu - Bryk
 preuđuje,
 dokumentarna serija
 11:40 Vrtlarica
 12:15 Nećemo reći mladenki
 13:15 Lidijina kuhinja,
 dokumentarna serija
 13:40 Kratki dokumentarni
 film
 13:55 Garmisch-Partenkirchen:
 Novogodišnja turneja
 četiri skakaonice, prijenos
 15:52 Sport u 2016. - godišnja
 emisija
 17:24 Briljantin, američki film
 19:10 Valceri, polke i druge
 špelancije, uključanje u
 prijenos
 20:25 Robbie Williams: Večer u
 Paladiumu
 21:30 Graham Norton i gosti,
 talk-show
 22:20 Gradska vijećnica,
 američki film
 00:05 Pa to je fantastično,
 humoristična serija
 00:30 Uvijek je sunčano u
 Philadelphiji, serija
 01:00 Detektiv Murdoch, serija
 01:50 Detektiv Murdoch, serija
 02:35 Noćni glazbeni program

05:20 RTL Danas, (R)
 06:05 Jezikova juha
 07:20 Jezikova juha
 08:35 Zvezdani ratovi:
 Pobunjenici
 09:30 Luda božićna svjetla,
 reality
 10:20 Naša mala klinika, R
 11:05 Znatiželjni George,
 igrani film, animirani (R)

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1300 dinara

☐ 1 godina = 2600 dinara

* INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 75 eura

☐ 1 godina = 150 eura

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL, SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

*Zbog povećanja troškova dostave novina primorani smo povišiti cijenu pretplate.
Hvala na razumijevanju.

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

12.30 Njezina mala tajna, igrani film, romantična komedija
 14.10 Heroji, igrani film, film katastrofe (R)
 16.30 RTL Vijesti
 16.40 Za šaku dolara, igrani film, western
 18.30 RTL Dana
 19.20 Galileo, zabavno-obrazovna emisija
 20.00 Ratatouille, igrani film, animirani
 21.50 Prava ljubav, igrani film, romantična komedija
 23.40 Templar, igrani film, avanturistički
 01.40 Obračun među plaćenicima, igrani film, akcijski triler (R)
 03.10 RTL Danas, (R)
 03.55 Kraj programa

PONEDJELJAK 21.2017.

06:40 TV Kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Imam problem
 09:32 McLeodove kćeri, serija
 10:17 M. Ravel: Moja majka guska, snimka koncerta
 11:12 Treća dob
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Život teče dalje, telenovela
 13:15 Hrvatska uživo
 14:00 Kod doktora, talk-show
 14:45 Društvena mreža - medicina
 16:00 Daleki susreti, dokumentarni film
 17:00 Vijesti 17
 17:20 Kraljica noći, telenovela
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:47 Tema dana
 20:00 Škola kuhanja: Bečka panada
 20:05 Labirint
 20:45 Dva : jedan u gostima
 21:20 Downton Abbey, serija
 22:38 Otvoreno
 23:23 Dnevnik 3
 23:58 Gospodin Selfridge, serija
 00:48 McLeodove kćeri, serija
 01:33 Imam problem
 01:58 Kod doktora, talk-show
 02:42 Reprizni program
 03:44 Hrvatska uživo
 04:26 Otvoreno
 05:06 Labirint
 05:41 Tema dana
 05:53 Život teče dalje

06:03 Riječ i život
 06:33 Dvorac igračaka, serija
 07:00 Juhuhu
 08:30 Jurica Urica, crtana serija
 08:56 Medvjedići, serija
 09:02 Andyjeve divlje pustolovine
 09:22 Prugasti prijatelji, dokumentarna serija
 09:30 Legenda o vilama i vilenjacima, crtana serija
 10:00 Veliki odmor: Vrijeme
 10:15 Notica: Harfa
 10:30 Baxter, serija za mlade
 10:55 Indeks
 11:20 Don Matteo, serija
 12:25 Slastice a'la Mimi, dokumentarna serija
 12:55 Veterinarske priče, dokumentarna serija
 13:25 Dolasci i odlasci, kanadski film
 14:51 Kratki dokumentarni film
 15:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:40 (Školski sat)
 17:10 Dokumentarno-igrana serija za djecu
 17:25 Zakon!, serija
 18:00 Zagreb: Snow Queen Trophy ždrijež - emisija
 18:15 Zagreb: Snow Queen Trophy ždrijež za žensku utrku, prijenos
 18:45 Zagreb: Snow Queen Trophy ždrijež - emisija
 19:10 Kruške i jabuke
 20:00 Pustolovke, serija
 21:00 TV Bingo
 21:45 Korak do slave, američki film
 23:50 Crna lista, serija
 00:35 Dolasci i odlasci, kanadski film
 02:00 Noćni glazbeni program

06:45 RTL Danas, (R)
 07:30 Sve u šest, magazin (R)
 08:00 Mala sirena
 08:25 Superknjiga
 08:50 TV prodaja
 09:05 Ruža vjetrova, serija
 10:05 TV prodaja
 10:20 Pet na pet, kviz
 11:25 Naša mala klinika, (R)
 12:20 Wipeout, game show
 13:15 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
 14:10 Kućice iz snova, lifestyle emisija
 14:20 Ratatouille, igrani film, animirani (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Najbolji ninja ratnici

18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.25 Pet na pet, kviz
 20.00 Šaljivi kućni video, zabavna emisija
 20.40 Ludi Guinnessovi rekordi, zabavna emisija
 21.00 Andrija i Anđelka - nove epizode, serija
 21.40 Andrija i Anđelka - nove epizode, serija
 22.15 RTL Direkt
 22.50 Prava žena, serija
 23.40 Kronike zločina, serija
 00.10 Kronike zločina, serija
 00.35 CSI, serija
 01.25 Astro show, emisija uživo
 02.25 RTL Danas, (R)
 03.15 Kraj programa

UTORAK 3.1.2017.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 09:05 Imam problem
 09:35 McLeodove kćeri, serija
 10:25 Na vodenome putu: Istanbul - Tisuću i jedan svijet na Bosporu, dokumentarna serija
 11:15 Glas domovine
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Život teče dalje
 13:15 Hrvatska uživo
 14:00 Kod doktora, talk-show
 14:45 Društvena mreža
 16:01 Dva : jedan u gostima
 16:33 Informativka
 17:00 Vijesti 17
 17:20 Kraljica noći, telenovela
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:47 Tema dana
 20:00 Škola kuhanja: Šunka u kruhu
 20:05 Global
 20:45 Downton Abbey, serija
 22:25 Otvoreno
 23:10 Dnevnik 3
 23:45 Na vodenome putu: Istanbul - Tisuću i jedan svijet na Bosporu, dokumentarna serija
 00:30 Gospodin Selfridge, serija
 01:20 McLeodove kćeri, serija
 02:05 Imam problem
 02:30 Kod doktora, talk-show
 03:15 Reprizni program
 03:44 Hrvatska uživo
 04:26 Otvoreno
 05:06 Global
 05:41 Tema dana
 05:53 Život teče dalje

05:53 Regionalni dnevnik
 06:33 Dvorac igračaka, serija
 07:00 Juhuhu
 08:30 Jurica Urica, crtana serija
 08:56 Medvjedići
 09:02 Andyjeve divlje pustolovine
 09:22 Prugasti prijatelji
 09:30 Legenda o vilama i vilenjacima, crtana serija
 09:55 Neobična geografija: Zagorska strana Medvednice
 10:25 Baxter, serija za mlade
 10:55 Don Matteo, serija
 12:15 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
 12:50 Zagreb: Snow Queen Trophy (Ž), prijenos 1. vožnje slaloma
 14:00 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
 14:20 Božićni ukras, američki film
 15:50 Zagreb: Snow Queen Tropha - emisija
 16:05 Zagreb: Snow Queen Trophy (Ž) - prijenos 2. vožnje slaloma
 17:00 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
 17:15 Zagreb: Snow Queen Trophy - proglašenje pobjednice, prijenos
 17:25 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
 17:50 Zakon!, serija
 18:25 Dobra žena, serija
 19:10 Kruške i jabuke
 20:00 Pustolovke, serij
 20:55 Prljava igra, američko-njemački film
 22:50 Pad, serija
 00:25 Crna lista, serija
 01:10 Božićni ukras, američki film
 02:35 Noćni glazbeni program

06:25 RTL Danas, (R)
 07:10 Sve u šest, magazin (R)
 08:00 Zvezdani ratovi: Pobunjenici, serija (R)
 08:10 Superknjiga, serija
 08:50 Ruža vjetrova, serija
 10:00 Pet na pet, kviz ((R))
 11:10 Naša mala klinika, (R)
 12:05 Šaljivi kućni video, (R)
 12:35 Ludi Guinnessovi rekordi, zabavna emisija (R)
 13:00 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
 14:00 Kućice iz snova
 14:25 Andrija i Anđelka - (R)
 15:00 Andrija i Anđelka - (R)
 15:35 Ranjena ljubav - (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Najbolji ninja ratnici
 18:00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas

19.25 Pet na pet, kviz
 20.00 Šaljivi kućni video
 20.40 Ludi Guinnessovi rekordi, zabavna emisija
 21.00 Andrija i Anđelka - serija
 21.40 Andrija i Anđelka - serija
 22.15 RTL Direkt
 22.50 Prava žena, serija
 23.40 Kronike zločina, serija
 00.10 Kronike zločina, serija
 00.35 CSI, serija
 01.25 Astro show, emisija uživo
 02.25 RTL Danas, (R)
 03.15 Kraj programa

SRIJEDA 4.1.2017.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Imam problem
 09:35 McLeodove kćeri, serija
 10:25 Na vodenome putu: Meklenburški zaljev - Od Boltenhagena do Warnemünde, dokumentarna serija
 11:15 Eko zona
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Život teče dalje
 13:15 Informativka
 13:24 Veliko putovanje po Škotskoj, dok. serija
 14:00 Kod doktora, talk-show
 14:45 Društvena mreža
 16:01 Global
 16:33 Informativka
 17:00 Vijesti 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:47 Tema dana
 20:00 LOTO 7/39
 20:05 Škola kuhanja: Rebarca i krumpir
 20:10 Potrošački kod
 20:45 Pola ure kulture
 21:20 Odvjetnik elita, serija
 22:15 Otvoreno
 23:00 Dnevnik 3
 23:35 Na vodenome putu: Meklenburški zaljev - Od Boltenhagena do Warnemünde, dokumentarna serija
 00:20 Gospodin Selfridge, serija
 01:10 McLeodove kćeri, serija
 01:55 Imam problem
 02:20 Kod doktora, talk-show
 03:05 Pola ure kulture
 03:35 Hrvatska uživo
 04:20 Otvoreno
 05:00 Reprizni program
 05:41 Tema dana
 05:53 Život teče dalje

05:53 Regionalni dnevnik
06:33 Dvorac igračaka, serija
07:00 Juhuhu
08:30 Jurica Urica, crtana serija
08:56 Medvjedići
09:02 Andyjeve divlje pustolovine
09:22 Prugasti prijatelji
09:30 Legenda o vilama i vilenjacima, crtana serija
09:55 Brlog: Konji
10:10 Jezični crtići: Strah od zmija
10:25 Baxter, serija za mlade
10:55 Luka i prijatelji
11:20 Don Matteo, serija
12:25 Božić sestara March, američki film
13:55 Innsbruck: Novogodišnja turneja četiri skakaonice, prijenos
16:00 Regionalni dnevnik
17:10 Dokumentarno-igrana serija za djecu
17:25 Zakon!, serija
18:00 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
18:15 Zagreb: Snow Queen Trophy ždrijež, prijenos izvlačenja
18:45 Zagreb: Snow Queen Trophy ždrijež - emisija
19:00 50 godina FIS-a - emisija
19:15 Svečani defilej - Bakačeva
19:45 50 godina FIS-a - utrka legendi
20:45 50 godina FIS-a - emisija
21:05 Ratnik, američki film
23:25 Crna lista, serija
00:10 Božić sestara March, američki film

06:25 RTL Danas, (R)
07:10 Sve u šest, magazin (R)
08:00 Zvezdani ratovi: (R)
08:10 Superknjiga
08:50 Ruža vjetрова, serija
10:00 Pet na pet, kviz
11:10 Naša mala klinika, (R)
12:05 Šaljivi kućni video, (R)
12:35 Ludi Guinnessovi rekordi, (R)
13:00 Lovci na nekretnine
14:00 Kućice iz snova
14:25 Andrija i Anđelka - (R)
15:35 Ranjena ljubav - (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Najbolji ninja ratnici
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:25 Pet na pet, kviz
20:00 Šaljivi kućni video
20:40 Ludi Guinnessovi rekordi, zabavna emisija
21:00 Andrija i Anđelka - serija
21:40 Andrija i Anđelka - serija
22:15 RTL Direkt
22:50 Prava žena, serija
23:40 Kronike zločina, serija
00:10 Kronike zločina, serija
00:35 CSI, serija
01:25 Astro show, emisija uživo
02:25 RTL Danas, (R)
03:15 Kraj programa

ČETVRTAK 5.1.2017.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:05 Imam problem
09:30 McLeodove kćeri, serija
10:20 Na vodenome putu:
Öland - Švedski kraljevski otok, dokumentarna serija
11:10 Škola hrvatskog folklor, emisija pučke i predajne kulture
12:00 Dnevnik 1
12:20 Život teče dalje
13:15 Informativka
13:24 Veliko putovanje po Škotskoj, dok. serija
14:00 Kod doktora, talk-show
14:45 Društvena mreža
15:35 Prometej
16:00 Pola ure kulture
16:30 Jezik za svakoga
17:00 Vijesti 17
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik 2
19:47 Tema dana
20:00 Kulna kuhinja: Pire krumpir
20:05 Šifra, kviz
21:00 Sezonci: Makarska, dokumentarna serija
21:55 Razgovorna emisija
22:45 Otvoreno
23:30 Dnevnik 3
00:05 Na vodenome putu:
Öland - Švedski kraljevski otok, dokumentarna serija
00:50 Duhovi, serija
01:40 McLeodove kćeri, serija
02:25 Imam problem
02:45 Kod doktora, talk-show
03:30 Reprizni program
04:06 Hrvatska uživo
04:51 Otvoreno
05:31 Reprizni program
05:41 Tema dana

05:53 Život teče dalje

05:53 Regionalni dnevnik
06:33 Dvorac igračaka, serija
07:00 Juhuhu
08:30 Jurica Urica, crtana serija
08:56 Medvjedići
09:02 Andyjeve divlje pustolovine
09:30 Legenda o vilama i vilenjacima, crtana serija
10:00 Čarobna ploča - Širimo vidike: Povijest umjetnosti, 20. stoljeće
10:15 Veliki odmor: Zimski sportovi
10:30 Baxter, serija za mlade
10:55 Pozitivno
11:25 Don Matteo, serija
12:30 Ljubav za Božić, film
14:00 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
14:35 Zagreb: Snow Queen Trophy (M), prijenos 1. vožnje slaloma
15:45 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
16:15 120 godina skijanja Zagrebu i Hrvatskoj, dokumentarni film
17:15 Ivica Kostelić na Islandu
17:35 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
17:50 Zagreb: Snow Queen Trophy (M), prijenos 2. vožnje slaloma
18:50 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
19:05 Zagreb: Snow Queen Trophy - proglašenje pobjednika, prijenos

19:20 Zagreb: Snow Queen Trophy - emisija
20:00 Kitovi ubojice - Vrhunski vodič, dokumentarni film
21:00 Dobri dileri iz Dallasa, američki film
23:00 Crna lista, serija
23:45 Ljubav za Božić, film
01:10 Noćni glazbeni program

06:25 RTL Danas, (R)
07:10 Sve u šest, magazin (R)
08:00 Zvezdani ratovi: (R)
08:10 Superknjiga
08:50 Ruža vjetрова, serija
10:00 Pet na pet, kviz (R)
11:10 Naša mala klinika, (R)
12:05 Šaljivi kućni video, (R)
12:35 Ludi Guinnessovi rekordi, (R)
13:00 Lovci na nekretnine
14:00 Kućice iz snova
14:25 Andrija i Anđelka - (R)
15:35 Ranjena ljubav - (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Najbolji ninja ratnici
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:25 Pet na pet, kviz
20:00 Šaljivi kućni video, rekordi, zabavna emisija
21:00 Andrija i Anđelka - serija
21:40 Andrija i Anđelka - serija
22:15 RTL Direkt
22:50 Prava žena, serija
23:40 Kronike zločina, serija
00:10 Kronike zločina, serija
00:35 CSI, serija
01:25 Astro show, emisija uživo
02:25 RTL Danas, (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svjetonik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatne emisije emitiraju se utorkom i subotom u terminu od 14.15 sati na Trećem programu Radija Novi Sad.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Fortuna subotom od 16 do 17 sati na frekvenciji 106,6 Mhz.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKE EMISIJE NA TELEVIZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro-info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljkom od 9 sati. *Zlatna škatulja* emisija posvećena tradicijskoj kulturi bačkih Hrvata, emitira se nedjeljom u 10, a reprizira se utorkom u 9.30 sati.

Televizijska emisija *Glas domovine* ima stalnu rubriku o Hrvatima u Srbiji, a emitira se na HRT1 utorkom od 11.17 sati. Radijski program *Glasa Hrvatske* emitira se 24 sata dnevno i preko interneta se može pratiti u cijelome svijetu. Konkretno informacije o Hrvatima iz Srbije, koje nema nijedan drugi medij u Hrvatskoj, mogu se slušati i u radijskoj emisiji *Na valovima staroga kraja* ponedjeljkom u 10.05 u trajanju od 45 minuta, te u velikoj trosatnoj emisiji pod naslovom *Hrvatima izvan domovine*, četvrtkom u 20.15, koju prenosi i Prvi program Hrvatskoga radija.

Pomoću nove multimedijske usluge HRTi u stvarnome se vremenu u cijelome svijetu može

gledati i cjelokupni Četvrti program HTV-a. Taj se televizijski program sve više profilira kao program namijenjen međunarodnoj javnosti i Hrvatima izvan Hrvatske.

U NEKO LIKO SLIKA

Božićni domjenak
u DSHV-u

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Prvi snig

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi moja
lipa dobra i poštena
ko što i sam jesam, jestel
se vi već malo odmorili i
dali odvida poslu oko ovi
svetaca? Sveci dođedu i
prođedu, gostivi puna
kuća dica i unučad, al
budedu malo. Izčestitaje
se i počastidu, a onda
oma digod žuridu, a mi

sve stariji i stariji ostanemo sami na našim salašima da se
sićamo kako je to lipo bilo i nestrpljivo čekamo da dođe kaki
drugi svetac, makar i mali, samo da nas dica i rodbina opet
obraduje i otkine nam vrimenta od ove samoće. Al šta može-
mo, došla su nika druga vrimenta, niki novi adeti a i sam svit
posto niki bože me oprosti leteći. Kugod da otimamo vrime
od života veli moj nerazdvojni pajdaš Pere, na njeg se možem
uvik oslonit, voli naš Ivković šor malne kugod i ja, zajedno
smo uvik i u dobrim i rđavim poslu. Sidimo ode u litnoj kujni
kod njeg i divanimo o svem i svačem, a najviše o ponoćnici,
nemožemo kast ama baš ništa rđavo a ni kudit. Lipče mise
davno nisam čuo, sve što je župnik kazo sve je tako pa nema-
rim jel se kogod srdijo jel nesrdijo. Božicom slavimo rođenje
Isusa i triba da to bude u svakoj kući, na svakim salašu jel
svevišnji ga je na zemlju poslo za nas, on nam je poslo svog
sina da nam donese mir i oproštenje grija, da nas oslobodi od
zavisti, mržnje i lakumosti. Sve je to naminjeno nama i zbog
tog je Božiji sin i umro na križu, a svako od nas se borme triba
zapitat jel je to od njeg samog ispoštivano. »Mani se već vilo-
zoviranja Braniša kugod da se to pita nas obične paore, naše
je da radimo, privaljivamo i sijemo ovu zemlju, a umne glave
su tute da se staradu šta i kako«, veli meni moj Pere, ja gle-
dim u njeg pa se kontam, zašto ovaj Pere opšte i ide na misu
kad polak čuje, polak ne razumi, a ovo malo što je zapamtijo
pogubi putom. »Ta idi Periša mal nisam kazo di, pa jesil ti
opšte slušo našeg župnika na ponoćnici šta je divanijo jel si
se samo češo i gladijo šubaru, pa lipo nam kazano da je Isus
za nas sve, velim ti, sve, a ne umne jal neumne glave iskupijo
svit, sav svit, nema nikake veze s pulitikom.« Periša gleda u me
kugod gladan u labošku s paprikašom pa će malkoc i bisno.
»Kugod da nisam slušo, šta se ti Braniša uvik praviš pametan
kad nisi, samo velim kako ćemo ja i ti napraviti kaki velik
boljitak kad ni ono malo škula što smo završili nismo završili
kako triba već smo frtalj vrimenta utekli jal se klikerovali.«
Doduše šta kast, moram priznat da me malkoc zateko, istina
da smo se klikerovali dok nam učo nije bacijo klikere u bunar,
al klikerovali smo se i na vernauku, al kandar nismo svi isto
popamtili, mislim se ja nako u sebi. Ja inkab kontam da fajin
svita ne slidi Isusov nauk, ta vite da se furtom digod ratuje,
svađa, drpa i otima. Kad bi svi puštili Isusa u srce kako veli naš
župnik, cigurno ne bi bilo ništa od tog. Nije Periša u pravu, svi
mi moramo smest prvi snig isprid salaša, pa tek onda gledat
komšiju. Ajd zbogom čeljadi, lipo proveli Silvester.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Stari će pomrit, dica otit

Dok dlanom o dlan, godina prošla. Bać Iva još ni zaboravio ni prošli Božić, već došo i vaj. Za prošli se sve udesilo kako ne triba. Samo znade da krenijo rad sebe, a ka se probudijo, ležo u nikake bile sobe. Oko njegovoga kreveta nikoliko anđela. Potli, ka mu se malo rasvitilo i ka mu došle njegova i cure, sve mu se ukazalo. Istom onda mu doprlo da leži u bolnice. Potli mu došla i njegova doktorica. Svašta ga pita, sve biliži, pa mu veli o čega se sve mora pazit, jal mu srce baš ni ko što bilo, donikle oslabulo. Ka su ga otpušćali iz bolnice, dala mu kamaru nikako likova, veli moraće se ličit doklegod bude živ. I još mu natrukovala šta smije jist, a šta ne. Bome, voga što mu brani puno više. Vidi da će morat jist puno nikakoga zrnevlja, božem prosti, ko da je tičica. Još samo da mu narastu krila. Vidi i da vrag odno šalu, pa se i držo svega što mu rekla i natrukovala. Ne bi još bijo rad ostavit njegovu i cure. Vi dana mu stalno nikako ladno oko srca, što Božić bliži, sve lalnije. U njega se uvuko nikaki stra, samo se Bogu molijo da se ne ponovi lanjcki. Vada mu Bog i uslišijo tolike molitve. Badnjak mu bijo jako lip. Obadve cure jim došle doma, pa sve obavili nako lipo, obiteljcki. Fruštukovali pogače, papule, u pepeli kompira i luka. Fruštuk prošo u lipomu divanu, bilo mu puno srce. Ručali kasnije, otkako su on i njegova zajdno, na Badnjak uvik ruču pridveče u pet sati. On skuvo ribu u kotliću, a njegova zamisila rizanaca u sami jaja. Naki, što ako ga malo žustrije povučesh usta, drugi kraj ti zna i zakačit po vršike nosa. Napravila i čikmaka, makom i orasma i u olbice nasula dunsta o višanja. Potli još dugo ostali sidit zastalom. Malo se divanili, potli udesili radijon, pa slušali, niki o njevi svirali i pivalo samo božićnje pisme. U tomu došlo vrime i za sprimat se na pološnicu. Bać Iva se dobro navuko, ne bi mu bilo dobro da ozebe. Šćim unišo u crkvu, uvatilo ga nikako blaženstvo. Svitli samo u betlemu, sve drugo potrnito. Prid po noći sakristan popalijo i sviće u betlemu i okolo oltara. Sve mu to izgledalo nestvarno svečano. Najlipše mu bilo ka su zasvirale orgule i odjedamput se popalila sva svitla. Pa još ka je unišo popa i sve okadijo tamjanom, ositijo i ništa vlažno na obrazu. Prisiklo ga jedino ka se okrenijo i pogledo unatrag. Gledi u kore, gledi na tavan, svita nikada manje. Misli se, sve polako dolazi nono što kadgoda divanijo pokojni dada. Još pri desetjedanajs godina reko da će u njevomu selu bit sve manje svita. »Va dica što sad isprika dolazu na pološnicu sa dadama i materama, a ošli tamo za rata, ka narastu, živiće svoj život, pa će tako i zaboravit naše selo. Ka pristanu oni dolazit, pristaeće i dade i matere. Mi stari ćemo pomrit, vaša dica će gledat da i oni otidu trbuvom za kruvom, jal koliko vidim, vode oni neće imat di radit. Bome, kako vidim, crkva će nam ostat prazna«, divanijo dada još onda ko kaki prorok. Bać Ive u momentu te riči proletile kroz glavu. Samo se okrenijo i zagledo u betlem.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Adenauer:** Svi živimo pod istim nebom, ali imamo različite horizonte.
- **Hawking:** Žene imaju problem za svako rješenje.
- **Kant:** Možemo suditi o čovjeku po onome kako se ponaša prema životinjama.

KVIZ

Josip Roglić

Kada je i gdje rođen hrvatski geograf i akademik **Josip Roglić**?
Gdje se školovao i akademski usavršavao?

U osnivanju kojeg fakulteta u Zagrebu je sudjelovao i bio njegov prvi dekan?

Koji odsjek je vodio?

Kada je izabran za redovitog člana tadašnje JAZU?

Koje je godine i gdje umro akademik Josip Roglić?

18. listopada 1987. godine u Zagrebu.

1969. godine.

Geografski odsjek od 1945. do 1963. godine.

Prirodoslovno-matematičkog fakulteta.

Berlinu.

Diplomirao i doktorirao u Beogradu, a usavršavao se u Strasbourgu, Montpellieru, Beču.

14. ožujka 1906. godine u Rogličima, župa Biskovska.

FOTO KUTAK

Pazi grana!!!

VICEVI

Baka otišla kod doktora:

- Doktore, kupila sam slušni aparat!
- Odlično! Kako Vam je muž?
- Ma jeftino! Samo 300 dinara!

Djevojka: Kad se budemo vjenčali prestat ćeš pušiti!

Dečko: Ok.

Djevojka: I piti!

Dečko: Ok.

Djevojka: I da, prestat ćeš izlaziti!

Dečko: Ok.

Djevojka: Što bi još mogao promijeniti?

Dečko: Ideju da te oženim!!!

MALI OGLASI

Izdajem apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com
Prodaje se trosoban stan od 73 m ² , dvije terase, renoviran, prijeko od Hrvatskog konzulata u naselju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 45.000 eura. Tel.: 069 2052608.
Prodaje se dvosoban stan (51 m ² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Proizivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.
Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramvaja) u Zagrebu, Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.
Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.
Potrebni radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369
Prodajem veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.
Prodaje se apartman od 36 m ² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.
Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.
Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.
Prodajem trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.

Prodajem stroj šivanje marke Bagat s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.
Prodajem ručno štrikači stroj Empisal skoro nov – stolni. Katarina Turkal. 025 5742 136.
Prodajem poslovni prostor u centru grada cca, 350 m ² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.
Izdajem garsonjeru u Zemunu. Povoljno za dva đaka ili studenta. Lokacija Zemun Tel.: 011 3077036.
Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.
Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.
U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.
Starija kuća (4 sobe, ručao, 2 kupao, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupao) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.
Izdajem stan na Srednjacima, Zagreb, 25m ² , topla voda, centralno grijanje, interfon. Tel.: 063 596840 i 024 547204.
Uzimam zemlju u zakup, Klisa, Stari i Novi Žednik, Mala Bosna, Subotica. Plaćam 12 metar po jutru. Tel.: 064 305 14 88
MAKARSKA: Iznajmljujem sobe s balkonom, kupatom, hladnjakom, kao i upotreba kuhinje za ljeto 2016. god. Cijena povoljna. Tel.: 060 6331910.
Povoljno prodajem protočni bojler sa 4 grejača od 24 kilovata i limene radijatore s 200 rebara različitih dimenzija. Tel.: 062 8687964.
Prodaje se veći i manji (skoro nekorišten) trajno žareći štednjak. Tel.: 024 528682.

Izdajem apartman Silver u Zadru za 2 (+1) osobe s opremljenom kuhinjom i kupaoicom, klimatiziran, TV, Wi-fi. Na raspolaganju je vrt sa sjedećom garniturom i roštiljem. Osiguran parking. Mogućnost dodatnog ležaja ili kunic. Udaljeno 5 min autom od plaže (Borik) te 10 min od centra grada. U neposrednoj blizini nalazi se nekoliko većih shopping centara. Cijena apartmana iznosi 40 eura/dan. Kontakt HR: Juraj 00385955110573, e-mail: phohnjec.ph@gmail.com, Kontakt SRB: Andrej 0641583637

Potrebno udomljavanje 3 mace na jednu godinu – sterilizirane, cijepljene. Potreban ambijent kuća s dvorištem, može i u Zemunu. Želim biti u kontaktu s osobama koje mi žele pomoći u ovome. Tel.: 065 2672086 Rupić.

Prodaje se kuća u Bačkom Bregu na 11 ari placa, održavana s nusprostorijama, uknjižena, bez tereta. Tel.: 064 1535064, 025 809156.

Naprodaj IMT sijačica za žito 23 reda i OLT sijačica GAMA-18 s lulama širine 2,25 m, sadilica za kukuruz OLT sa 4 reda, dvobrazni plug LEOPARD 12 coli u vrlo dobrom stanju i prikolica čutaka. Tel.: 532-570 ili 528-682.

PRODAJEM sitno rađene neuramljene vilerove goblene: Dan-noć i Monaliza, kao i kompletan materijal za Pastirsku idilu. Tel.: 024-730-270 ili 063-713-1828.

Izdajem garsonjeru 23 m² – novogradnja u centru Subotice, kod katedrale. Slobodno za useljenje. Soba, kuhinja, kupao. Namještena stvarima i priključcima. Mala režija. Cijena 80 € + depozit. Tel.: 754-650 ili 064 2015689.

Prodajem crjevanu kaljavu peć, braon boje 136/82 cm i šivači stroj bagat *singericu*. Tel.: 024 4527499, mob.: 064 1839591.

Tražim kupca za vikendicu u Vrboskoj, otok Hvar, prizemnica pod pločom, 52 m², suvlasništvo parcele 500 m² prilaznog puta 105 m². Papiri uredni. Cijena: 65.000 eura. Tel./viber: 063 7139337, e-mail: meridian12@gmail.com.

Ozbiljna žena 50-tih godina primila bih na dvorbu stariju osobu za plaću. Može i u Hrvatskoj. Tel.: 064 0730793.

Ozbiljna žena, Hrvatica 50 godina želi upoznati muškarca do 65 godina. Može i iz Hrvatske. Samo ozbiljni. Tel.: 064 0730793.

 Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

 HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz *Hrvatske riječi* VAŽI DO 6. 1. 2017.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

AKCIJA!

SG

internat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA
KARADORDEV PUT 2
TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

POGLED S TRIBINA

Korak

Godinu koja ostaje za nama povijest hrvatskog sporta pamtit će po nekoliko velikih rezultata koji su donijeli rekordan broj zlatnih olimpijskih medalja (5), ali i zbog nekolicine rezultata koji su, kako se u žargonu kaže, ostali na korak od velikih uspjeha.

Prije svih je svakako u djeliću sekunde izgubljena (ili od sudaca nepriznata) zlatna medalja **Damira Martina** u olim-

pijskoj utrci samaca. Djelić sekunde ili milimetar dužine čamca.

Nešto ranije, u lipnju su minute dijelile nogometnu reprezentaciju Hrvatske od penal lutrije protiv Portugala u osmini finala Europskog prvenstva u Francuskoj.

Na korak od finala EP-a u Poljskoj, početkom godine bila je i muška rukometna reprezentacija, ali je osvojena bronca ipak ublažila gorak okus polufinalnog poraza od Španjolske.

No, čini se kako je, uz veslača Martina, taj minimalni korak do sportske besmrtnosti nedostajao i hrvatskoj Davis cup momčadi, osobito nakon što je kod rezultata 2:1, **Marin Čilić** imao 2:0 u setovima protiv **Del Potra**. Argentinac je nanizao sljedeća tri seta, izjednačio rezultat, a potom je **Delbonis** pobjedom protiv **Karlovića** donio odlučujući poen za osvajanje prestižne salatare namijenjene najboljoj svjetskoj reprezentaciji u 2016. godini.

Ali, sve je to sport. Pobjede i porazi. I radost i tuga.

Pred vratima je 2017. godina i nova uzbuđenja na velikim natjecanjima na kojima će sudjelovati hrvatski sportaši. Prvi će se oprobati, ponovno rukometaši, koje u siječnju očekuje nastup na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj. Je li nova selekcija starog-novog izbornika **Željka Babića** sposobna učiniti taj nedostajući korak i dostići uspjeh generacije koju je vodio **Lino Červar** u Portugalu 2013. godine, vidjet ćemo vrlo uskoro.

Nogometaši su praktično na korak od plasmana na SP u Rusiji 2018. godine, ali treba uspješno okončati sve preostale susrete u kvalifikacijskoj skupini I i zadržati vodeću poziciju.

Ali, o tom potom. Ima još vremena...

Do tada, poštovani ljubitelji sporta,
sretna vam nova godina.

D. P.

KOŠARKA

Cedevita – C. Zvezda 91:95

Vodeća momčad Regionalne košarkaške lige, beogradska *Crvena zvezda* uspjela je ostati neporažena u derbi susretu protiv domaće *Cedevite* i nastaviti stopostotni niz nepobjedivosti u 15 ligaških susreta.

Drugi hrvatski predstavnik *Zadar* je ubilježio veliku pobjedu protiv favorizirane *Budućnosti* (78:76) i popravio svoju poziciju na tablici. Unatoč porazu *Cedevita* je i dalje treća, *Cibona* je peta uz susret manje, dok je *Zadar* skočio na sedmu poziciju.

NOGOMET

Hrvatska na poziciji 14

Na završnoj ranking ljestvici najboljih svjetskih nogometnih reprezentacija za 2016. godinu Hrvatska zauzima 14. mjesto s 1103 osvojena poena. Prvo mjesto zauzima Argentina (1634), drugi je Brazil (1544), a treća Njemačka (1433).

SKIJANJE

Snow queen trophy

Prema najavama organizatora sve je spremno za organizaciju još jednog izdanja slalolmske utrke *Snježna kraljica* koja će biti održana u utorak, 3. siječnja na Sljemenu pokraj Zagreba. Najbolji svjetski slalomaši natjecat će se dva dana kasnije, 5. siječnja.

Gradska uprava Subotica, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, na temelju članka 25. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Sl. glasnik RS br.135/04 i 36/09) objavljuje:

**OBAVIJEST O DONIJETOM RJEŠENJU KOJIM JE
DANA SUGLASNOST NA STUDIJ PROCJENE UTJECAJA
NA ŽIVOTNI OKOLIŠ**

Dana 22. 12. 2016. godine nositelju projekta VIP MOBILE DOO Novi Beograd, Omladinskih brigada br. 21, je dana suglasnost na studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta: Bazna stanica mobilne telefonije NS2082_01 SU_Subotica_Korzo, na katastarskoj parceli 3792 KO Stari grad, ulica Korzo br. 13 (46.101322°, 19.667940°).

Tekst rješenja se u cijelosti može preuzeti na internet adresi: http://www.subotica.rs/documents/zivotna_sredina/Resenja/IV-08-I-501-329-2016.pdf.

KVARTET S NAŠIH PROSTORA

Veliki rezultati malih sportova

Konac godine je vrijeme sumiranja rezultata i vrijednosnog ocjenjivanja postignutog u proteklih 366 dana. Prema našem izboru ovo je četvero sportaša/ica iz četiri vojvođanske sredine koji su svojim vrijednim i marljivim zalaganjem, a napose ostvarenim uspjesima, zavrijedili dodatno biti predstavljeni najširoj javnosti.

SUBOTICA: LEONA ROGIĆ, KLIZAČICA

Najbolja juniorka Srbije

»**P**rotekla 2016. godina će mi ostati u najljepšem sjećanju. Ušla sam u nju kao državna prvakinja u mlađim juniorima, a završavam kao najbolja juniorka Srbije, s osvojenih 6 zlatnih medalja. U dosadašnjoj karijeri sam nastupila na 51 natjecanju i osvojila 31 zlatnu, 5 srebrnih i 3 brončane medalje, a imala sam plasmane u 10 najboljih na natjecanjima *Eurokupa*. Zadovoljna sam postignutim rezultatima, napretkom i usvajanjem novih elemenata tehnike za

protekle dvije godine od kako treniram u Beogradu s trenerkom **Milicom Stanković**. Iza svega toga stoji ogroman trud, rad i odricanja kako za mene, tako i za moje najbliže«, ističe nova državna prvakinja u juniorskoj konkurenciji, klizačica na ledu **Leona Rogić**.

»Najmlađa sam juniorka i standardna reprezentativka. Najveći problem je nedostatak leda u Srbiji tijekom ljetnih mjeseci. Ljeto provodim u kampovima u zemljama u okruženju. Cjelokupne pri-

preme su donijele i rezultate tako da sam već u kolovozu na izborom natjecanju Klizačkog saveza Srbije izabrana da predstavljam Srbiju na Juniorskom *Grand Pri*-ju u Sloveniji. Sudjelovanje među 35 najboljih juniorki svijeta je veliko iskustvo za mene i rezultiralo je i duplim akselom, kojeg sam uradila na istom natjecanju. Bila sam jedna od najmlađih klizačica i sigurno jedina iz zemlje koja je sudionik natjecanja, a da nema led. Da, u Beogradu je led postavljen tek koncem rujna i veliki je problem bio gdje se pripremiti za takvo veliko natjecanje, koje se održavalo od 21 rujna. I to smo nekako uspjeli riješiti. Kasnila sam u školsku klupu dva tjedna i pripremala se u Mađarskoj, kod trenera moje prijateljice **Katinke**, klizačice iz Debrecina. Dugujem im zbog toga ogromnu zahvalnost.

U prosincu sam treći put (u tri različite kategorije) osvojila naslov državne prvakinje, ušla sam u izbor za *Sportaša godine 2016.* u kategoriji juniora Subotice i zauzela 7. mjesto. Pre par dana sam pobjedila na *Otvorenom prvenstvu Novog Sada* i Kupu Vojvodine u Subotici. Rezultati koje sam ostvarila s prethodnih natjecanja pokazali su da postoje realne šanse da ispunim normu za Svjetsko juniorsko prvenstvo koje će se održati u ožujku 2017. godine u Kini. I to će mi biti cilj u naredna dva mjeseca, što bi bio i najveći uspjeh i želja u mojoj dosadašnjoj karijeri.

Vrijedno radim na više trostrukih skokova i nadam se da će uskoro biti neki i pribilježen na sudačkom papiru. Imam još tri velika međunarodna natjecanja do roka za ispunjenje norme za svjetsko i nadam se i vjerujem u sebe da to mogu postići«, priča Rogić.

Dražen Prčić

SOMBOR: GAŠPAR MATARIĆ, VESLAČ

Od Neretve do Jaruna

Ova godina za veslače HKUD-a *Vladimir Nazor* bila je najuspješnija. Sažetak sezone govori nam kapetan veslačke ekipe Salašari Somborski HKUD-a *Vladimir Nazor* **Gašpar Matarić**: »Na Maratonu lađa na Neretvi, koji se vesla od Metkovića do Ploča, što je dužina od 29 kilometara, osvojili smo 19. mjesto, što je naš najbolji plasman. Tom uspjehu prethodile su brzinske utrke u Opuzenu, gdje smo bili 11. i samim tim smo stekli uvjet za početak iz prvog reda. Pokazalo se da smo to znali iskoristiti na najbolji način. U naš kalendar u ovoj godini upisali smo i nekoliko novih veslačkih utrka, a izdvojio bih onu na Jarunu. Bila je to utrka održana u povodu obilježavanja Dana grada Zagreba. Natjecalo se 14 lađarskih posada s tradicionalnog neretvanskog maratona, pa smo i mi kao sudionici tog maratona pozvani na Jarun. Bio je to poseban doživljaj, stoga nam je plan da i u 2017. godini sudjelujemo. Tim prije što se najavljuje da će utrka na Jarunu naredne godine biti malo drugačija. Trajat će dva dana i, kako najavljuju organizatori, imat će i kvalifikacijsku utrku, po uzoru na neretvanski maraton.

Od ove godine veslamo sa svojim paričarom, što je velika prednost, jer ćemo moći i na treninzima vježbati okret, a od uspješnosti

i brzine na okretu ovisi u plasmanu na brzinskoj utrci, pa samim i startna pozicija na maratonu na Neretvi. Pripreme za narednu sezonu početak ćemo u travnju. Okosnica ekipe i dalje će biti iskusni stari članovi, a očekujemo da nam se pridruže i neki novi zaljubljenici u veslanje.«

Zlata Vasiljević

RUMA: PAVLE MIŠAK, SPORTSKI RADNIK

Omasovljavanje sekcije

Pavle Mišak veliki dio svog života, posvetio je nogometu. Aktivno je igrao u nogometnom klubu *Jedinstvo* iz Rume gdje je bio dugogodišnji kapiten i nositelj igre tog tima. U vrijeme dok je igrao za rumski klub ostvario je zapažene rezultate, a u vrijeme najvećeg uspona, zajedno sa svojim klubom, dobijao je brojne plakete i medalje za svoje uspjehe. Klub se u vrijeme dok je Pavle igrao nalazio u novosadskoj srijemskoj ligi, ali i osim toga, Pavle je odlučio znanje i iskustvo u nogometu prenijeti na mlade. Zato se priključio radu HKPD *Matija Gubec* u Rumi, gdje ubrzo postaje voditelj sportske sekcije. Iz godine u godinu u sekciju su se osim starijih članova, priključivali u sve većem broju i mladi igrači. Ove godine njihov broj je znatno veći u odnosu na prethodne. Taj podatak za Pavla je najveći uspjeh koji je obilježio odlazeću godinu.

»Uz sve dosadašnje uspjehe u privatnom životu, a koji se tiču nogometa, ove godine sam najzadovoljniji jer sam uspio okupiti najveći broj mladih u našoj sekciji. Želju koju sam imao nakon završetka svoje karijere u nogometu, da se posvetim mladim kategorijama i da im pomognem da u životu izađu na pravi put a da tek onda postanu pravi sportaši, uglavnom mi se i ostvarila. Sada sam najsretniji. Uspio sam animirati veliki broj mladih ljudi da dođu i igraju za naše Društvo i drago mi je zbog toga. Turnire koje organiziramo i na koje

odlazimo, uglavnom su revijalnog karaktera. Ovogodišnji su obilježili još masovnije okupljanje mladih, a neki od njih su imali i međunarodni karakter, s obzirom na to da smo ugostili i nogometaše iz Tenja (Hrvatske), iz Tenje kod Osijeka. Tako da sam zadovoljan što nam se priključuju i drugi, što nam je i bio cilj. U idućoj godini očekujemo još veće omasovljavanje, kako bi prikupili što više omladine, ali se isto tako nadamo većoj financijskoj potpori Ministarstva sporta, kako bi naše aktivnosti i turnire, podigli na veću razinu i još više se posvetili mladima«, ističe Pavle.

Suzana Darabašić

SONTA: TOMISLAV MATIN, KARATIST

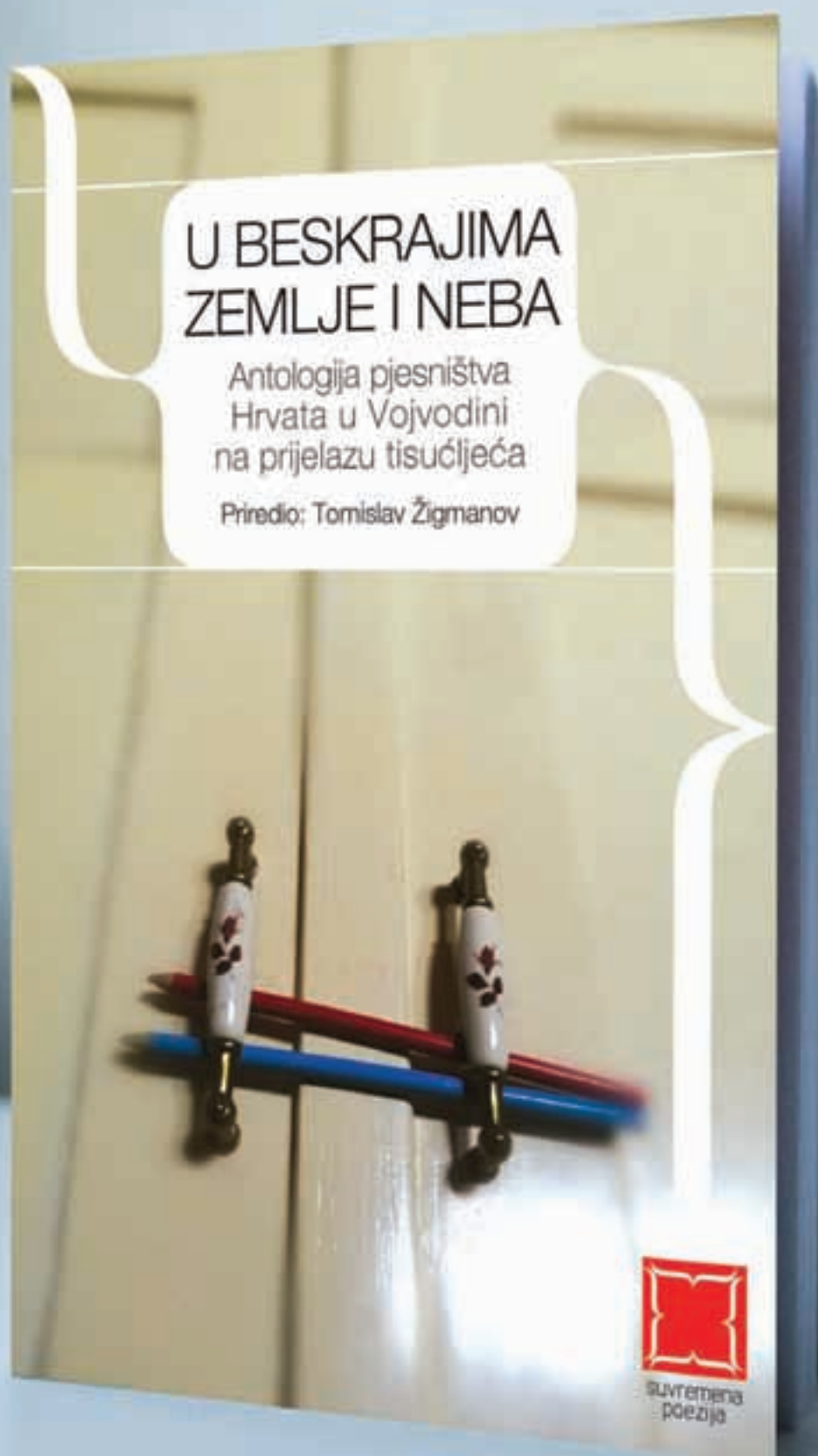
Godine iz snova

Karatist Tomislav Matin, još uvijek aktivni natjecatelj, predsjednik i glavni trener KK *Kumite* iz Sonte, sportsku godinu je završio na najbolji mogući način. Kao kruna njegovog upornog i napor-nog rada, od strane *Šotokan* karate saveza Srbije dodijeljena mu je diploma karate majstora crnog pojasa 4. dan. »Ovo je priznanje za moj dugogodišnji rad. U sončanskom karateu sam od 1994. godine. Radim uporno, svaki pojas zaslužio sam sustavnim radom na izgrađivanju sebe kao pojedinca, ali i podučavanju djece i mladih ovoj plemenitoj vještini. U godinama kad su već mnogi *kimonu* rekli zbogom, ja ne odustajem. Karate je specifičan sport, u kojem se forma održava maltene doživotno. Da bi bio vrhunski karatist, majstor, moraš stalno biti u tijeku događanja. Moraš sudjelovati u velikom broju seminara, jer se upravo na njima rade sve novotarije. Tu se rade nove tehnike, nove kate i upravo to je najviše i doprinijelo mojem aktivnom upražnjavanju karatea u ovoj dobi. Još uvijek se aktivno natječem, pa sam tako ove godine osvajao i zlatna odličja. Natjecateljska sezona ove godine je bila vrlo uspješna i za mene i za moje učenike. Osvojili smo, za ovako mali klub veliki broj odličja. Osobno, najdraže mi je zlatno odličje u kategoriji veterana na međunarodnom turniru u Apatinu. Naziv *veteran* u karateu ne označava, kao u većini ostalih sportova, nekoga tko je *okačio opremu na klin*. Naprotiv, za napredovanje u majstorskim zvanjima potrebno je, osim kontinuiranog rada, natjecateljskih uspjeha i veliko sportsko i životno iskustvo. Ova diploma Karate saveza Srbije najveće mi je priznanje za sav dosadašnji rad, ali i najveći podsticaj za dalje, jer ovo nije i kraj mojih ambicija. Moram i dalje izgrađivati sebe, ali svoja znanja moram prenositi i na djecu i mlade. Mjerilo mojih uspjeha bit će i njihovi uspjesi na najjačim turnirima. Osobne aktivnosti planiram započeti odmah nakon božićnih i novogodišnjih blagdana, a rad s djecom odmah od svršetka zimskog raspusta. Svakako planiram sudjelovati i na oba predviđena seminara u organizaciji KSS. Želim ići do kraja, odnosno do osvajanja titule majstora crnog pojasa 5. dan i zvanja *sensei* (učitelj op.aut.).

Ivan Andrašić

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 400 dinara.